BIBLIOTEKA VJEVERICA

J.M. Barrie

Petar Pan

6612

J. M. BARRIE

PETAR PAN

B I B L I O T E K A V J E V E R I C A

UREDNIK ANA KULUŠIĆ

Naslov originala

J. M. BARRIE
PETER PAN

Copyright The Estate of J. M. Barrie, 1911

Prevela

MARIJA SALEČIĆ

Ilustrirala

ZLATA ŽIVKOVIĆ-ŽILIĆ

J. M. BARRIE

PETAR PAN

IZDAVAČKO KNJIŽARSKO PODUZEĆE

mladost

ZAGREB 1980

Tisak: »Mladost« OOUR Tiskara, Zagreb — 1980.

I

PETROV DOLAZAK

Svako dijete, osim jednog, odraste. Djeca brzo nauče da će odrasti, a Wendy (Vendi) je to doznala ovako: kad su joj bile dvije godine i igrala se u vrtu, ubrala je cvijet i dotrčala s njime majci. Mora da je lijepo izgledala jer se mama Darling primila za srce i kliknula: — O, zašto nećeš uvijek ostati ovakva! — To je sve što je rekla, ali Wendy je od tada znala da mora odrasti. Uvijek se to zna nakon druge godine. Druga godina je početak kraja.

Dakle, oni su stanovali na broju 14 i dok nije bilo Wendy, njezina je majka tamo bila glavna. Bila je prava ljepotica, rado je sanjarila i slatko se smijala i podrugivala. Njezin sanjarski duh nalikovao je onim kutijicama što ih donose s Dalekog istoka, a skrivaju se jedna u drugoj i, ma koliko da ih otvorite, uvijek nađete još jednu; na njezinim veselo nasmijanim usnama lebdio je poljubac koji Wendy nikad nije mogla odgonetnuti, premda je stalno stajao, bez ikakve sumnje, u desnom kutu usana.

Evo kako je ona tati Darlingu postala žena: mnogi mladići, koji su bili dječaci dok je ona bila djevojčica, otkriše istodobno da su se zaljubili u nju, i svi potrčaše njezinoj kući da je zaprose, ali tata Darling je pozvao fijaker-taksi i stigao prvi, i tako je predobio. On je sve dobio od nje, osim posljednje kutijice njezina duha i onog poljubca. Za kutijicu nije nikad ni doznao, a nakon nekog vremena odustao je od pokušaja da onaj poljubac pripadne

njemu. Wendy je mislila da bi to Napoleon možda mogao postići, ali ja ga zamišljam kako pokušava i bijesno odlazi pošto je zalupio vratima.

Tata Darling se hvalio pred Wendy kako ga njezina majka ne samo voli nego i poštuje. Spadao je u one oštroumnike koji se razumiju u valute i devize. U stvari nitko to posve ne razumije, ali on je ostavljao dojam da mu je pošlo za rukom i često bi govorio kako devize rastu, ili valuta pada, na način koji bi pobudio poštovanje u svakoj ženi.

Mama Darling je za svadbu nosila bijelu hiljinu i na početku braka je gotovo oduševljeno bilježila sve izdatke, kao da je to igra, nije joj izmakla čak ni jedna prokulica; ali malo-pomalo počela je zaboravljati i cijele glave cvjetače, a mjesto njih crtati dječicu bez lica. Crtala ih je kad je trebalo zbrajati troškove. Slutila je da će dobiti dijete.

Wendy je došla prva, zatim John (Džon), a onda Michael (Majkl).

Kad se rodila Wendy, tjedan-dva nisu znali kako će ubuduće vezati kraj s krajem, jer je sad trebalo hraniti još jedna usta. Tata Darling se djevojčicom silno ponosio, ali bio je vrlo savjestan i zato je sjeo na rub maminog kreveta i, držeći je za ruku, proračunavao troškove, dok ga je ona molećivo gledala. Ona je bila za to da se prepuste sudbini, pa što bude da bude, ali on nije bio takav; uzeo bi olovku i papir i računao, a ako ga je smela svojim upadicama, opet je sve počinjao iz početka.

— Sad me ne prekidaj — zamolio je — imam kod sebe funtu i sedamnaest šilinga, a dva šilinga i šest penija u uredu; mogu se odreći kave u uredu, to je, recimo, deset šilinga, ukupno dvije funte, devet šilinga i šest penija plus tvojih osamnaest šilinga i tri penija ukupno tri funte, sedam šilinga i devet penija, plus pet funti, nula šilinga i nula penija s moje štedne knjižice, tko se to migolji?, ukupno osam funti, sedam šilinga i devet penija, osam pišem, ovo dalje, samo malo, najdraža, pa još funta koju si posudila onom čovjeku što ti je došao na vrata, pst, mala, odmakni to dijete, ma

vidiš što si napravila; koliko sam ono rekao? Devet funti, devet šilinga i sedam penija? Da, rekao sam devet, devet, sedam; e sad je pitanje možemo li godinu dana izdržati s devet funti, devet šilinga i sedam penija?

— Naravno da možemo, George (Džordž) — uvjeravala ga je. No ona je bila pristrana kad je Wendy u pitanju, on je u stvari bio čvršći karakter od nje.

— Ne zaboravi koliko će nas koštati zaušnjaci — upozorio ju je strogo i nastavio: — Zaušnjaci jedna funta, toliko ću staviti makar mislim da će prije biti trideset šilinga, ne prekidaj me, ospice funta i pet šilinga, vodene kozice pola gvineje, što je ukupno dvije funte petnaest šilinga i šest penija, ne maši tim prstom, plus hripavac recimo petnaest šilinga — i tako se to nastavljalo, a svaki put je izlazio drukčiji zbroj; ali na kraju su Wendy uklopili u ukupni trošak, kad su troškove zaušnjaka smanjili na dvanaest šilinga i šest penija i predvidjeli da će dvije bolesti sigurno odbolovati odjednom.

Isto takvo uzbuđenje proživjeli su kod Johna, a Michaela su jedva jedvice uračunali; ali prehranjivali su se svi i ubrzo je došlo vrijeme da troje njih, jedno za drugim, krenu u vrtić tete Fulsom, u pratnji svoje čuvarice.

Mama Darling je htjela da ima sve što treba, a tata Darling nije ni u čemu htio zaostajati za svojim susjedima: dakle, trebala im je čuvarica djece. No kako su bili siromašni, jer djeci je trebalo priuštiti dosta mlijeka, njihova je čuvarica bila gizdava njufaundlenska kuja, zvana Nana, koja nije bila ničija dok je nisu uzeli Darlingovi. Ona je, međutim, oduvijek djeci obraćala veliku pažnju; Darlingovi su je upoznali u Kensingtonskom perivoju gdje je provodila većinu svog vremena zavirujući u kolica, i gdje je nikako nisu podnosile osorne čuvarice koje bi slijedila sve do kuće i prekoravala ih pred njihovim gazdaricama. Pokazalo se da je ona pravi dragulj od čuvarice. Kako li je pouzdana bila u vrijeme kupanja, i u bilo kojem trenutku noći kad bi dijete makar i najtiše zastenjalo

u snu. Ona je, naravno, spavala u dječjoj sobi, a točno bi pogodila je li kašalj ozbiljan, takav da zbog njega treba oko vrata omotati čarapu. Vjerovala je do posljednjeg daha u starinske lijekove, u peteljke rabarbare na primjer, i prezirno otpuhivala na sve moderne priče o mikrobima i sličnom. Pravi pak uzor u ponašanju bila je kad je pratila djecu u školu, tapkajući mirno pokraj njih, dok su se dobro vladala, i tiskajući ih u red ako su zastranjivala. Baš nijednom nije zaboravila Johnovu majicu kad je išao na nogomet i obično je zubima nosila kišobran za slučaj kiše. U prizemlju vrtića je soba u kojoj čuvarice čekaju djecu. One su sjedile na klupama, a Nana bi prilegla na pod i to je bila među njima jedina razlika. One su se pravile da je ne primjećuju zbog njezina nižeg društvenog položaja, a ona je prezirala njihovo isprazno brbljanje. Nije joj bilo drago ni da prijateljice mame Darling ulaze u dječju sobu, ali ako su dolazile, odmah bi svukla Michaelovu pregačicu i navukla mu novu, s plavim rubom, popravila Wendinu haljinicu i zagladila Johnovu kosu.

Ni u jednoj dječjoj sobi nije moglo biti više reda, to je znao i tata Darling, a ipak se ponekad zabrinuto pitao što o tome govore susjedi.

Morao je voditi računa o svom ugledu u gradu.

Nana ga je uznemiravala zbog još jednog razloga. Katkad mu se činilo da ga ona ne voli. — Ali, George, ja znam da te ona strašno voli — uvjeravala ga je mama Darling, i odmah davala djeci znakove da se maze oko oca. A zatim bi se zavrtjeli u živom kolu, kojem bi se katkada pridružila i Liza, jedina pomoćnica u kući osim Nane. Ona je izgledala sasvim patuljasto u svojoj dugačkoj suknji i djevojačkoj kapici, makar se zaklinjala, kad je tražila posao, da je navršila deset godina. Kakve li radosti u tim nestašlucima! A najradosnija od svih bila je mama Darling koja se vrtjela tako brzo da se na njoj mogao vidjeti samo onaj poljubac. Tko bi se tada bio zaletio k njoj, možda bi ga i uhvatio. Ne, nije bilo bezazlenije i sretnije obitelji sve do dolaska Petra Pana.

Mama Darling je prvi put čula za Petra Pana kad je sređivala misli svoje djece. Svakonoćni je običaj dobre majke da pregleda te misli kad joj djeca usnu i da ih pospremi za slijedeće jutro, stavljajući na pravo mjesto zbivanja što su zabludjela tokom dana. Kad biste mogli ostati budni (samo vi to, naravno, ne možete), zatekli biste svoju majku u tome i bilo bi vam veoma zanimljivo da je promatrate. Posao je taj posve nalik na slaganje ladica. Mislim da biste je zatekli kako kleči i zamišljeno se osmjehuje nad njihovim sadržajem, pita se otkud vam samo ovo ili ono, iznenađuje ugodno i manje ugodno, draga nešto svojim obrazom, kao da miluje mače, a drugo brzo uklanja u stranu. Kad se ujutro probudite, zloća i ružni osjećaji s kojima ste otišli u krevet smotani su u malo klupko i skriveni na dno vašeg duha, a na vrhu se divno šire poslagane dobre misli, spremne da ih sutradan upotrijebite.

Ne znam jeste li ikad vidjeli sliku nečijih misli. Liječnici koji put slikaju druge dijelove tijela, i te vas slike mogu silno zanimati, ali probajte ih zateći kako pokušavaju nacrtati dječje misli, koje su ne samo isprepletene nego se i stalno roje uokrug. Na toj su slici cikcak-crte, slične temperaturi na bolesničkom listu, a to su sigurno ceste na otoku; jer Maštokraj je gotovo uvijek otok, pun živih boja i koraljnih grebena, s razbojničkim posadama na pučini, domorocima i praznim dupljama, pa patuljcima koji najčešće šiju, spiljama kroz koje teku rijeke i kraljevićem sa šestero starije braće; tamo su i trošna koliba i zgrbljena starica s kukastim nosom. No lako bi bilo naslikati sliku da je to sve; ali na njoj bi morao biti i: prvi dan škole, misa u crkvi, očevi, pa okrugli ribnjak, ručni rad, razbojnici, vješala, glagoli koji se slažu s dativom, puding od čokolade, dopunska nastava, jedan-dva-tri-sad!, tri penija ako zub iščupaš sam i tako dalje; sve je to na tom otoku ili pak čini neku drugu sliku koja se nazire kroz prvu i sve je posve izmiješano jer ne miruje.

Naravno, Maštokrajevi se vrlo razlikuju. Johnov je, na primjer, imao lagunu preko koje su letjeli plamenci u koje je on pucao, a kod Michaela, koji je još bio jako malen, laguna je letjela iznad plame-

naca. John je stanovao u pijesku pod prevrnutim čamcem, Michael u wigwamu,* a Wendy u kućici spletenoj od lišća. John nije imao prijatelja, Michael je prijatelje imao noću, a Wendy je drugovala s napuštenim vučićem. Međutim, u cjelini gledano, svi su Maštokrajevi slični poput članova obitelji i kad bi se mogli zaustaviti da stoje jedan kraj drugog, uočili biste isti nos ili neku drugu zajedničku crtu. Na te čarobne obale zaigrana djeca neprestano pristaju svojim čamcima. I mi smo bili tamo, još uvijek čujemo udaranje valova, ali se više nikad ne iskrcavamo.

Od svih otoka sreće Maštokraj je najljepši i najuzbudljiviji; nije onako prostran i nedogledan, znate već, s dosadnim daljinama od pustolovine do pustolovine, nego ugodno krcat događajima. Kad se danju igrate u njemu prekrivši stolce stolnjakom, ne ulijeva vam nimalo straha, ali čas prije spavanja postaje gotovo stvaran. Zato neki pale noćna svjetla.

Lutajući mislima svoje djece mama Darling bi katkad nailazila na pojave koje nije shvaćala, a među njima ju je najviše zbunjivala riječ Petar. Nikakvog Petra nije poznavala, a ipak ga je susretala, tu i tamo, u Johnovim i Michaelovim mislima, a kod Wendy je njegovo ime bilo načrčkano na svakom koraku. To se ime nametalo pred svaku drugu riječ i mami Darling se činilo da ima u njemu nešto drsko.

— Pa, on i jest prilično drzak — sa žaljenjem je priznala Wendy. Majka ju je dalje ispitivala.

— Ali tko je to, milo moje?

— Petar Pan, znaš, mama.

Mama Darling najprije nije znala, ali sjećajući se svog djetinjstva nejasno je dočarala nekog Petra Pana za koga se govorilo da živi s vilama. O njemu su se pronosile neobične priče, da ide s djecom jedan dio puta kad umru kako se ne bi bojala. Tada davno ona je sve to vjerovala, ali sad, kad je već bila udata i pametna, temeljito je sumnjala da takvo biće uopće postoji.

---

* vigvam, indijanski šator

— Osim toga — nadovezala je — on bi dosad već odrastao.

— Ma ne, on ne odrasta — ustvrdila je Wendy žustro — on je taman kao ja. — Pritom je mislila da je jednak njoj i duhom i tijelom; ni sama nije znala kako to zna, jednostavno, znala je.

Mama se obratila za savjet tati Darlingu, ali on nije mislio da je stvar vrijedna pažnje. — Pazi što ti kažem — rekao je — to je neka besmislica kojom im Nana puni glave; takvo što samo psu može pasti na pamet. Ostavi ih, zasitit će se toga.

Ali nisu se zasitili. I uskoro je onaj drski dječak dobrano prestrašio mamu Darling.

Djeca doživljavaju i najčudnije pustolovine, a da se ne uznemire. Na primjer može im pasti na pamet da spomenu kako su, prije tjedan dana, kad su bili u šumi, srela svog pokojnog oca i s njim se poigrala. Na takav spokojni način Wendy je jednog jutra izjavila nešto uznemirujuće. Na podu dječje sobe ležalo je lišće nekog drveta, kojeg sigurno nije bilo kad su djeca odlazila u krevet; i dok se mama Darling domišljala što bi to moglo biti, Wendy reče sa smiješkom upućene osobe:

— Sigurno je opet dolazio Petar!

— O čemu ti to govoriš, Wendy?

— Baš je zločest što je uprljao sobu — doda Wendy s uzdahom. Ona je bila uredno dijete.

Nato objasni posve mirno kako joj se čini da Petar noću katkada dolazi k njima, sjedi joj kraj nogu i svira u sviralu. Na žalost ona se nikad ne probudi, zato ne zna kako to zna, nego jednostavno zna.

— Dušo, kakve ti gluposti pričaš. Ne smije se ući u nečiju kuću bez kucanja na vrata.

— Mislim da on dolazi kroz prozor.

— Ali, draga moja, mi smo na trećem katu.

— A zar ono lišće nije baš pod prozorom, mama?

To je bila istina. Lišće je bilo vrlo blizu prozora.

Mama Darling nije znala što da misli; za Wendy je sve to bilo tako prirodno da je nije vrijedilo uvjeravati kako je sanjala.

— Dijete moje, zašto mi to odmah nisi rekla?

— Zaboravila sam — reče Wendy bezbrižno. Žurila je na doručak.

Mora da je dijete sanjalo.

Međutim, lišće je bilo tu. Mama Darling ga je pažljivo razgledala; uski listići, sigurna je bila da ih nema ni na jednom drvetu u Engleskoj. Puzala je po podu tražeći svjetiljkom tragove nepoznatih nogu. Lupkala je žaračem po peći i kuckala po zidovima. Pustila je uže kroz prozor do pločnika, izmjerila visinu zida od trideset stopa na kojem nije bilo ni jedne jedine izbočine što bi mogla poslužiti za penjanje.

Wendy je sigurno sanjala.

Wendy ipak nije sanjala, kako se pokazalo slijedeće noći, one noći o kojoj se može reći da je bila početak neobičnih dječjih pustolovina.

Te noći, o kojoj govorimo, sva su djeca legla. Nana je puštena van i mama ih je okupala, pjevala im dok joj jedno za drugim nisu ispustili ruku i utonuli u carstvo snova.

Izgledali su tako dobro i udobno smješteni da je sad s osmijehom odagnala svoje strahove i umirena sjela kraj peći da šije.

Šila je Michaelu za rođendan mušku košuljicu. No vatra je širila toplinu, a dječja soba bila u polumraku kraj triju noćnih svjetiljki, pa je švelo ubrzo ostalo na krilu mame Darling. Zatim joj glava klimne, s mnogo ljupkosti. Usnula je. I sad ih zamislite, sve četvero — Wendy i Michaela s one strane, Johna ovdje i mamu Darling pokraj peći. Još je nedostajala četvrta noćna svjetiljka.

Spavajući usnula je san. Sanjala je da se Maštokraj posve približio i da je iz njeg iskočio neobičan dječak. On je nije prestrašio jer joj se činilo da ga je već vidjela na licu mnogih žena koje nemaju djece. Možda i na licu nekih majki. U njezinu snu on je razmicao

tanki zastor koji je prekrivao Maštokraj, i vidjela je kako Wendy, John i Michael vire kroz otvor na njemu.

San sam po sebi ne bi bio važan da se za njegova trajanja nisu rastvorili prozori dječje sobe a jedan dječačić uistinu skočio na pod. Oko njega je igralo neko čudno svjetlo, ne veće od šake, i poskakivalo po sobi kao da je živo; mislim dá je baš to svjetlo probudilo mamu Darling.

Trgnula se s uzvikom, spazila dječaka i odmah znala da je to Petar Pan. Da smo ti, ili ja, ili Wendy bili tamo, vidjeli bismo kako je on vrlo sličan poljupcu mame Darling. Bio je dražestan dječak odjeven u uske listiće i smolu s drveća; a najljepše na njemu bili su još uvijek mliječni zubi. Kad je vidio da je ona odrasla, ljutito je sijevnuo prema njoj svojim bisernim zubićima.

II

SJENA

Mama Darling je vrisnula, a nato su se otvorila vrata, kao da je pozvonila, i utrčala je Nana koja se upravo vratila s večernje šetnje. Ona je zarežala i bacila se na dječaka koji joj je u trenu izmaknuo kroz prozor. Mama Darling je opet vrisnula, ovog puta od straha za njega, mislila je da će se ubiti i potrčala je na ulicu po njegovo malo tijelo, ali ga tamo nije bilo; zatim je pogledala uvis; u mrkloj noći vidjela je samo iskricu, izgledala joj je kao krijesnica.

Vratila se u dječju sobu. Nana je nešto držala u ustima, a pokazalo se da je to dječakova sjena. Kad se dječak vinuo k prozoru, Nana ga je brzo zatvorila, prekasno da uhvati njega, ali sjena nije imala vremena za bijeg; prozor se zalupio, a ona ostala uhvaćena.

Budite sigurni da je mama Darling temeljito pregledala sjenu i zaključila da se uopće ne razlikuje od drugih.

Nana se nije nimalo dvoumila oko toga što je najbolje učiniti sa sjenom. Objesila ju je na prozoru, misleći: sigurno će se vratiti po nju, stavimo je tamo gdje će je najlakše naći, a neće uznemiriti djecu.

No na žalost mama Darling nije ju mogla ostaviti na prozoru; to ju je podsjećalo na sušenje rublja na prozoru koje je kvarilo izgled kuće. Ushtjedne je pokazati tati Darlingu, ali on je zbrajao cijene Johnove i Michaelove zimske bunde, s mokrim rupcem oko čela da mu glava bude bistra, pa joj se činilo da ga ne smije smetati; osim toga, mogla je navlas točno pogoditi što bi on rekao: — Sve je to zato što nam djecu čuva pas.

Zato je odlučila da sjenu smota i pažljivo spremi u ladicu dok ne ulovi pravi trenutak da to ispriča mužu. Ah! Ah!

Prilika se ukazala nakon tjedan dana, onog nezaboravnog petka. Takve se stvari događaju baš na petak.

— Morala sam biti pažljivija petkom — govorila je poslije svom mužu , dok joj je Nana sjedila s druge strane i držala je šapom.

— Ne, ne — stalno je ponavljao tata Darling — ja sam kriv za sve. Ja, George Darling sam odgovoran. Moj je to grijeh. Mea culpa, mea culpa.* — Vidi se, imao je klasično obrazovanje.

Sjedili su tako večer za večeri sjećajući se kobnog petka dok im se svaka pojedinost nije usjekla u mozak i probijala na drugoj strani kao lik u starom novčiću.

— Da bar nisam prihvatila onaj poziv za večeru na broju 27 — govorila je mama Darling.

— Samo da nisam izlio svoj lijek u Naninu zdjelicu — ponavljao je tata Darling.

— Da sam se barem pretvarala da mi se lijek sviđa — govorile su Nanine suzne oči.

— Moja želja za izlascima, George.

— Moje neslane šale, draga.

---

* Mea kulpa, latinski: moja krivica

— Moja preosjetljivost zbog sitnice, draga gospođo i gospodine.

Onda bi jedno ili svi zaridali, Nana s mišlju: istina je, istina, sve je to zato što im djecu čuva pas. Koliko li je puta tata Darling sušio rupčićem Nanine oči.

— Onaj prokleti vrag! — jecao bi tata Darling, a Nana lajala to isto, kao njegova jeka. Mama Darling nikad nije klela Petra; bilo je nečeg u desnom kutu njezinih usnica zbog čega nije htjela Petru nadijevati ružna imena.

Sjedili bi tako u praznoj dječjoj sobi prisjećajući se s ljubavlju svake i najmanje pojedinosti one strašne večeri. Otpočelo je mirno, posve nalik na stotine drugih večeri, s tim da je Nana pustila da teče voda za Michaelovu kupku i nosila ga prema kadi na svojim leđima.

— Ne idem u krevet — vikao je on, kao netko tko uvijek misli da ima posljednju riječ. — Neću, i neću. Nana, nije još šest sati. Ne volim te više, Nana. Neću se prati, neću i neću.

Tada je ušla mama Darling, u bijeloj večernjoj haljini, odjenula se nešto ranije jer ju je Wendy voljela gledati tako obučenu, s ogrlicom koju joj je poklonio George. Nosila je i Wendinu narukvicu, zamolila ju je da je posudi. Wendy joj je rado posuđivala narukvicu.

Našla je dvoje starijih kako se igraju nje i svog oca u času kad se rodila Wendy, i John je taman govorio:

— Sretan sam što vas mogu obavijestiti, gospođo Darling, da ste postali majka — i to tonom kojim je to tata Darling vjerojatno izgovorio.

Wendy se veselo zibala, kao što je sigurno činila prava mama Darling.

Zatim su odigrali Johnovo rođenje, s onim posebnim slavljem za koje se smatra da je primjereno rođenju sina, a onda je Michael izašao iz kade i tražio da rode i njega, što je John kratko presjekao uzvikom da ne žele više djece.

Michael je gotovo zaplakao. — Mene nitko neće — treptao je, a to, naravno, ljepotica u večernjoj haljini nije mogla podnijeti.

— Ja hoću — rekla je — ja silno želim treće dijete.

— Dečka ili djevojčicu? — pitao je Michael, ne s puno nade.

— Dječaka.

On joj se bacio u naručaj. Bila bi to prava sitnica u kasnijem sjećanju tate i mame Darling, i Nane, da to nije bila posljednja večer što je Michael bio kod kuće.

Dalje su raspredali svoje uspomene.

— A onda sam je upao u sobu kao tornado, je li? — rekao bi tata Darling, prekoravajući sam sebe; a stvarno se bio ponašao kao tornado.

Možda mu se to može i oprostiti. On se također presvlačio za večeru i sve mu je polazilo za rukom dok nije došao do kravate. Zvuči neobično, ali tako je bilo: taj čovjek, koji je bio stručnjak za valute i devize, zapravo nije znao svezati kravatu. Katkad mu je to polazilo za rukom, ali bilo je slučajeva kad bi za cijelu kuću bilo bolje da je zaboravio svoj ponos i upotrijebio kravatu na gumielastiku.

Ovo je bio jedan od takvih slučajeva. Utrčao je u dječju sobu sa zgužvanom neposlušnom kravatom u ruci.

— Da, što se zbiva, tata dragi?

— Što se zbiva! — zaurlao je. — Ova se kravata ne da svezati! — Postajao je opasno zajedljiv. — Ne oko moga vrata! Oko noge od kreveta da! Da, dvadeset puta sam je svezao oko noge od kreveta, a oko mojeg vrata ne ide. O ne, za to nemam riječi!

Činilo mu se da se mame Darling ovo još nije dovoljno dojmilo pa je nesmiljeno nastavljao: — Kažem ti ozbiljno, mama, ako mi ova kravata ne bude na vratu, nećemo ići na večeru, a ako ne odemo na onu večeru, više nikad neću stupiti nogom u ured, a ako više ne budem išao u ured, ti i ja ćemo biti kruha gladni i djeca će nam ostati bez krova nad glavom.

Mama Darling je čak i na to ostala mirna.

— Da ja pokušam, dragi — rekla je, a po to je on zapravo i došao; onda je svojim lijepim smirenim rukama svezala kravatu na njegovu vratu, dok su djeca oko njih čekala da vide kakva će im

biti sudbina. Nekim se muškarcima ne bi svidjelo što je ona to izvela s toliko lakoće, ali tata Darling je bio prefine naravi da bi bio takav; on joj je nehajno zahvalio i u času zaboravio svoj bijes, a tren nakon toga plesao je po sobi s Michaelom na leđima.

— Kako smo se ludo zabavljali! — sjećala se sad mama Darling.

— Naša posljednja zabava! — zajecao je tata Darling.

— George, sjećaš li se kako me je Michael jedanput pitao: »Kako smo se nas dvoje upoznali, mama?«

— Sjećam.

— Bili su tako slatki, je li, George?

— Da, i bili su naši, naši, a sad ih više nema.

Zabava je završila Naninim dolaskom i za napast se tata Darling očešao o nju, a na hlačama su mu ostale njezine dlake. Te su hlače bile ne samo nove nego i prve u njegovu životu koje su bile ukrašene vrpcom, pa se morao ugristi za usne da mu ne poteku suze. Mama Darling ga je, dakako, očetkala, ali on je opet otpočeo priču kako sve nevolje dolaze od toga što im djecu čuva pas.

— George, Nana je pravi dragulj.

— Uopće ne sumnjam, ali ja katkad imam neugodan osjećaj da ona u djeci gleda psiće.

— Ma ne, dragi, sigurna sam da ona zna da su djeca ljudi.

— Nisam siguran — govorio je tata Darling zamišljeno — nisam siguran. — Njegova je žena osjetila da bi mu u tom času mogla reći za Petra. Najprije je prezirno otpuhnuo na njezine riječi, ali se zamislio kad mu je pokazala sjenu.

— Nije to nitko koga bih poznao — govorio je pažljivo je razgledajući — izgleda pravi lopov.

— Još smo o tome razgovarali, sjećaš se, kad je ušla Nana s Michaelovim lijekom — rekao je tata Darling. — Nikad više nećeš nositi taj lijek, Nana, a to sve mojom krivnjom.

Premda je bio pametan čovjek, nema sumnje da se ponašao prilično glupavo kad su bili u pitanju lijekovi. Ako je imao slabu stranu, to je bilo njegovo vjerovanje da je cijelog života pio lijekove

bez oklijevanja; i zato je tada kad je Michael bježao pred žlicom što ju je Nana držala u zubima, prigovorio sinu: — Budi muško, Michael.

— Neću, neću — derao se Michael neposlušno. Mama Darling je izašla iz sobe da mu donese čokolade, a tata Darling se protivio tom popuštanju.

— Mama, ne mazi ga — vikao je za njom. — Michael, kad sam bio u tvojim godinama, pio sam lijekove bez riječi. Još sam rekao: »Hvala vam, dragi roditelji, što mi dajete lijekove od kojih ću ozdraviti.«

Zbilja je mislio da je to istina, a Wendy, već odjevena za spavanje, mislila je to isto, pa je dodala kako bi ohrabrila Michaela: — Onaj lijek koji ti, tata, katkad piješ puno je gori, je li?

— I te koliko gori, ali — nastavljao je tata Darling junački — ali ja bih ga i sada popio radi primjera tebi, Michael, da nisam izgubio bočicu.

U stvari nije ju bio izgubio; popeo se u mrkloj noći do vrha ormara i tamo je sakrio. A nije znao da ju je savjesna Liza pronašla i ponovno je stavila na umivaonik.

— Ja znam, tata, gdje je — povikala je Wendy, sretna što mu može udovoljiti. — Donijet ću ti je — i odjurila prije nego ju je uspio zaustaviti. Njegova je odvažnost odjednom neobično splasnula.

— Johne — rekao je stresavši se — to je nešto najodurnije. Bljutavo, sluzavo i slatkasto.

— U času ćeš to progutati, tata — rekao je John vedro, a onda je uletjela Wendy s lijekom u čaši.

— Došla sam što sam brže mogla — dahtala je.

— Bila si izvanredno brza — suho joj je dobacio otac s krvoždnom ljubaznošću. — Najprije će Michael — rekao je tvrdoglavo.

— Najprije tata — odvratio je Michael koji je po prirodi bio nepovjerljiv.

— Pozlit će mi, da znaš — prijetio je tata Darling.

— Ma hajde, tata — navaljivao je John.

— Umukni, Johne — grdio ga je otac.

Wendy se dokraja smela. — Mislila sam da ti to piješ bez teškoća, tata.

— Ne radi se o tome — protivio se — nego je više u mojoj čaši nego u Michaelovoj žlici. — Njegovo uobraženo srce samo što se nije raspuklo. — A to nije pošteno, da sam i na samrti, rekao bih da to nije pošteno.

— Tata, ja čekam — reče Michael nemilosrdno.

— Čudna mi čuda, ti čekaš; pa i ja čekam.

— Tata dršće kao hladetina.

— Ništa ja ne dršćem.

— Ni ja ne dršćem.

— No, onda popij lijek.

— Popij ti svoj.

Wendy se sjajno dosjeti: — Zašto ne biste obojica popili istodobno?

— Dobro — reče tata Darling. — Jesi li spreman, Michael?

Wendy odbroji: jedan—dva—tri i Michael iskapi, ali tata Darling svoju čašu sakrije za leđa.

Michael je bijesno zaurlao, a Wendy je viknula — Oo, tata!

— Što znači to tvoje »Oo, tata!«? pitao je tata Darling. — Prestani se svađati, Michael, ja sam htio popiti svoje, ali — ruka mi se omakla.

Strašan je bio njihov pogled, kao da su izgubili poštovanje prema njemu. — Hej, čujte — pozvao ih je pomirljivo čim je Nana otišla u kupaonicu — baš sam smislio dobar štos. Izlit ću svoj lijek u Naninu zdjelicu i ona će ga popiti jer će misliti da je mlijeko!

Lijek je bio navlas sličan mlijeku, no dječji osjećaj za šalu nije bio sličan očevu i ona ga gledahu prijekorno dok je izlijevao lijek u Naninu zdjelicu.

— Kakva zabava — rekao je nesigurno; nisu se usudili da ga odaju kad su se mama Darling i Nana vratile.

— Nana, ti si dobra — tapšao ju je — evo ti malo mlijeka, Nana.

Nana je mahnula repom, potrčala prema lijeku i počela laptati jezikom. A onda ga je pogledala, ne ljutito; nego mu je okrenula onu veliku krvavu suzu zbog koje se toliko sažalimo nad plemenitim psima, i odvukla se do svog ležaja.

Tata Darling se strahovito zastidio, ali popuštao nije. U mučnoj tišini mama Darling je pomirisala zdjelicu.

— To je tvoj lijek, George!

— Samo sam se šalio — zavikao je, dok je ona tješila dječake, a Wendy grlila Nanu. — To mi je hvala što sam se sav satro pokušavajući da vas nasmijem.

Wendy je i dalje grlila Nanu. — Samo nastavi — prigovarao je — mazi je! A mene nitko ne mazi. Ni slučajno! Ja vas samo hranim, zašto biste mene mazili, je li?

— George — zamolila je mama Darling — ne tako glasno, čut će te posluga. — Zbog nečeg Lizu su zvali posluga.

— Neka čuje — prkosio je. — Neka čuje cijeli svijet. Ali ja više ni časa ne dopuštam da ovaj pas gospodari u mojoj dječjoj sobi.

Djeca su zaplakala a Nana dotrčala k njemu preklinjući ga, no on ju je samo tjerao rukom. Opet se osjetio snažnim. — Uzalud, uzalud, dvorište je pravo mjesto za tebe i ovog ćeš časa tamo biti vezana.

— George, George, sjeti se što sam ti ispričala o onom dječaku — zašaptala je mama Darling.

Na žalost, nije poslušao. Odlučio je pokazati tko je gazda u kući, i kad zapovijedi nisu podigle Nanu s ležaja, izmamio ju je iz sobe medenim riječima, a onda grubo zgrabio i odvukao. Stidio se sebe, a ipak nije odustajao. Sve se to dogodilo zbog njegove preosjetljivosti koja je vapila za divljenjem. Kad ju je svezao iza kuće, taj je nesretni otac sjeo u hodnik pokrivši oči rukama.

U to vrijeme mama Darling je djecu spremala u krevete u nestvarnoj tišini i pripaljivala im noćne svjetiljke. Čuli su Nanin lavež,

na što je John prošaptao: — To joj on stavlja lanac u dvorištu. — Ali Wendy je bila pronicljivija, kao da je predosjećala što će se dogoditi.

— Nana ne laje tako kad je nesretna, tako laje kad sluti opasnost.

Opasnost!

— Jesi li sigurna, Wendy?

— Da.

Mamom Darling prostruji drhtaj i ona ode k prozoru. Bio je pouzdano zatvoren. Pogledala je van, nebo prošarano zvijezdama. One su žurile prema njihovoj kući, kao da ih zanima što će se tu zbiti, no ona nije opažala ni to niti namigivanje dviju zvjezdica. Neki nepoznati strah zgrabio joj je srce i potakao suze:

— Ah, kad barem ne bih morala na tu večeru!

Čak je i Michael, koji je već napola spavao, osjetio njezin nemir i zapitao je: — Može li nam se što dogoditi, mama, dok gore noćne svjetiljke.

— Ne, čedo moje, one su oči koje majka ostavi da joj čuvaju djecu.

Išla je od kreveta do kreveta pjevušeći im uspavanke, a Michael joj se bacio oko vrata. — Mama, tako te volim. — Posljednje riječi što ih je čula od njega zadugo.

Kuća broj 27 bila je od njih svega nekoliko jardi daleko, ali počelo je sniježiti i tata i mama Darling oprezno su koračali da ne uprljaju cipele. Već su bili jedini prolaznici na ulici i sve su ih zvijezde promatrale. Ljepotice zvijezde ni u što se ne upliću, samo su vječni promatrači. To im je kazna za nešto što su učinile tako davno da više ni jedna zvijezda ne zna što je to bilo. Onim starijim pogled se već ukočio, one malokad progovore (a govore treptanjem), ali zvjezdice se stalno nečemu čude. Njima Petar nije osobito drag, jer taj im se vragolan prikrada iza leđa i puše da ih ugasi; ali nestašluci su im toliko dragi da su večeras na njegovoj strani i jedva

— Kakva smiješna adresa!

Petru su tonule sve lađe. Prvi put je osjetio da mu je adresa po svoj prilici smiješna.

— Uopće nije! — odvratio je

Wendy se sjetila da se kao domaćica mora ponašati gostoljubivije pa reče dobrostivo: — Htjela sam samo znati da li ti sve to ispisuju na pismima?

Bilo bi mu draže da nije spomenula pisma.

— Ne dobivam nikakva pisma — rekao je prezirno.

— Ali tvoja majka dobiva.

— Nemam majku. — Ne samo da nije imao majku nego to nije ni najmanje želio. Mislio je da su majke jako precijenjene. Wendy je, pak, odmah osjetila tragičnost situacije.

— Petre, nije čudo da plačeš — skočila je i potrčala k njemu.

— Nisam se rasplakao zbog majke — protivio se — nego zato što mi je otpala sjena. Zapravo nisam plakao.

— Otpala ti sjena?

— Da.

Tada je Wendy spazila na podu sjenu, svu uprljanu, i jako se sažalila nad Petrom. — Strašno! — govorila je , ali nije mogla da se ne nasmiješi kad je vidjela njegove pokušaje lijepljenja sapunom. Ti dječaci!

Ona je srećom odmah znala što valja učiniti.

— Treba je prišiti — izjavila je samo malko pokroviteljski.

— Što znači prišiti?

— Pa ti nemaš pojma ni o čem.

— Nije istina.

No likovala je zbog njegova neznanja. — Ja ću ti je prišiti, mali moj — rekla mu je, premda je bio njezine visine; izvadila je svoj pribor i prišila sjenu Petru na stopala.

— Sigurno će te malo boljeti — upozoravala ga je.

— Neću plakati — odvratio je Petar koji je već vjerovao da se nikad u životu nije rasplakao. I zbilja je stisnuo zube i nije

izustio ni riječi; začas je njegova sjena stajala kako treba, premda još uvijek malo zgužvana.

— Možda ju je trebalo izglačati — zamislila se Wendy; ali Petar, kao i svi dječaci, nije vodio računa o izgledu i đipao je naokolo u divljem veselju. I jao, već je bio zaboravio da svoju radost duguje Wendy. Mislio je da je sam pričvrstio sjenu. — Baš sam pametan — uzvikivao je ushićeno — ovo sam mudro izveo!

Nezgodno je priznati, ali tako je bilo: Petrova je samohvalisavost bila jedna od njegovih najizraženijih osobina. Da budemo grubo otvoreni: nikad nije bilo uobraženijeg klinca.

Wendy se istog trena zaprepastila. — Lažljivče jedan, a ja, ja nisam nimalo zaslužna? — viknula je zajedljivo.

— Jesi malo — nehajno je odvratio Petar i otplesao dalje.

— Malo! — procijedila je dostojanstveno. — Ako sam od tako male koristi, mogu odmah otići! — Nato se uzdignute glave vratila u krevet i pokrila lice pokrivačem.

Da bi je naveo da se otkrije, pretvarao se da će otići, a kad nije uspio time, sjeo je na rub kreveta i blago je gurkao nogom. — Wendy, dođi. Ja ne mogu da se ne hvalim kad sam zadovoljan sobom. — Ona se još uvijek nije pokazivala premda je napeto slušala. — Wendy — umiljavao se dalje glasom kojem ni jedna žena ne bi odoljela — jedna cura vrijedi više nego dvadeset klinaca.

Wendy je bila pravo žensko, premda je još bila malena, pa je nato provirila ispod pokrivača.

— Zbilja to misliš, Petre?

— Naravno.

— Mislim da je to jako lijepo od tebe. Zato ću ponovno ustati. — Sjela je kraj njega na rub kreveta i dodala da će mu dati i poljubac ako on to želi; ali Petar nije znao što to znači pa je u očekivanju ispružio dlan.

— Stvarno ne znaš što je poljubac? — zaprepastila se.

— Znat ću kad mi ga daš — odgovorio je kruto; a ona, da ga ne uvrijedi, dade mu naprstak.

— Hoćeš da i ja tebi dam poljubac? — upitao je. Malo se prenemagala: — Ako hoćeš — i prilično mu brzo približila svoje lice, ali on joj je samo spustio na dlan dugme od žira. Polako se odmaknula natrag i pristojno rekla da će nositi njegov poljubac na lančiću oko vrata. Sreća njezina što ga je stavila na lančić jer joj je to kasnije spasilo život.

Kad se predstavljaju djeca, uobičajeno je da se pita za dob pa je i Wendy, koja se uvijek htjela ponašati kako treba, upitala Petra koliko mu je godina. To za njega nije bilo najsretnije pitanje; kao kad vas na ispitu pitaju gramatiku, a vi biste rado nabrajali engleske kraljeve.

— Ne znam — snuždio se — još sam dosta mlad. — Točno uopće nije znao, nego je samo slutio, pa odgovori nasumice: — Wendy, ja sam pobjegao od kuće onog dana kad sam se rodio.

Jako se iznenadila i postala radoznala; zato mu je ljupkom salonskom kretnjom, dodirujući svoju spavaćicu, dala znak da joj sjedne bliže.

— Čuo sam kako otac i majka govore što bih trebao postati kad odrastem — objašnjavao je tiho. Sav se uzbudio. — Ja ne želim odrasti — govorio je sa žarom. — Hoću da uvijek ostanem malen i da se igram. Zato sam pobjegao u Kensingtonski perivoj i dugo živio među vilama.

Gledala ga je s najvećim divljenjem. On je mislio da je to zbog toga što je bio pobjegao, ali zapravo se divila njegovu vilinskom društvu. Wendy je živjela samo u kući, zato ju je zanosilo drugovanje s vilama. Obasula ga je pitanjima o njima, što on nije shvaćao jer je mislio da su vile prave dosade, nisu ga puštale da radi što ga volja, tako da se katkad s njima i potukao.

No u cjelini uzevši bile su mu drage i ispriča joj kako su nastale vile.

— Znaš, Wendy kad se prvo dijete prvi put nasmijalo, njegov se smijeh raspršio na tisuće komadića koji su se razletjeli po svijetu i to ti je bio vilinski početak.

Razvezao se bio, ali kako se njezin život gotovo sasvim sastojao od boravka u kući, njoj se to svidjelo.

— Trebalo bi da postoji — nastavljao je dobroćudno — jedna vila za svakog dječaka i djevojčicu.

— Trebalo bi — a zar ne postoji?

— Ne. Znaš, djeca danas uče mnogo toga, pa ubrzo prestanu vjerovati u vile, a svaki put kad neko dijete kaže: »Ja ne vjerujem u vile«, jedna vila umre.

Kad su se do sita narazgovarali o vilama, sjeti se on kako je Zvončica previše mirna. — Kamo li je samo otišla, da mi je znati — rekao je ustajući i zazvao Zvončicu. Wendino je srce zaigralo od ushićenja.

— Petre — privinula se uz njega — nećeš mi valjda reći da je u ovoj sobi vila!

— Maloprije je bila — odgovorio je malo nestrpljivo. Čuješ li je ti? — Oboje su osluškivali.

— Čujem jedino male zvončiće — reče Wendy.

— No, to je Zvončica, to je vilinski jezik. Mislim da je i ja čujem.

Zvuk je dolazio iz ladice u komodi i Petru se razvedri lice. Nikad se nitko nije mogao ozariti kao Petar, a sav bi se razdragao i u smijanju. Sačuvao je svoj prvi djetinji smijeh.

— Wendy — prošaptao je uživajući — mislim da sam je zatvorio u ladicu!

Pustio je jadnu Zvončicu van i ona je lepršala dječjom sobom bijesno zveckajući. — Ne smiješ tako govoriti — uzvraćao je Petar. — Pa žao mi je, ali kako sam ja mogao znati da si ti u ladici?

Wendy ga nije slušala. — Petre, kad bi se barem zaustavila da je vidim!

— One jedva da se ikad zaustavljaju — odgovorio je, ali u jednom trenu Wendy ugleda na kazaljci sata čarobnu priličicu u predahu. — Kako je divna! — kliknula je, makar je Zvončica bila još uvijek sva iskrivljena od ljutine.

— Zvončice, ova bi djevojčica rado da si njezina vila — predložio je Petar srdačno.

Zvončica je drsko odbila.

— Što to ona kaže?

Morao je prevesti. — Nije baš previše fina. Kaže da si ti velika i ružna i da je ona moja vila.

Pokušao je nagovoriti Zvončicu: — Čuj, ti zapravo ne spadaš k meni, ja sam muško, a ti si ženska vila.

Nato je Zvončica odbrusila — Majmune glupi — i odletjela u kupaonicu. — Ona ti je sasvim obična vila, bavi se krpanjem kotlova — objašnjavao je Petar da je ispriča — zovu je Zvončica jer zvoni po kotlovima dok ih krpa.

Sad su zajedno sjedili u naslonjaču i Wendy ga je dalje salijetala pitanjima.

— Ako više ne stanuješ u Kensingtonskom perivoju . . .

— Katkad još stanujem.

— Ali gdje živiš najviše?

— S Izgubljenim dječacima.

— Koji su to dječaci?

— To su djeca koja padnu iz kolica dok dadilje gledaju na drugu stranu. Ako ih za sedam dana nitko ne traži, šalju ih u Maštokraj da se izbjegnu troškovi. Ja sam njihov kapetan.

— To mora da je zabavno!

— Da — nastavio je prepredeni Petar — ali prilično nam je pusto. Znaš, među nama nema djevojčica.

— Zar nitko među vama nije djevojčica?

— Nije, djevojčice su predobre da bi pale iz kolica.

Wendy je ovo laskanje silno godilo. — Baš mi se sviđa kako ti govoriš o djevojčicama. John nas samo potcjenjuje.

Umjesto odgovora Petar poskoči i zbaci Johna s kreveta, zajedno s pokrivačem; sve u jednom mahu. Wendy je mislila da je to malo previše za prvi susret i odlučno mu rekla da u njezinoj kući nije kapetan. No John je na podu i dalje spavao tako blaženo da ga je tamo i ostavila. — No znam da si dobro mislio — popustila je malo — zato mi možeš dati poljubac.

Načas je zaboravila da on to ne zna. — Mislio sam da ćeš ga tražiti natrag — rekao je pomalo razočarano i pružio joj naprstak. Dobra Wendy reče:

— Ma zabunila sam se, nisam mislila na poljubac, nego na naprstak.

— Što je to?

— To je ovo — i poljubi ga.

— Baš je smiješno! — reče Petar sav uozbiljen. — Hoću li sad ja tebi dati naprstak?

— Ako želiš — odvrati Wendy, držeći ovoga puta glavu ukočeno.

Petar joj dade naprstak, i ona baš u tom času vrisne. — Što ti je, Wendy?

— Netko me je povukao za kosu.

— Sigurno Zvončica. Još nikad nije bila ovako zločesta.

Zvončica je zbilja palucala oko njih i sipala prostote.

— Kaže da će te čupnuti svaki put kad ti dam naprstak.

— Zašto?

— Zašto, Zvončice?

Zvončica je opet viknula: — Majmune glupi. — Petar to nije shvatio, ali Wendy jest. Malo ju je razočarao kad je priznao da je dolazio na prozor dječje sobe slušati priče, a ne da gleda nju.

— Ja ne znam nikakve priče. Nijedan od Izgubljenih dječaka ne zna priče.

— Baš je to strašno — složila se Wendy.

— A znaš li — nadovezao je Petar — zašto lastavice grade gnijezda pod strehama kuća? Da bi mogle čuti priče. Tako je lijepa ona priča koju vam je pričala majka.

— Na koju misliš?

— Onu o kraljeviću, nije mogao pronaći djevojku kojoj pristaje cipelica.

— Petre, to je bila Pepeljuga, i on ju je našao, te zajedno življahu u radosti.

Petar se toliko oduševio da je brzo ustao s poda, gdje su tad sjedili, i pojurio k prozoru. — Kamo ideš? — prestrašila se.

— Moram to reći dečkima.

— Nemoj ići, ja znam puno, puno priča — molila je.

Baš tako je rekla, ne može se poreći da je ona prva zvala njega.

Vratio se, gledajući je tako da se morala zamisliti, ali nije.

— Što bih ja sve mogla ispričati dječacima! — kliknula je, a na to ju je Petar čvrsto primio i povukao k prozoru.

— Pusti me! — naredila mu je.

— Wendy, hajde sa mnom da pričaš dečkima.

Njoj je, dakako, bilo drago što je zove, ali je odbijala. — Ne mogu. Što bi rekla mama! Osim toga ja ne znam letjeti.

— Naučit ću te.

— To bi bilo divno.

— Naučit ću te kako ćeš skočiti na leđa vjetru i on će nas nositi.

— Aah! — ushićivala se.

— Wendy, Wendy, mjesto da spavaš u svom dosadnom krevetu mogla bi letjeti sa mnom i zabavljati zvijezde.

— Oo!

— A tamo ima i sirena.

— Sirena? S repovima?

— I te kako dugačkim repovima.

— Da mi je vidjeti sirenu!

Mamio ju je još lukavije. — Svi bismo te jako voljeli, Wendy.

Cijelo joj se tijelo zgrčilo u boli. Nije se mogla otrgnuti od poda dječje sobe s kojim kao da je srasla.

No on je nemilosrdno nastavljao:

— Wendy, pokrivala bi nas po noći — sjetio se taj lukavac.

— Jao, da!

— Nas nikad nitko nije pokrivao.

Njezine ruke poletješe prema njemu.

— I mogla bi nam popravljati odijela i krpiti džepove. Svaki od nas ima šuplje džepove.

Kako je mogla tome odoljeti? — Naravno, bit će divno! — složila se. — Petre, hoćeš li i Johna i Michaela naučiti letjeti?

— Ako ti hoćeš — odvratio je ravnodušno, a ona je otrčala k Johnu i Michaelu i prodrmala ih. — Probudite se — zvala ih je — došao je Petar Pan koji će nas naučiti da letimo.

John je protrljao oči. — Ako je tako, ustajem. — Naravno, do poda je već bio došao. — Već sam ustao!

Ustao je i Michael koji je gledao oštro kao britva, ali Petar im naglo dade znak da ušute. Njihova su se lica lukavo pritajila u

osluškivanju zvukova iz svijeta odraslih. Sve je bilo tiho-tihano. Na tren su zaključili da opasnosti nema. Ali ne! Nije sve u redu. Nana, koja je tužno lajala cijele noći, sad je zašutjela. Osluškivali su njezinu šutnju.

— Ugasimo svjetla! Sakrijmo se! Brzo! — naredio je John, što je bila jedina njegova zapovijed u cijeloj toj pustolovini. Kad je ušla Liza vodeći Nanu, dječja je soba izgledala kao uvijek u mraku; čovjek bi se mogao zakleti da čuje tri vražićka kako anđeoski dišu u snu. U stvari pretvarali su se, skriveni iza zavjesa.

Liza je bila zlovoljna. Mijesila je u kuhinji kolače za blagdane, pa je morala prekinuti posao, baš kad je strpala u usta grožđice, zbog Naninih sumnji koje je smatrala besmislenim. Činilo joj se da će Nanu najprije smiriti ako je dovede na trenutak u dječju sobu, naravno na lancu.

— Na, to su ti tvoje zle slutnje — korila ju je nimalo je ne žaleći zbog nemilosti u koju je pala. — Ništa im ne fali, je l? Svaki od tvojih anđelaka spava kao top. Slušaj kako smireno dišu.

Nato je Michael, ohrabren dotadašnjim uspjehom, zadihao tako glasno da je malo nedostajalo da ih otkriju. Nana je poznavala takvo disanje i htjela se istrgnuti iz Lizine ruke.

Liza nije popuštala. — Dosta je, Nana — rekla je strogo i izvukla je iz sobe. — Pazi, ako opet zalaješ, idem ravno gospodinu i gospođi, i dovest ću ih kući s večere, a onda će ti ... onda će ti gospodin dobro pokazati bičem.

Opet je privezala nesretno pseto. Da možda ne mislite da je Nana prestala lajati? Dovesti gospodina i gospođu kući s večere! Pa to bi ona i htjela. Zar mislite da se bojala biča kad je u pitanju sigurnost njezinih štićenika? Na žalost, Liza se vratila svojim kolačima pa se Nana, videći da joj ona neće pomoći, trzala i trzala na lancu dok ga napokon nije potrgala. Čas nakon toga upala je u blagovaonicu u kući broj 27, s podignutim šapama, što je bio njezin najizrazitiji poziv u pomoć. Tata i mama Darling odmah su shvatili

da se nešto strašno događa njihovoj djeci i istrčali su iz kuće i ne pozdravivši se s domaćicom.

Ali već je bilo prošlo deset minuta otkad je troje nevaljalaca disalo iza zastora; a Petar Pan mnogo može učiniti u deset minuta.

Vratimo se sada u dječju sobu.

— Spašeni smo — zaključio je John pomolivši se iz svog skrovišta. — Čuj, Petre, ti stvarno letiš?

Da se ne bi zamarao odgovorom, Petar je poletio po sobi, preskočivši usput i peć.

— Savršeno! — rekli su John i Michael.

— Kako je to slatko! — kliknula je Wendy.

— Da, baš sam sladak, upravo sladak! — dodao je Petar zaboravivši ponovno pristojnost.

Izgledalo im je da se letjeti može bez imalo muke, i pokušavali su poletjeti, najprije s poda, onda s kreveta, samo su padali umjesto da se dižu.

— Čuj, kako ti to izvodiš? — pitao je John trljajući koljeno. Uvijek je odmah prelazio na stvar.

— Jednostavno misliš lijepe misli — objasnio je Petar — i one te dižu u zrak.

Ponovno im je pokazao.

— Prebrzo je — prigovorio je John — zar to ne bi mogao izvesti sasvim polako?

Petar im je pokazao i polagani i brzi način.

— Sad znam! — kliknuo je John, ali brzo je uvidio da ne zna. Nijedno od njih nije poletjelo ni centimetar, premda je kod čitanja čak i Michael sricao dvosložne riječi, dok Petar nije znao ni slovca.

Petar ih je, dabome, varao, jer nitko ne može letjeti ako nije posut vilinskim prahom. Srećom, kako smo spomenuli, njemu je jedna ruka bila zaprašena. Otpuhnuo je malo praha na svako od njih, a rezultati su bili sjajni.

— Samo mičite ovako ramenima i pustite se.

Stajali su na svojim krevetima i odvažni Michael pusti se prvi. Zapravo nije očekivao da će poletjeti, ali poletio je i odmah se našao na drugom kraju sobe.

— Letim! — vikao je s visine.

Poletio je i John i susreo se s Wendy blizu kupaonice.

— Ah, divno!

— Sjajno!

— Gledajte mene!

— Gledajte mene!

— I mene!

Nisu letjeli ni izdaleka tako elegantno kao Petar, malo su previše mahali rukama i nogama; glavama su doticali strop, a jedva da ima nešto ugodnije od toga. Petar je najprije pružio Wendy ruku, ali je morao odustati, to je Zvončicu previše ljutilo.

Letjeli su gore pa dolje, pa uokrug. — Božanstveno — rekla je Wendy.

— A što ne bismo svi otišli van? — uzviknuo je John.

Petar je, naravno, baš to htio.

I Michael je bio za to; htio je znati koliko mu treba da preleti bilijun milja. Samo je Wendy oklijevala.

— Sirene! — ponovno ju je podsjetio Petar.

— Hm.

— Pa gusari!

— Gusari, idemo odmah! — uzvikivao je John hvatajući svoj nedjeljni šešir.

U tom su času tata i mama Darling žurili s Nanom iz kuće broj 27. Otrčali su na sredinu ulice da vide prozor dječje sobe; da, još uvijek je bio zatvoren, ali soba je bila jarko osvijetljena, a srce im se stisnulo kad su na zavjesi ugledali sjene triju dječjih prilika u noćnim košuljicama kako kruže uokolo, ne po podu nego zrakom.

Ne, ne troje djece nego četvoro!

Držeći su otvarali kućna vrata. Tata Darling je htio potrčati stepenicama, ali mu žena dade znak da hoda tiho. Pokušala je stišati čak i svoje srce.

Hoće li na vrijeme stići do dječje sobe? Ako stignu, kakve li sreće za njih, a i mi ćemo odahnuti s olakšanjem, samo je onda našoj priči kraj. Ako pak ne stignu na vrijeme, dajem vam časnu riječ da ću priču ispričati do kraja.

Bili bi oni stigli na vrijeme da ih nisu gledale sve zvjezdice. One su ponovno otvorile prozor, a najmanja od svih je zaječala:

— Petre, bježi!

Petar je sad znao da više ne smije izgubiti ni časka. — Dođite — zapovjedio im je i odmah se vinuo u noć, a slijedili su ga John, Michael i Wendy.

Tata i mama Darling i Nana prekasno su upali u dječju sobu, ptičice su odletjele.

IV

LET

— Druga desno, a onda ravno sve do jutra.

Petar je rekao Wendy da je to put u Maštokraj; ali čak ni ptice, kad bi nosile prometne karte i zavirivale u njih u vjetrovitim kucima, ne bi ga mogle pronaći po toj uputi. Petar bi, kako vidite, bubnuo sve što mu je palo na pamet.

Njegovi su mu suputnici najprije slijepo vjerovali i toliko uživali u letenju da su gubili vrijeme, kružili oko crkvenih tornjeva ili svake druge visoke građevine koja im se svidjela.

John i Michael su se utrkivali, s tim da je Michael dobivao određenu prednost.

S podsmijehom su se sjećali kako su prije kratkog vremena uživali u sebi jer su znali letjeti po sobi.

Prije kratkog vremena. Ali kako kratkog? Ta je misao ozbiljno počela mučiti Wendy kad su letjeli nad morem. John je mislio da je to drugo more koje prelijeću i treća noć leta.

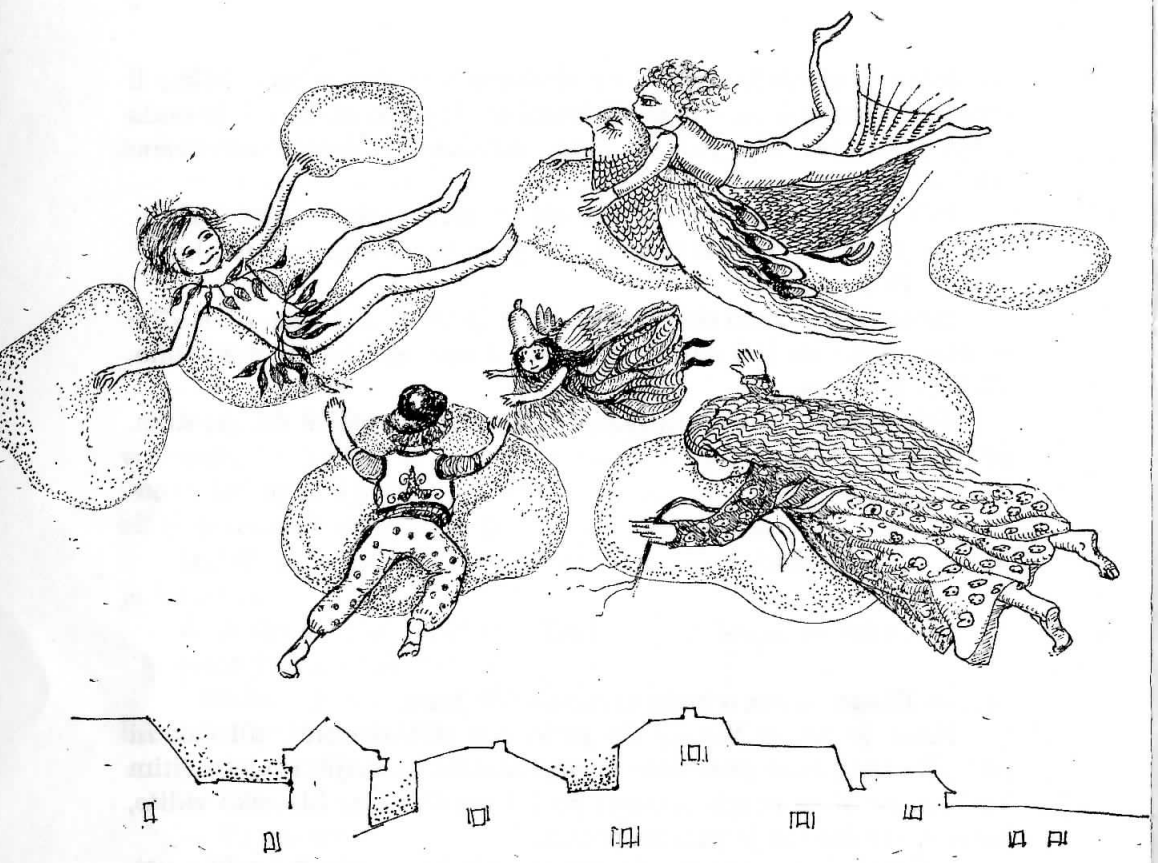

Čas je bilo tamno, a čas svijetlo, čas su se smrzavali, a onda im je bilo prevruće. Jesu li zbilja bili gladni ili su se samo pretvarali jer ih je zabavljao Petrov način nabavljanja hrane? On bi slijedio ptice koje su u ustima nosile hranu finu i ljudima, pa bi je oteo; onda su ptice letjele za njim i ponovno je otele; tako bi se miljama veselo naganjali i na kraju rastali s obostranim srdačnim pozdravima. Ali Wendy se potajno zabrinula kad je vidjela da Petru nije neobičan ovaj prilično čudan način nabave hrane, da on čak i ne zna da li postoje drugi načini.

Posve je sigurno da se nisu pretvarali da su pospani, bili su pospani; a u tome je ležala opasnost, jer su onog trena kad su zadrijemali počeli padati. Strašno je bilo što se Petar tome smijao.

— Ode on! — veselo bi uzviknuo kad je Michael naglo počeo padati kao kamen.

— Spasi ga, spasi! — jaukala je Wendy gledajući s užasom nemirno more duboko ispod njih. Konačno bi Petar skočio kroz zrak i zgrabio Michaela taman u času kad je trebao dotaći more. Sve je to spretno izvodio. Međutim, uvijek je čekao posljednji trenutak i vidjelo se da mu je stalo da pokaže svoju spretnost, a ne da spasi ljudski život. Osim toga volio je raznolikost i zabava koja ga je zaokupljala u jednom času odjednom bi ga prestala zanimati, pa je uvijek postojala mogućnost da slijedeći put neće nikog spašavati.

On je mogao zaspati u zraku a da ne propadne, samo bi se izvalio na leđa i lebdio, ali to je bilo, barem djelomično, zato što je bio jako lagašan. Da ste se našli iza njega i puhnuli, poletio bi brže.

— Nemoj mu se zamjeravati — šapnula je Wendy Johnu kad su se igrali »pokvarenog telefona«.

— Onda mu ti reci da se prestane praviti važan.

U igri bi Petar letio tik nad vodom i doticao u prolazu peraju svakog morskog psa, kao da idući ulicom povlači prste duž željezne ograde. U tome ga nisu mogli slijediti s osobitim uspjehom, tako da se on možda i pravio važan, pogotovo kad se okretao da vidi koliko im je peraja promaklo.

— Morate prema njemu biti srdačni — ponavljala je Wendy braći — što bismo da nas ostavi?

— Vratili bismo se — odvratio je Michael.

— A kako bismo bez njega znali put?

— No, onda možemo nastaviti — reče John.

— Strašno je baš to, Johne, što mi moramo nastaviti jer se ne znamo zaustaviti.

To je bila istina. Petar im je zaboravio pokazati kako da se zaustave.

John je nastavio da će, ako dođe do najgoreg, jednostavno letjeti u istom smjeru, pa će se na kraju morati naći pred svojim prozorom, jer je Zemlja okrugla.

— A tko će nam nabavljati hranu, Johne?

— Ja sam onom orlu zdipio zalogaj iz kljuna prilično spretno, Wendy.

— U dvadesetom pokušaju — podsjetila ga je Wendy. — A ako i postanemo spretni u hvatanju hrane, pogledaj kako se sudaramo s oblacima kad nema Petra u blizini da nam pomogne.

Zbilja su se stalno sudarali. Sad su već letjeli brzo, premda su još uvijek previše mahali; no kad bi se našli pred oblakom, što su se više trudili da ga izbjegnu, to su češće udarali o njega. Da je Nana bila s njima, već bi odavno stavila zavoj oko Michaelova čela.

Petar bi ih na kratko vrijeme ostavljao i oni su se, tako sami, osjetili prilično osamljeni. Letio je on mnogo brže pa bi im odjednom odmaglio iz vida, radi neke pustolovine u koju ih nije zvao. Vraćao bi se vrišteći od smijeha nad šalom kojom se narugao zvijezdi, premda je već zaboravio što joj je rekao, ili bi doletio pun sireninih ljuščica, a da nije znao reći što se dogodilo. To je prilično ljutilo djecu koja još nikad nisu ni vidjela sirene.

— Ako ih zaboralja tako brzo, kako možemo očekivati da neće zaboraviti i nas? — pitala je Wendy.

U stvari, katkad ih se nakon povratka i nije sjećao, barem ne dobro, otkrila je Wendy. Kad ih je jednom pretjecao, vidjela je da mu je u posljednjem času sijevnuo bljesak prepoznavanja u očima, a drugi put ga je morala podsjetiti kako joj je ime.

— Pa ja sam Wendy — rekla je uzrujano.

To ga je snuždilo.

— Čuj, Wendy, ako vidiš da te zaboravljam, samo mi reci »Ja sam Wendy«, pa ću se uvijek sjetiti.

To je, dakako, bilo prilično neugodno. No da bi popravio dojam o sebi pokazao im je kako se leži na jakom vjetru što puše u njihovu smjeru; pravo je uživanje bilo to ležanje, oni su ga češće iskušavali i otkrili kako će se bez opasnosti u letu naspavati. Željni su bili sna jer bi se Petar brzo zasitio spavanja i zamalo viknuo kapetanskim glasom: — Budi se! — I tako, uz poneki nesporazumak, ali uglavnom dobro raspoloženi, približavali su se Maštokraju; za to im je trebalo mnogo mjeseci, i to posve ravnog leta, bez skretanja; letjeli su ravno ne toliko zbog toga što su ih vodili Petar ili Zvončica, nego zato što ih je otok očekivao. Samo tako može se čovjek nadati da će ugledati njegove čudesne obale.

— Eno tamo — rekao je Petar mirno.

— Gdje, gdje?

— Kud pokazuju ove strelice.

Milijun zlatnih strelica pokazivao je djeci put k otoku, a sve ih je usmjerio njihov prijatelj Sunce, koje im je htjelo pokazati pravi put prije nego ih ostavi noći.

Wendy, John i Michael stadoše u zraku na vrške prstiju da bi ugledali otok. Začudo su ga svi odmah prepoznali i sve dok ih nije obuzeo strah klicali su mu, ne kao nečem o čemu su dugo sanjali i napokon to ugledali, nego kao starom prijatelju u čiji su se dom vraćali na praznike.

— Johne, eno lagune.

— Wendy, vidi kornjače kako skrivaju jaja u pijesak.

— Johne, vidim tvog plamenca sa slomljenom nogom.

— Eno tvoje spilje, Michael.

— Što je ono u grmlju, Johne?

— Vučica sa svojim mladima. Wendy, tu je sigurno tvoj vučić.

— Eno mog čamca, Johne, izbušen je.

— Ne, nije to. Tvoj smo čamac spalili.

— Kažem ti da je to, sto posto. Johne, vidim dim u indijanskom logoru.

— Gdje je? Pokaži mi ga pa ću iz dima pročitati jesu li spremni za napad.

— Tamo, preko Začarane rijeke.

— Sada ih vidim. Samo što nisu krenuli u rat.

Petru je malo smetala ta njihova upućenost; ali ako je htio pokazati svoju važnost, njegov trenutak nije bio daleko, zar vam nisam rekao da ih je brzo uhvatio strah?

Prestrašili su se kad su strelice nestale i otok ostao u mraku. I prije, kad su bili kod kuće, Maštokraj bi prije spavanja uvijek postajao mračan i stravičan. Tada su se njime širile neistražene pustoši, promicale crne sjene, drukčije je zvučao urlik grabežljivih zvijeri i, što je bilo najgore, gubilo se samopouzdanje. Baš im je bilo drago što su ostajale upaljene noću svjetiljke. Čak im je bilo drago što Nana kaže da čuju samo peć i da Maštokraj uopće ne postoji.

Samo onda je Maštokraj zaista bio izmišljen; a sad je bio stvaran, i nije bilo noćnog svjetla, i bivalo je sve mračnije, i gdje je sad bila Nana?

U letu su bili odvojeni, ali sad su se šćućurili oko Petra. Njegovo je nepromišljeno ponašanje napokon nestalo, oči su mu blistale a kad god bi ga dotakli, osjetili su toplinu. Sad su bili nad strahotnim otokom i letjeli tako nisko da bi im katkad drvo očešalo lice. Nijedna strahota nije bila vidljiva, ali su se ipak probijali polagano i s mukom, kao da krče put kroz neprijateljske redove. Katkad su visjeli u zraku dok je Petar udarao šakama po njemu.

— Ne daju da sletimo — objasnio im je.

— Tko? — prošaptala je Wendy i naježila se.

Nije mogao ili nije htio reći. Zvončica je prije spavala na njegovu ramenu, ali sad ju je probudio i poslao u izvidnicu.

Čas bi se namjestio u zraku napeto osluškujući s rukom na uhu, a onda bi zurio pod sebe s tako blistavim očima da se činilo da njima probija zemlju. Zatim bi nastavio put.

Njegova je hrabrost gotovo oduzimala dah. — Bi li sada išao u pustolovinu ili bi radije prije popio čaj? — ravnodušno je upitao Johna.

Wendy brzo ubaci: — Prije čaj — i Michael joj zahvalno stisne ruku, ali je John, koji je bio hrabriji, oklijevao.

— Kakvu vrstu pustolovine? — upitao je oprezno.

— Baš pod nama u pampasima spava jedan gusar. Ako hoćeš, spustit ćemo se i ubiti ga.

— Ne vidim ga — procijedio je John poslije duge stanke.

— Ja ga vidim.

— A što ako se probudi? — nastavio je John promuklo.

Petar reče s negodovanjem: — Valjda ne misliš da bih ga ubio na spavanju! Najprije ću ga probuditi, a onda ubiti. Uvijek tako radim.

— Uh! Jesi ih mnogo pobio?

— Na tone.

John izjavi da je to izvrsno, ali ipak izabere najprije čaj. Zanimalo ga je ima li na otoku mnogo gusara, a Petar odvrati da ih nikad toliko nije bilo.

— Tko im je sad kapetan?

— Hook (Huk) — odgovorio je Petar, a lice mu se smrklo dok je izgovarao tu mrsku riječ.

— Jas Hook (Džes Huk)?

— Dakako.

Nato je Michael počeo plakati, a i Johnu je ponestalo daha; već su čuli zle glase o kapetanu Hooku, zvanom Kuka.

— Bio je vođa palube kod Crnobradog, pravi je krvolok. To je jedini čovjek kojeg se bojao i stari Ražanj — izgovorio je promuklo John.

— To je taj — reče Petar.

— A kako izgleda? Je li golem?

— Ne kao prije.

— Kako to misliš?

— Malo sam ga skratio.

— Ti?

— Ja, dakako — oštro je odvratio Petar.

— Nisam te htio uvrijediti.
— Dobro, u redu.
— Što si mu to skratio?
— Desnu ruku.
— Onda se više ne može boriti?
— I te kako može.
— Je li ljevak?
— Ne, nego mjesto desne ruke ima čeličnu kuku kojom samo grabi.
— Grabi!
— Čuj, Johne . . . — nadoveže Petar.
— Da?
— Moraš mi odgovoriti: »Razumijem, gospodine!«
— Razumijem, gospodine.
— Jednu mi stvar svaki od dječaka kojima zapovijedam mora obećati, pa moraš i ti.

John je problijedio.

— Ako se dohvatimo s Hookom u otvorenoj borbi, moraš ga prepustiti meni.

— Dajem ti riječ — iskreno mu obeća John.

Kratko su vrijeme osjećali manje straha jer je Zvončica letjela s njima, pa su se u njezinu svjetlu dobro vidjeli. Na žalost ona nije mogla letjeti tako polagano, pa je stalno kružila oko njih, a oni su kroz taj krug letjeli kao kroz osvijetljeni tunel. Wendy se to jako svidjelo, dok joj Petar nije objasnio slabu stranu.

— Ona mi kaže da su nas gusari spazili još prije mraka i da su pripremili Dugog Toma.

— Svoj top?

— Da. Oni sigurno vide njezino svjetlo i kad ocijene da smo blizu, opalit će.

— Reci joj, Petre, da odmah ode — povikali su sve troje u isti mah, ali nije pristao.

— Zvončica misli da smo izgubili put i jako se boji. Ne mislite valjda da bih je pustio samu kad se boji — odvratio je nepokolebljivo.

Svjetlosni se krug na trenutak ugasio i Petar osjeti kako ga je netko od dragosti štipnuo.

— Onda joj reci — molila je Wendy — da ugasi svoje svjetlo.

— To ne može. To je gotovo jedino što vile ne mogu učiniti. Ono se gasi samo kad vila zaspi, kao kod zvijezda.

— Onda joj reci da odmah zaspi — reče John gotovo zapovjedničkim glasom.

— Ne može zaspati ako nije pospana. To je drugo što vile također ne mogu.

— A to su jedine dvije stvari koje bi sad vrijedilo učiniti — zagunđao je John.

I njega je nešto štipnulo, ali ne od dragosti.

— Kad bi barem netko imao džep, stavili bismo je u njega — nastavi Petar. No oni su odlazili od kuće u takvoj žurbi da nitko nije na sebi imao odjeću s džepom.

Onda se sjetio. Johnov šešir!

Zvončica je pristala da putuje u šeširu pod uvjetom da ga nose u ruci. John ga je uzeo prvi, premda se ona nadala da će ga nositi Petar. Kasnije je Wendy preuzela šešir, John je rekao da mu u letu smeta koljenima. A to je, kao što će se vidjeti, dovelo do nevolje, jer Zvončica nije htjela da je Wendy zaduži svojom dobrotom.

Svjetlo se iz crnog šešira uopće nije vidjelo, i dalje su letjeli šuteći. Bila je to najtiša tišina u njihovu životu, narušavalo ju je samo daleko laptanje jèzīkā; Petar je objasnio da to dolje zvijeri piju na rijeci, i onda još daleki pijuk za koji se činilo da možda dolazi iz grana, ali on im reče da to Indijanci oštre noževe.

Onda su i ti zvukovi utihnuli. Michaelu je taj muk bio strašan.
— Nek se bilo što oglasi! — zaječao je.

I kao u znak odgovora na njegovu želju zrakom je zagrmio najglasniji prasak što ga je ikad čuo. Gusari su na njih ispalili Dugog Toma.

Njegova je eksplozija odjekivala u brdima, a činilo se da jeke krvoželjno pitaju: — Gdje su, gdje su, gdje su?

Tako je troje prestrašenih mališana nemilo spoznalo razliku između otoka snova i istog otoka u stvarnosti.

Kad se nebo napokon stišalo, John i Michael nađoše se sami u tami. John se nasumice zaletavao u zrak, a Michael lebdio ne znajući da lebdi.

— Je l' te pogodilo? — drščući je prošaptao John.

— Još ne znam — odvratio je šapatom.

Sad znamo da nitko od njih nije bio pogođen. No Petra je struja taneta bacila daleko nad pučinu, a Wendy je sa Zvončicom odletjela uvis.

Bilo bi dobro da je Wendy u tom času ispustila šešir.

Ne znam je li Zvončici iznenada nešto puhnulo u glavu, ili je cijelu stvar smislila putem, samo je izletjela iz šešira i povela Wendy ravno u nevolju.

Zvončica nije bila sasvim zla i bolje rečeno, u ovom je času bila sasvim zla dok je, pak, u drugim prilikama bila sasvim dobra. Vile vam moraju biti jedno ili drugo jer su tako malene da u njima u jednom času ima mjesta samo za jedno svojstvo. One se mogu promijeniti, samo to mora biti potpuna promjena. Sad je Zvončica bila puna ljubomore. Wendy, dakako, nije razumjela što joj ona kazuje svojim dražesnim zvoncanjem, vjerujem da je bilo tu i ružnih riječi, ali zvučale su milo, a u stvari joj je govorila: — Slijedi mene i sve će biti dobro.

Što je drugo jadna Wendy mogla učiniti? Zazivala je Petra, Johna i Michaela, a odgovarala joj je samo podrugljiva jeka. Tada još nije znala da je Zvončica mrzi pravom pravcatom žestokom ženskom mržnjom. I tako je sva smetena i već klonula letjela za Zvončicom u svoju propast.

V

OTOK POSTAJE STVARNOST

U Maštokraju se, kad se naslutio Petrov dolazak, ponovno probudio život. Trebalo bi reći: kad se bio naslutio, u davno prošlom vremenu, ali Petar to glagolsko vrijeme nije nikad upotrebljavao, pa je ovako vjernije.

Kad njega nema, otok je obično tih. Vile ujutro leže sat dulje, zvijeri se bave svojom mladunčadi, crvenokošci jedu po šest dana i noći za redom, a gusari i Izgubljeni dječaci, kad se mimoilaze samo poprijete jedni drugima. No s Petrovim dolaskom sve oživi jer Petar mrzi mrtvilo: da sad prislonite uho o zemlju, čuli biste kako je cijeli otok uskipio.

Te večeri glavne su snage otoka bile ovako zaokupljene: Izgubljeni dječaci tražili su Petra, gusari su tražili Izgubljene dječake, crvenokošci su tražili gusare, a zvijeri crvenokošce. Svi su u krugu obilazili otok, a nisu se nalazili jer su svi išli istom brzinom.

Ratnički su bili raspoloženi svi osim dječaka; obično su i oni bili takvi, ali te su večeri htjeli pozdraviti svog kapetana. Broj dječaka na otoku nije, razumije se, uvijek jednak, neki poginu u bitkama, a Petar smanjuje njihov broj kad počnu odrastati, jer je to protiv pravila. U vrijeme o kojem govorimo bilo ih je šest, ako Blizance računamo kao dvojicu. Hajde da se pretvaramo da ležimo u šećernoj trsci, pa ih promatramo kako se kradu mimo, jedan po jedan, svaki s rukom na bodežu.

Petar im je najstrože zabranio da oponašaju njegov izgled; zato oni nose kože od medvjeda što su ih sami ubili, i u njima su kao krznene lopte: ako padnu, otkotrljaju se. Zahvaljujući tome postali su vrlo sigurni na nogama.

Prvi se šulja Trubač, ne najmanje hrabar, ali najnesretniji član ove odvažne družbe. On je prošao manje pustolovina nego ijedan od njih jer se događalo nešto krupno uvijek kad je on zamaknuo za

ugao. Sve je tiho, on samo iskoristi priliku da skokne po malo pruća za vatru, a kad se vrati, eto ti drugih kako brišu krv. Ta zla sreća dala je melankoličan izraz njegovu licu, ali nije ga učinila zlovoljnim nego baš naprotiv, prijaznijim, tako da je bio najposlušniji od sviju dječaka. Jadni moj Trubaču, večeras te vreba opasnost. Pazi da se sad ne upustiš u pustolovinu koja bi te mogla uvaliti u najveću tugu. Trubaču, vila Zvončica, koja večeras sprema neko zlo, traži oruđe, a ona misli da je među dječacima tebe najlakše prevariti. Čuvaj se vile Zvončice!

Čuo bi on nas, ali mi zapravo nismo na otoku. Tako on odlazi dalje grickajući prste.

Zatim slijedi Zrnce, veseo i dobroćudan momčić, a iza njega Mališ, koji izrezuje drvene svirale i ushićeno pleše uz svoju svirku. Mališ je najumišljeniji od svih dječaka. Misli da pamti dane prije nego se izgubio, nekadašnje ponašanje i običaje, i zbog toga se uvredljivo pravi važan. Kuštravko je četvrti; to je nestaško koji je tako često morao priznavati svoju krivicu da se javlja kad god Petar strogo zapovjedi: — Neka istupi onaj tko je to učinio! — On stupa naprijed bez obzira je li kriv ili nije. Na kraju dolaze Blizanci, njih ne možemo opisati, jer bismo sigurno opisivali onog krivog. Petar nije nikad bio posve siguran da zna što su to Blizanci. A kako njegova družba nije smjela znati ništa više od njega, ova su se dvojica uvijek o sebi neodređeno izjašnjavala i trudila da nikome ne budu na putu držeći se stalno skupa gotovo pokajnički.

Dječaci nestaju u tami, a poslije stanke, ne dugačke, jer na ovom otoku sve se odvija brzo, njihovom stazom stupaju gusari. Čujemo ih prije nego se vide, stalno pjevaju istu jezovitu pjesmu:

O-hoj, o-hoj,
stoj, brode, stoj,
gusarski je boj!
Kome se zamete trag,
U paklu ga čeka vrag!

Ni londonsko gubilište nikad nije odjednom vidjelo toliko razbojničkih pojava. Gle, malo ispred ostalih, sagnut uhom prema zemlji, kao i uvijek, ide golemi Talijan Cecco (Čeko), golih ručetina a u ušima mu naušnice od španjolskih dukata osmaka; on je svoje ime urezao krvavim slovima na leđima zatvorskog upravitelja u Goji. Onaj crni gorostas iza njega izmijenjao je mnoga imena otkad je odbacio prvo, ono kojim tamnopute majke još uvijek plaše djecu na obalama Guidjomoa (Gviddžomoa). Evo Billa Jukesa (Bil Džuks), na njemu je svaki centimetar istetoviran; to je onaj isti Bill Jukes što je na *Morskom konjicu* podnio šest tuceta Flintovih udaraca prije nego je ispustio vrećicu portugalskih moidora*; evo i Cooksona (Kuksona), za koga govore da je brat Crnog Murphyja (Merfi) (ali to nikad nije dokazano); za njim je stari Starkey (Starki), nekoć je bio školski podvornik; taj znalački bira načine ubijanja; evo i Skylightsa (Skajlajtsa), Morganova Skylightsa; za njim je irski vođa palube Smee (Smi), čovo čudnih raspoloženja, on ubija bodežom iz čista mira, a ujedno je i jedini otpadnik od crkve u posadi kapetana Hooka.Onda evo Noodlera (Nudler), nakaze iskrivljenih ruku, pa Robta Mullinsa (Robt Malins) i Alfa Masona (Elf Mejsn) i mnogih drugih nasilnika, po zlu poznatih na obalama Južne Amerike i Karipskog mora.

A na kraju, najcrnji i najveći u tom nizu bisera, prsi se James Hook ili, kako se potpisivao, Jas Hook, za njega se priča da je jedini čovjek kojeg se bojao i brodski kuhar Ražanj. On udobno leškari u grubo sklepanoj kočiji koju vuku njegovi ljudi, a mjesto desne ruke ima čeličnu kuku kojom ih tu i tamo potiče da ubrzaju. Taj strašni čovjek postupa s njima i obraća im se kao psima, a oni mu se pokoravaju kao psi. Mrtvački je blijed a crnokos; kosa mu je složena u dugačke uvojke koji iz daljega izgledaju kao crne svijeće i daju rijetko prijeteći izraz njegovu muževnom licu. Oči su mu plave poput potočnica, pune duboke tuge, osim kad u nekog ubada

* moidor, zlatnik

svoju kuku; tad se zakrvare i stravično bljesnu. U njegovu je ponašanju još uvijek nešto otmjeno, on može klati i sačuvati otmjenost, a čuo sam da je na glasu i kao vješt pripovjedač. Nikad nije opakiji nego kad je krajnje pristojan, što je vjerojatno najbolji znak odgoja; profinjenost njegova izgovora, čak i kad kune, a i otmjeno držanje, govore da se on razlikuje od svoje posade. On je bezgranično hrabar, govorka se da ga može prestrašiti samo pogled na vlastitu krv, koja je gusta i neobične boje. U oblačenju pomalo oponaša odjeću iz doba Karla II, jer se nekoć davno govorilo da je on čudesno nalik na nesretne Stuarte, a u ustima drži vlastiti izum, njime puši po dvije cigare odjednom. No nedvojbeno je na njemu najjezovitija željezna kuka.

Ubijmo sad jednog gusara da pokažemo Hookovu metodu. Skylights mu je žrtva. Skylights u prolazu nezgrapno posrne i okrzne njegov čipkasti ovratnik; ona kuka poleti naprijed, začuje se paranje i krik, zatim mu tijelo guraju u stranu i gusari idu dalje. Čak nije ni cigare izvadio iz usta.

Takav je taj strašni čovjek koji će biti protivnik Petra Pana. Tko će pobijediti?

Gusarskim tragom, po stazi koju neiskusno oko i ne vidi, nečujno se šuljaju za rat spremni crvenokošci i budno motre. Nose indijanske sjekire i noževe, a gola im tijela blistaju od boja i ulja. Oko struka im vise skalpovi, dječji i gusarski, jer ovo je pleme Piccaninny (Pikanini), ne smiju se zamijeniti s dobroćudnijim plemenom Delaware (Delaver) ili Huron (Hjuron). Na čelu im četveronoške puzi Golemi Strašni Mladi Panter, junak s tako mnogo skalpova da mu u njegovu trenutnom položaju donekle smetaju u napredovanju. Posljednja ide — a to je najopasnije mjesto — Lily Tigrica, princeza po rođenju, ponosno uspravljena. Ona je najljepša među tamnoputim ženama-lovcima i prva ljepotica plemena Piccaninny; čas je zavodljiva, čas hladna ili pak zaljubljena; nema ratnika koji ne bi htio to mušičavo stvorenje za ženu, ali ta sjekirom odbija bračne ponude. Samo ih pogledajte, prelaze preko suhog

pruća bez najmanjeg šuma. Jedino se čuje kako s mukom dišu. U stvari sada su svi oni malo predebeli, jer su se danima pretrpavali hranom, ali brzo će to oni ishodati. Međutim, u ovom času to je za njih najveća opasnost.

Crvenokošci nestaju kao sjene, kako su i došli; zamalo na njihovo mjesto stupa velika i šarena povorka zvijeri: lavova, tigrova, medvjeda i bezbrojne sitnije divljači koja se drži malo podalje, jer sve vrste zvijeri, pogotovo svi ljudožderi, žive jedni kraj drugih na ovom lijepom otoku. Jezici im obješeni, večeras su gladne.

Kad su se one izredale, dolazi posljednja podoba, orijaški krokodil. Za kim li taj kreće? Brzo ćete doznati.

Krokodil odlazi, a evo opet dječaka, ova se povorka mora stalno nastavljati dok se neka skupina u njoj ne zaustavi ili ne promijeni brzinu. Onda će se u trenutku naći jedno drugom za vratom.

Svi oštro gledaju pred sebe, a nitko ne sluti da opasnost možda vreba s leđa. Ovo dokazuje kako je otok bio stvaran.

Prvi su iz pokretnog kruga ispali dječaci. Bacili su se na tratinu blizu svoje podzemne kućice.

— Baš bih rado da se vrati Petar — govorio je svaki od njih uznemireno, premda su svi po visini, a još više po širini, bili veći od svog kapetana.

— Jedino se ja ne bojim gusara — rekao je Mališ tonom koji je sprečavao da bude općenito omiljen. No možda ga je neki daleki zvuk prestrašio jer je brzo dodao: — Ali bih rado da se vrati i ispriča je li čuo nastavak Pepeljuge.

Pričali su o Pepeljugi, a Trubač je bio siguran da joj je njegova majka vrlo nalikovala.

Samo kad Petra nije bilo, mogli su govoriti o majkama, on je takve razgovore zabranjivao i proglašavao glupim.

— Jedino čega se sjećam o svojoj mami — pričao im je Zrnce — kako je često ponavljala ocu: »Da mi je vlastita čekovna knjižica.« Ne znam što je čekovna knjižica, ali bih joj silno rado jednu poklonio.

Dok su govorili, čuli su daleki pjev. Budući da nismo bića iz priče, vi ili ja ne bismo čuli ništa, no oni su čuli krvoločnu pjesmu:

O-hoj, o-hoj
Lijep je život moj.
Gusarska zastava,
lubanja i kosti.
Čim te dohvatim,
Sa životom se oprosti.

Izgubljeni su dječaci odmah — ma gdje li su samo? Više im nema ni traga. Ni zečevi ne bi brže nestali.

Otkrit ću vam gdje su oni. Osim Zrnca, koji je šmugnuo u izvidnicu, svi su već u svom podzemnom domu, vrlo udobnom kutku koji ćemo odmah dobro pogledati. A kako su ušli u nj? Nikakav se ulaz ne vidi, čak niti hrpa granja, koja, kad se makne u stranu, otkriva ulaz u pećinu. No pogledajte malo bolje, vidjet ćete sedam velikih stabala, a svako od njih u svom šupljem deblu ima rupu taman toliku da se kroz nju provuče dječak. To su sedmora vrata za kojima Hook uzalud traga već mnogo mjeseci. Hoće li ih noćas pronaći?

Dok su gusari napredovali, brzo oko Starkeyevo spazilo je Zrnce kako nestaje u šumi i on u trenu izvuče pištolj. No željezna mu je kuka zgrabila rame.

— Pustite me, kapetane! — viknuo je koprcajući se.

Sada prvi put čujemo Hookov glas. Mrzovoljan glas. — Vrati pištolj — rekao je prijeteći.

— To je jedan od dječaka koje mrzite. Mogao sam ga ubiti.

— Da, pa bi pucanj doveo crvenokošce Lily Tigrice na nas. Želiš li ostati bez skalpa?

— Krenut ću za njim, kapetane. Da ga malo poškaklja Ivica Vadičep? — upitao je svečano Smee. Smee je svemu nadijevao

šaljiva imena, svoj kratki bodež zvao je Ivica Vadičep, jer ga je vrtio u ranama. Još bi se mnoge krasne crte mogle otkriti u Smeeju. Na primjer, nakon ubijanja bi obrisao naočale, a ne nož.

— Ivica je tih momak — podsjeti on Hooka.

— Ne sad, Smee — smrknuto je rekao Hook. — Tu je samo jedan, a ja hoću udesiti svu sedmoricu. Raziđite se i tražite ih.

Gusari su nestali među drvećem i u trenu su njihov kapetan i Smee ostali sami. Hook je duboko uzdahnuo; ne znam zašto, možda od blage ljepote te večeri, u njemu se probudi želja da svom vjernom vođi palube povjeri povijest svog života. Govorio je dugo i ozbiljno, ali o čemu — to Smee, koji je bio prilično ograničen, uopće nije shvatio.

No odmah je uhvatio riječ »Petar«.

— A više od svega — govorio je Hook uzbuđeno — hoću njihova kapetana, Petra Pana. On mi je odsjekao ruku. — Prijetio je kukom. — Dugo čekam da se moja kuka rukuje s njim. Rastrgat ću ga.

— Ali često sam vas čuo kako kažete da ta kuka vrijedi dvadeset ruku kod češljanja i drugih kućnih poslova.

— Da — nastavio je kapetan — da sam majka, molio bih da mi se djeca rode s kukom umjesto s rukom — i ponosno je pogledao željeznu šaku, a prezrivo pravu. A onda se opet namrštio.

— Petar je moju ruku bacio krokodilu koji je slučajno prolazio mimo. — Zažmirio je od užasa.

— Vidio sam ja puno puta da se grozite krokodila.

— Ne svih krokodila — ispravio ga je Hook — nego ovog krokodila. — Spustio je glas. — Moja mu je ruka tako prijala, Smee, da me stalno prati, od mora do mora, od zemlje do zemlje, i oblizuje njušku očekujući ostatak mog tijela.

— To je na neki način kompliment — dometne Smee.

— Ne trebaju mi takvi komplimenti — zarežao je Hook srdito. — Hoću Petra Pana koji je kriv što me je ta zvijer okusila.

Sjeo je na golemu gljivu i nastavio drhtavo i promuklo: — Smee, taj bi me krokodil već dohvatio, ali je srećom progutao budilicu koja glasno kuca u njemu, zato ga čujem kad me vreba i pobjegnem. — Nasmijao se, ali smijeh mu je zvučao šuplje.

— Jednog će se dana sat pokvariti i onda ste gotovi.

Hook ovlaži suhe usne. — Da, toga se i bojim.

Osjećao je čudnu toplinu, još od časa kad je sjeo.

— Smee, ovo je sjedalo kipuće. — Odskočio je. — Sto mu gromova, sto mu gromova, pripalio sam se.

Razgledavali su onu gljivu, bila je neviđene veličine i tvrdoće; kad su je pokušali iščupati, odmah im je ostala u rukama jer nije imala korijena. Još je čudnije bilo da se ispod nje počeo dizati dim. Gusari su se zgledali. — Dimnjak! — sinulo im je obojici.

Otkrili su dimnjak kuće koja je bila pod zemljom. Dječaci su ga običavali začepiti gljivom kad su neprijatelji bili u blizini.

Iznutra nije izlazio samo dim. Do njih su dopirali i dječji glasovi; dječaci su se u svom skrovištu osjećali tako zaštićenim da su veselo čavrljali. Gusari su smrknuto osluškivali, a onda ponovno namjestili gljivu. Ogledali su se i spazili sedam rupa u drveću.

— Čuli ste kako govore da Petra Pana nema kod kuće? — prošaptao je Smee, poigravajući se Ivicom Vadičepom.

Hook kimne. Dugo je stajao izgubljen u mislima; onda mu se vučji osmijeh razlio po preplanulom licu. Smee je napeto čekao. -- Van s planom, kapetane — požurivao je uzbuđeno.

— Vratit ćemo se na brod — polako je procijedio kroza zube Hook. — Ispeći ćemo golem kolač, prepun grožđica i preliven zelenom ocaklinom. Tu dolje mora da je samo jedna soba, jer imaju jedan dimnjak; klinci nisu toliko pametni da se sjete kako ne treba svakome posebni ulaz; a to sve znači da nemaju majke. Kolač ćemo ostaviti kod sirena, na obali lagune. Ti gadovi uvijek tamo plivaju i igraju se sa sirenama. Naći će kolač i lakomo se baciti na njega. Budući da nemaju majke, ne znaju kako je opasno jesti bogato

začinjen, a vlažan kolač. — Prasnuo je u smijeh; ovog puta nije se smijao prigušeno, nego od srca. — Svi će se potrovati!

Smee je slušao i sve se više divio.

— Pa to je najopakiji i najzgodniji plan što sam ga ikad čuo — povikao je, a onda su u radosti zaplesali i zapjevali:

Gdje se javim sijem strah,
I pretvaram sve u prah!
Sve je bliže kuka,
Kapetana Hooka!

Započeli su pjesmu, ali im je zapela u grlu jer su začuli drugi zvuk od kojeg su se ukočili. Najprije je tiho dopirao do njih, da je list šušnuo, bio bi ga nadjačao, ali se približavao i postajao sve razgovjetniji.

Tika-taka, tika-taka.

Hook se stresao i zastao jednom nogom u zraku.

— Krokodil — izustio je i pojurio velikom brzinom, a vođa palube za njim.

Zaista, bio je krokodil. Pretekao je crvenokošce koji su sad slijedili druge gusare. Nanjušio je Hooka.

Dječaci su se ponovno pokazali; ove noći još nije bilo gotovo s opasnostima jer je sad Zrnce bez daha upao među njih, a za njim čopor vukova s isplaženim jezicima; zavijali su stravično.

— Spasite me, spasite me! — zaplakao je Zrnce padajući na tlo.

— Što da učinimo, što, što?

Vrlo je laskavo za Petra da su se u tom teškom času svojim mislima obratili njemu.

— Što bi Petar učinio? — povikali su istodobno.

Gotovo u istom dahu su nastavili: — Petar bi se sagnuo i pogledao ih kroz svoje noge. Učinimo što bi Petar učinio.

Jedva da ima uspješniji način za suprotstavljanje vukovima, i oni su se svi kao jedan sagnuli i pogledali ih kroz svoje noge. Slijedeći se trenutak činio kao vječnost; ali pobjeda je došla brzo, jer kad su dječaci krenuli prema njima u ovom neobičnom položaju, vukovi su podvili repove i pobjegli.

Zrnce je ustao, a drugi su mislili da njegove širom rastvorene oči još uvijek gledaju vukove. Ali to što je gledao nisu bili vuci.

— Vidim nešto divno — povikao je dok su se brzo okupljali oko njega — veliku, bijelu pticu. Leti k nama.

— Kakva je to ptica, što misliš?

— Ne znam — odvrati Zrnce sav prestrašen — sad vidim da izgleda klonulo i plače »Jadna Wendy«.

— Sjećam se da postoji ptica koja se zove Wendy — odmah nadoveže Mališ.

— Evo je, dolazi — viknuo je Kuštravko pokazujući uvis.

Wendy im je već bila gotovo iznad glava i mogli su čuti njezin tužni plač. Još je razgovjetniji bio Zvončičin reski zvon. Ljubomorna je vila odbacila svako pretvaranje, zaletavala se u svoju žrtvu sa svih strana, štipajući je žestoko svaki put kad bi je dotakla.

— Zdravo, Zvončice — povikali su zapanjeni dječaci.

Zvončica je odzvonila: — Petar hoće da ustrijelite ovu Wendy.

Kad bi Petar nešto naredio, oni nisu postavljali pitanja. — Učinit ćemo što Petar hoće — povikali su ti prostodušni stvorovi. — Brzo po lukove i strijele.

Svaki je, osim Trubača, poletio u svoje drvo. On je nosio luk i strijelu sa sobom, a Zvončica je to vidjela i zadovoljno zapljeskala ručicama.

— Brzo, Trubaču, brzo — požurivala je — Petru će to biti drago.

Trubač je uzbuđeno napeo luk. — Makni se, Zvončice! — Odapeo je, a Wendy je zalepršala prema zemlji sa strijelom u prsima.

VI

KUĆICA

Nepromišljeni Trubač stajao je kao pobjednik nad Wendinim tijelom, kad su iz drveća, naoružani, poskakali drugi dječaci.

— Došli ste prekasno — ponosno se hvalio — ja sam ubio Wendy. Petar će biti jako zadovoljan mnome.

Zvončica je iznad njihovih glava zacinkala: — Glupane! — i brzo se sakrila. Drugi je nisu čuli. Okupili su se oko Wendy i dok su je gledali, nije se čuo ni najtiši šum. Da je Wendino srce kucalo, svi bi ga čuli.

Mališ prvi progovori, sav prestrašen: — Nije to ptica. To mora da je djevojčica.

— Djevojčica? — prestrašio se Trubač.

— A mi smo je ubili — dodao je promuklo Zrnce.

Brzo su poskidali kape.

— Sad mi je jasno — nadovezao je Kuštravko. — Petar ju je vodio k nama. — Slomljen tugom bacio se na zemlju.

— Napokon smo mogli imati djevojčicu koja bi se brinula za nas, a ti si je ubio — predbacio je jedan od Blizanaca.

Svi su žalili Trubača, ali su još više žalili sebe, pa su se odmaknuli kad im se pokušao približiti.

Trubač je bio blijed kao krpa, i nekako dostojanstven, što se nikad prije nije opažalo.

— Što sam učinio? — glasno je razmišljao. — Sanjao sam o tome i uvijek sam zazivao »Draga majčice, draga majčice«. A kad nam je napokon došla jedna djevojčica, ja sam je ubio.

Polako se okrenuo i pošao.

— Ne idi — zvali su ga, jer su ga žalili.

— Moram otići, bojim se Petra — odgovorio je drščući.

Baš u tom tužnom trenutku čuli su uzvik od kojeg je svima zastao dah. Petrov zov.

— Petar! — povikali su, jer je uvijek istim uzvikom najavljivao svoj povratak.

— Sakrijmo je — prošaptali su i brzo se skupili oko Wendy. Ali Trubač se nije ni maknuo.

Opet se začuo zov i Petar se spusti pred njih. — Zdravo, momci. — Mehanički su odzdravili, a onda je opet zavladao muk.

Namrgodio se.

— Evo me natrag, zašto se ne veselite?

Otvarali su usta, ali su riječi zastajale u grlu. On to nije zapažao žureći da im rekne divne vijesti.

— Imam sjajne novosti, momci. Napokon sam vam svima doveo majku.

Još uvijek nitko nije prozborio ni slovca, osim što se čuo mukli udarac kad se Trubač srušio na koljena.

— Zar je niste vidjeli? — uznemirio se Petar. — Letjela je ovim putem.

— Jadni mi — reče jedan glas, drugi je nastavio: — O, crni dane.

Trubač ustane. — Petre — prozborio je tiho — ja ću ti je pokazati. — Dječacima, koji su još uvijek htjeli sve zatajiti, zapovjedio je: — Blizanci, odmaknite se, neka Petar vidi.

Svi su se odmaknuli kako bi mogao vidjeti, a on je stajao i nije znao što bi učinio.

— Mrtva je — rekao je zdvojno. — Možda se boji biti mrtva.

Poželio je da nestane s tog mjesta i da se više nikad na njega ne vrati. I svi bi oni rado bili učinili to isto.

Ali tu je bila strelica. Izvukao ju je iz srca i okrenuo se svojoj družini.

— Čija je strijela? — strogo je upitao.

— Moja, Petre — odgovorio je Trubač koji je klečao.

— Podla ruko! — viknuo je, spreman da ga njome probode.

Trubač nije ni trepnuo. Razgolio je prsa: — Udri, Petre, udri ravno u srce! — rekao je čvrstim glasom.

Petar je dvaput zamahnuo strijelom i dvaput mu je ruka klonula. — Ne mogu, nešto mi ne da.

Svi su ga u čudu gledali, osim Zrnca, koji je srećom gledao Wendy.

— To je ona, Wendy, pogledajte njezinu ruku.

Sreća što je priča dobila ovakav obrat. Wendy je dizala ruku, a Zrnce se sagnuo i pozorno osluškivao. — Mislim da kaže »Jadni Trubač« — prošaptao je.

— Živa je — kratko je izjavio Petar.

Mališ je odmah kliknuo: — Djevojčica Wendy živi.

Onda je Petar kleknuo kraj nje i našao svoje dugme. Sjećate se da ga je stavila na lančić što ga je nosila oko vrata.

— Vidite, strijela je pogodila u ovo. To je moj poljubac. On joj je spasio život.

— Sjećam se poljubaca — brzo je upao Mališ — daj da vidim. Tako je, to je poljubac.

Petar ga nije slušao. Zaklinjao je Wendy da se brzo oporavi kako bi joj mogao pokazati sirene. Ona mu, dakako, još uvijek nije odgovarala, jer je bila u dubokoj nesvjestici. Začuli su tužnu kuknjavu iznad svojih glava.

— Čujte Zvončicu — reče Kuštravko — plače što je Wendy živa.

Poslije toga su morali ispričati Petru o Zvončičinoj zloći, a gotovo ga nikad nisu vidjeli tako srdita.

— Slušaj, Zvončice, ja ti više nisam prijatelj. Idi od mene zauvijek.

Sletjela mu je na rame i zapomagala, ali ju je otjerao. Tek kad je Wendy ponovno podigla ruku, toliko se smirio da je popustio: — No dobro, ne zauvijek, nego za cijeli tjedan dana.

Mislite li da je Zvončica bila zahvalna Wendy što je podigla ruku? Ma kakvi, nikad nije jače željela da je uštipne nego u tom času. Vile su zbilja čudne i zato im je Petar, koji ih je najbolje poznavao, često davao ćuške.

No što da se učini s Wendy čije je zdravlje sad tako osjetljivo?

— Prenesimo je u kuću — predloži Kuštravko.

— Da, to treba učiniti s djevojčicama — doda Mališ.

— Ne, ne smijete je dirati — usprotivio se Petar. — Tako joj ne biste iskazali puno poštovanje.

— I ja isto mislim — reče Mališ.

— Ali ako ostane ovdje, umrijet će — nadoveže Trubač.

— Da, umrijet će, ali drugog rješenja nema — prizna Mališ.

— Ima, ima — poviče Petar. — Sagradit ćemo kućicu oko nje.

Svi su se oduševili. — Brzo — zapovjedio je — neka mi svaki donese najbolje što imamo. Makar ispraznili cijelu svoju kuću. Odmah na posao!

U trenu su svi bili zaposleni kao krojačice noć prije vjenčanja. Jurili su tamo-amo, čas po posteljinu, čas po drva za vatru, i dok

su tako bili zaokupljeni poslom, eto ti Johna i Michaela. S mukom su koračali, pa zaspali u hodu, stali, probudili se, napravili nekoliko koraka i opet zaspali.

— Johne, Johne — plakao je Michael — probudi se. Gdje su Nana i mama, Johne?

A John je trljao oči i mrmljao: — Istina je, istina, mi smo odletjeli.

Možete biti sigurni da im je laknulo kad su našli Petra.

— Petre, zdravo!

— Zdravo! — srdačno je uzvratio Petar, premda ih je posve zaboravio. U tom je času bio posve zaokupljen time da izmjeri Wendy pomoću svojih stopa, da bi znali kolika joj kuća treba. Dakako, računao je i s prostorom za stolce i stol. John i Michael su ga promatrali.

— Wendy spava? — pitali su.

— Da.

— Johne — predložio je Michael — hajde da je probudimo, neka nam spremi večeru. — U tom času nekoliko dječaka dotrči s granama za kuću. — Gledaj ove! — povikao je.

— Kuštravko — naredi Petar najkapetanskijim glasom — pobrini se da ovi momci pomognu kod gradnje kuće.

— Razumijem, gospodine.

— Kod gradnje kuće? — upita John.

— Za Wendy — objasni Kuštravko.

— Za Wendy? — zabezekne se John. — Pa ona je samo obična djevojčica.

— Baš zato mi i jesmo njezine sluge — reče Kuštravko.

— Vi? Wendine sluge?

— Da — dometne Petar — I vi također! Na posao!

Zapanjenu su braću natjerali da kopaju, tešu i nose. — Najprije donesite stolce i ogradu od kamina, oko njih ćemo podići kuću — zapovjedio je Petar.

— Da, da — potvrđivao je Mališ — tako se gradi kuća, sad se svega sjećam.

Petar je mislio na sve.

— Mališ, dovedi doktora.

— Razumijem, gospodine — spremno je odvratio i otišao češući se po glavi. Znao je da Petra mora poslušati, pa se začas vratio s Johnovim šeširom i svečanim licem.

— Molim vas, gospodine, jeste li vi liječnik? — upitao je Petar idući prema njemu.

Razlika između njega i drugih dječaka pri ovakvoj igri bila je u tome što su oni znali da je pretvaranje igra, dok su za njega igra i stvarnost bili navlas isto. Zbog toga im ponekad nije bilo lako, na primjer kad su se igrali da su već pojeli ručak.

Kažnjavao ih je udaranjem po prstima ako bi se prestali pretvarati.

— Da, dječače — uvjerljivo je tvrdio Mališ koji je često dobivao po prstima.

— Kod nas je vrlo bolesna jedna gospođa — objasni Petar.

Bolesnica mu je bila pred nosom, ali Mališ je bio dovoljno iskusan da se pravi kao da je ne vidi.

— Hm, hm, a gdje je bolesnica?

— Tamo na proplanku.

— Stavit ću joj toplomjer u usta — odvratio je Mališ, i pravio se da to radi, dok je Petar stajao postrance. Svi su napeto čekali da se toplomjer iznese.

— Kako joj je? — pitao je Petar.

— Hm, od ovog joj je bolje.

— O, hvala vam — viknuo je Petar.

— Doći ću opet predvečer — nastavio je Mališ. — Dajte joj krepke juhe iz bočice na dudu. A kad je Johnu vraćao šešir, otpuhivao je iz dubine pluća, što je činio uvijek kad bi se izvukao iz neke opasnosti.

U međuvremenu šumom su odzvanjali zvuci sjekira; gotovo sve što je trebalo za udobni kutak već je ležalo kraj Wendinih nogu.

— Kad bismo bar znali kakvu bi kuću najradije htjela — reče netko.

— Petre, ona se miče u snu — dodao je drugi.

— Otvara usta, kako je ljupka! — kliknuo je treći gledajući je s puno ljubavi.

— Možda će pjevati u snu — reče Petar. — Wendy, zapjevaj kakvu bi kuću rado imala.

Wendy je odmah, ne otvarajući oči, zapjevala:

Kućica mala, mala,
blizu plavog žala.
A zidići drveni,
Drveni, crveni,
I nad njima zelen krov.

Ovo ih je silno obradovalo jer su grane što su ih donijeli srećom bile crvene od ljepljive smole, a cijelo je tlo bilo prekriveno zelenom mahovinom od koje se mogao napraviti krov. Dok su skalupljivali kućicu, i sami su zapjevali:

Zidovi, krović i vrata
Kućica puna veselja,
Što ti je, majčice Wendy,
Slijedeća tvoja želja?

Na to je ona prilično nezasitno otpjevala:

Hoću još prozora puno,
prozore sa svih strana,
na njima dječicu slatku,
i puno ruža izvana.

Udarcima šaka napravili su prozore, a veliki žuti listovi bili su zastori. Ali otkud ruže?

— Još ruže! — strogo je zapovjedio Petar.

U trenu su se počeli pretvarati da duž zidova uzgajaju najljepše ruže. A dječica?

Da bi pretekli Petra koji samo što nije zatražio i slatku dječicu, brzo su zapjevali:

Ruže već rastu i cvatu
Samo nedostaju bebe.
Zato ti dajemo sebe.

Kad je Petar vidio kako je to dobra zamisao, odmah se ponašao kao da je njemu pala na pamet. Kuća je bila prekrasna, a znali su da je Wendy u njoj udobno smještena, premda je, dakako, više nisu mogli vidjeti. Petar je, šećući gore-dolje, izdavao zapovijedi za završno dotjerivanje. Ništa nije izmaklo njegovu orlovskom oku. Kad se činilo da je ama baš sve gotovo, sjetio se:

— Nema alke na vratima.

Posramili su se veoma, ali Trubač je dao potplat svoje cipele kojim se izvrsno kucalo.

E sad je stvarno gotova, mislili su.

Ni govora, nije bila. — Nema dimnjaka, moramo napraviti dimnjak — zaključi Petar.

— Stvarno treba dimnjak — ustvrdi John važnim glasom. To je Petra nadahnulo novom idejom. Zgrabio je šešir s Johnove glave, izbio mu vrh i stavio šešir na krov. Kućica je bila tako zadovoljna ovim sjajnim dimnjakom da je, kao da se zahvaljuje, odmah počela dimiti kroz šešir.

No sad je stvarno sve bilo gotovo. Ostalo je samo da se pokuca na vrata.

— Dotjerajte se što bolje možete, prvi dojmovi su najvažniji — upozoravao ih je Petar.

Odlanulo mu je kad ga nitko nije upitao što su to »prvi dojmovi«; svi su se bavili dotjerivanjem.

Uljudno je zakucao, a djeca i cijela šuma ukočili se u očekivanju; ništa se nije čulo osim Zvončice koja je sve to promatrala s grane i posprdno otpuhivala.

Dječaci su se pitali hoće li tko odgovoriti na njihovo kucanje. Ako djevojčica izađe, kako će se držati?

Vrata su se otvorila i ona se pojavi. Wendy. Brzo su poskidali kape.

Bila je dobrano iznenađena, a upravo to su i očekivali.

— Gdje sam?

Mališ je, dakako, upao prvi. — Wendy, za tebe smo izgradili ovu kuću — brzo je propentao.

— Reci je li ti drago — dodao je Zrnce.

— Kućica je upravo bajna — odgovorila je Wendy, a baš su se i nadali da će tako reći.

— A mi smo tvoja djeca — nadovezali su Blizanci.

Tada su svi kleknuli i pružajući prema njoj ruke povikali: — Wendy, budi naša mama.

— Zar ja? — začudila se Wendy, a sva je zablistala. — Naravno, to je izvrstan prijedlog, ali vidite, ja sam još malena. Nemam nikakvog pravog iskustva.

— Nije važno — razuvjeravao ju je Petar kao da je jedini među prisutnima mjerodavan da to prosudi, premda je znao najmanje. — Nama je potreban netko tko ima majčinsko srce.

— Što se mog srca tiče ono jest upravo takvo — odgovorila je Wendy.

— Jest, jest, odmah smo to vidjeli — povikali su u isti mah.

— Onda pristajem i dat ću sve od sebe da nam bude lijepo. A sad, da ste odmah ušli u kuću, vi zloće moje. Sigurno su vam noge mokre. A prije nego vas spremim za spavanje imat ću taman toliko vremena da završim priču o Pepeljugi.

Svi su ušli, ne znam kako se našlo mjesta za sve ali u Maštokraju mogu se na malo mjesta stisnuti mnogi. To je bila prva u nizu radosnih večeri što su ih proveli s Wendy. Kasnije je jednog po jednog pokrila u velikom krevetu, u njihovu domu u drveću, a ona je spavala te noći u svojoj kućici; za to vrijeme Petar je vani čuvao stražu s izvučenim mačem jer se u daljini čula vika pijanih gusara, a šumom su se skitali vuci. S Petrom na straži, blistavim svjetlom koje je virilo kroz zastore, i dimnjakom koji se divno dimio, kućica je u mraku pružala pravu udobnost i sigurnost.

Nakon nekog vremena zaspao je, a nekoliko razuzdanih vila penjalo se preko njega na putu kući s neke gozbe. Da se koji drugi dječak noću našao vilama na putu, dobrano bi ga udesile, ali Petra su samo uštipnule za nos i produžile.

VII

KUĆA POD ZEMLJOM

Slijedećeg dana Petar je od ranog jutra mjerio Wendy, Johna i Michaela za šupljine u drveću. Sjećate se kako se Hook smijao dječacima zato što je svaki imao poseban ulaz, ali to samo pokazuje njegovo nepoznavanje stvari. Jer ako točno ne pristajete u svoje drvo, ne možete po volji puzati dore-dolje, a ni dva dječaka nisu bila posve jednaka. Tek kad stanete u pravu rupu na vrhu i uvučete dah, spuštate se pravom brzinom; a pri izlasku izdahnete i pomalo se koprcate van. Naravno, kad se netko izvježba, puže i ne misleći. Ništa nije ugodnije od toga.

Ali u rupu bezuvjetno morate pristajati i zato Petar uzima mjeru za šupljine u drveću kao za odijelo; jedina je razlika što odijelo mora pristajati vama, a vi morate pristajati drvetu. To se obično postiže prilično lagano, time što nosite više ili manje rublja; a ako ste negdje kvrgavi ili je na raspolaganju samo drvo s čudnim krivinama, Petar na vama izvede neki hokus-pokus i poslije toga imate odgovarajući oblik. Kad jednom pristajete drvetu, morate jako paziti da takvi ostanete; ta briga održava cijelu obitelj u izvrsnoj kondiciji, sa zadovoljstvom je otkrila Wendy.

Wendy i Michael su pristajali u svoje drveće otprve, ali Johna je trebalo malko dotjerati.

Poslije nekoliko dana vježbe išli su gore-dolje živahno kao vedro po bunaru. Žarko su zavoljeli svoj dom pod zemljom, osobito Wendy. U njemu je bila jedna velika soba, kao što bi trebalo biti u svakoj

kući; u njenom ste podu mogli i iskopati rupu ako ste htjeli hvatati ribe; po njemu su rasle velike gljive čarobnih boja, koje su služile kao stolci. Jedno maštodrvo uporno je pokušavalo izrasti usred sobe, ali bi mu svakog jutra otpilili deblo u razini s podom. U popodnevnim satima uvijek bi bilo visoko oko dvije stope, pa bi tako na njega položili vrata i tako dobili stol na kojem su pili čaj; a čim bi odnijeli suđe, opet bi otpilili deblo da dobiju više mjesta za igru. Tamo je bio i golem kamin, našao bi se gotovo na svakom mjestu na kojem vam se prohtjelo da ga pripalite, a Wendy bi ispred njega rastezala konopac od biljnih vlakana na kojem je sušila rublje. Krevet je danju bio prislonjen uza zid, a spušten u 6.30 kad bi ispunio gotovo polovicu sobe; svi su dječaci spavali u njemu, osim Michaela, poslagani kao sardine u konzervi. Uspostavljena je stroga zabrana okretanja bez prethodnog upozorenja, poslije najave okretali su se svi zajedno. I Michael je trebalo da spava s njima, ali Wendy je htjela kraj sebe malo dijete, jer znate kakve su već žene, a on je bio najmanji, pa je to svršilo tako da je spavao u obješenoj košari.

Podzemna je kuća bila priprosta i jednostavna, slična brlogu koji medvjedići naprave pod zemljom u sličnim okolnostima. Ali u zidu je bio kutak, ne veći od ptičje krletke, privatni stan vile Zvončice. Mogao se odvojiti majušnom zavjesicom koju je Zvončica, jer je imala dobar ukus, stalno povlačila kad god bi se oblačila ili svlačila. Ni jedna žena, bez obzira na veličinu, nije imala ljepšu kombinaciju spavaonice i salona. Kauč, tako je uvijek zvala svoj ležaj, bio je autentični primjerak iz dvorca vilinske kraljice Mab, sa skvrčenim nogama, a pokrivače je mijenjala svake cvjetne sezone. Zrcalo je bilo u stilu Mačka u čizmama, postojala su takva samo tri neoštećena primjerka, koliko je bilo poznato vilinskim trgovcima; umivaonik je imao oblik kore od kruha i mogao se poslije upotrebe preokrenuti, a komoda je bila pravi kralj Lijepi VI, dok su sagovi i prostirači bili primjerci najboljeg (ranog) razdoblja Trnoružice. Bio je tu i luster u stilu Aladinove svjetiljke, ali samo radi ljepšeg

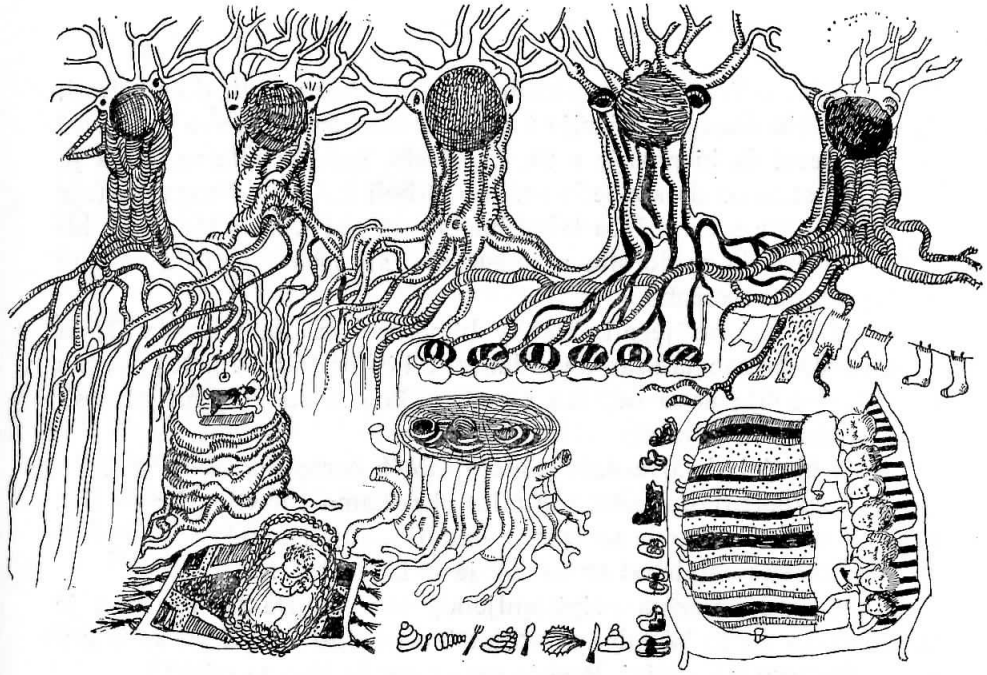

izgleda, jer je Zvončica sama osvjetljavala svoj stan. Zvončica je silno prezirala ostale dijelove kuće, što je možda bilo neizbježno. No njezina je soba, premda lijepa, odisala taštinom, podsjećala je na stalno podignut nos.

Wendy je sve ovo posve zaokupilo, njezini divlji dječaci zadavali su joj mnogo posla. U stvari prošli bi cijeli tjedni a da ne bi izišla van, osim možda navečer, kad bi pred kućom krpala čarape. Od silnog kuhanja, možete mi vjerovati, glava joj je stalno bila nad zdjelama. Najčešće su jeli krušno drvo, yam*, kokosove orahe, svinjske pečenke, pitu od jabuka, nadjevene palačinke i banane, a poslije toga obilno su naginjali iz školjki iz kojih su pili hladni kvas. U stvari, nikad se nije znalo hoće li stvarno jesti ili će se igrati jela, sve

* jam, tropska biljka s jestivim korijenom

je to ovisilo o Petrovim mušicama. On je mogao jesti, doista jesti, ako je to bio dio igre, ali nije jeo samo zato da jede, što rado čini većina djece, da bi poslije o tome pričala. Igranje jela za njega je bilo tako stvarno da ste jednostavno vidjeli kako i od toga postaje okrugliji. Nije s njim bilo lako, baš ste morali raditi što i on; ali pustio bi vas da se do sita najedete ako ste ga uvjerili da vam je drvo postalo preširoko.

Kad bi svi polijegali, Wendy bi najradije šila i krpila. Tada je, govorila bi, mogla i sama predahnuti, i iskorištavala je taj predah zato da im šije nova odjelca i prišiva krpice na koljena gdje su strašno derali hlače.

Kad bi sjela kraj košare pune njihovih čarapa, a svaka od njih imala je rupu mjesto pete, zalomila bi rukama i uzviknula: — Joj, neka mi netko rekne da ne treba zaviđati usidjelicama!

Ali je sva blistala od sreće dok je to izgovarala.

Sjećate se njezina pripitomljenog vučića? Dakle, on vam je brzo otkrio da je Wendy na otoku i pronašao je, pa su se bacili jedno drugom u zagrljaj. Poslije toga svud je išao za njom.

Je li se ona često sjećala svojih voljenih roditelja dok je vrijeme na otoku protjecalo? Teško je na to odgovoriti jer se ne može reći kako vrijeme teče u Maštokraju, gdje se mjeri suncima i mjesecima, a oni se izmjenjuju mnogo brže nego dani i noći na Zemlji. No bojim se da Wendy nije jako brinula za svog oca i majku; bila je potpuno sigurna da će oni uvijek držati prozor otvoren kako bi se ona mogla vratiti, pa je zato bila posve smirena. No katkad bi se zabrinula kad bi vidjela da se John samo maglovito prisjeća svojih roditelja, a da Michael čvrsto vjeruje kako mu je ona prava majka. To ju je pomalo plašilo; budući da je savjesno ispunjavala svoje dužnosti, nastojala je da u njihovim mislima utvrdi sjećanje na bivši život, pa im je zadavala zadaće, kao što je nekad radila u školi. Drugi dječaci su to smatrali silno zanimljivim, tražili su da im se pridruže. Napravili su pločice i sjedili oko stola, pisali i duboko razmišljali o pitanjima što ih je ona pisala na drugoj pločici i slala od jednog

do drugog. To su bila najobičnija pitanja, na primjer: Koje su boje bile mamine oči? Tko je bio viši — tata ili mama? Je li mama bila plavuša ili smeđokosa? Odgovor treba dati na sva tri pitanja. Ili: Opiši u najmanje 10 rečenica: *Kako sam proveo praznike, Tata i mama — usporedba.* Izaberi jednu od dvije zadane teme. Ili: 1. Opiši mamin smijeh; 2. Opiši očev smijeh; 3. Opiši majčinu svečanu haljinu; 4. Opiši svog psa i njegovu kućicu.

Baš im je takva svakodnevna pitanja zadavala, a tko nije znao odgovor trebao je staviti križić; zaista je bilo strašno koliko je tih križića stavljao čak i John. Dakako, jedini dječak koji je odgovorio na svako pitanje bio je Mališ; na početku se činilo da će on biti najbolji, ali odgovori su mu bili tako besmisleni da je zapravo bio najgori; jadan čovjek.

Petar se u ovo nije uključivao. U prvom redu zato što je prezirao sve majke osim Wendy, a osim toga on je bio jedini dječak na otoku koji nije znao ni pisati ni čitati, ama baš ni slovca. Bio je iznad takvih stvari.

Usput rečeno sva su pitanja bila postavljena u prošlom vremenu. Koje su boje bile mamine oči i tako dalje. I Wendy je, kako vidite, počela zaboravljati.

Pustolovine su, kao što ćemo vidjeti, bile kod njih svakodnevna stvar; no otprilike u to vrijeme Petar je s Wendy, izmislio novu igru koja mu se silno sviđala dok se odjednom nije toga posve zasitio, kao što je uvijek bivalo s njegovim igrama. Sastojala se u tome da su zamišljali kako uopće nemaju nikakvih pustolovina i žive životom kojim su John i Michael dosad uvijek živjeli: da sjede na stolcu, igraju se loptom, guraju jedan drugog, odlaze u šetnju i vraćaju se ne ubivši čak ni jednog medvjeda. Vidjeti Petra kako sjedi na stolcu i ništa ne radi bio je sjajan prizor: nije mogao da pritom ne izgleda svečano, jer ga je zasmijavalo mirno sjedenje. Hvalio se kako je bio u šetnji jer je to dobro za zdravlje. Za vrijeme nekoliko sunaca nije imao drugih doživljaja. A John i Michael morali su se pretvarati da su i oni time oduševljeni, inače bi ih dobro udesio.

Međutim, on je često izlazio sam, pa nikad niste mogli biti posve sigurni je li doživio kakvu pustolovinu ili nije. Mogao je tako zaboraviti da je ne spomene niti jednom riječcom, a onda biste vani nabasali na neko mrtvo tijelo; ili se pak naveliko o nečem raspričao, ali žrtvi nije bilo ni traga. Ponekad bi se vratio kući s glavom u zavojima, i Wendy ga je nježno milovala, ispirala mu rane mlakom vodom, dok bi joj od njegova pričanja zastajao dah. Samo znate, nikad mu nije posve vjerovala. A imao je on i pustolovina za koje je znala da su istinite, jer je i sama u njima sudjelovala, a još je više bilo onih koje su bile barem jednim dijelom istinite, jer su u njima sudjelovali drugi dječaci, i pričali da su čista istina. Da bi se svi ti događaji opisali, trebala bi knjiga velika kao enciklopedija. Zato najviše što možemo učiniti jest da opišemo jedan prosječni sat iz otočnog života. Teško je samo izabrati koji sat. Da uzmemo okršaj s crvenokošcima u Mališevoj klisuri? Tom se prilikom prolilo mnogo krvi, a posebno je zanimljiva jer je u njoj došla do izražaja jedna od Petrovih osobitosti, da usred borbe odjednom promijeni stranu. U klisuri, kad je pobjeda još bila u pitanju, i nazirala se čas na jednoj, čas na drugoj strani, on je iznenada viknuo: — Ja sam danas crvenokožac, a ti, Truba? — Trubač je viknuo: — Crvenokožac sam, a ti, Zrnce? — Crvenokožac i ja, a vi, Blizanci? — i tako redom svi postadoše crvenokošci. To bi, dakako, dokrajčilo borbu da pravi crvenokošci, kojima se dopala Petrova igra, nisu odlučili postati Izgubljeni dječaci, i sve se nastavljalo dalje i još žešće nego prije.

Neočekivani rezultat ove borbe bio je ... ali čekajte malo, još nismo odlučili hoćemo li baš tu pustolovinu potanko opisati. Možda je bolje noćni napad crvenokožaca na kuću pod zemljom, kad je nekoliko njih zapelo u šupljem drveću pa ih je trebalo vaditi kao čepove. Ili bismo mogli ispripovijedati kako je Petar spasio život Lily Tigrice u sirenskoj laguni i pretvorio je u svog saveznika.

Ili da pričamo o onom kolaču što su ga ispekli gusari, jer su htjeli da ga dječaci smažu i od njega umru; na najlukavijim mjestima su ih dočekivali s tim kolačem; ali Wendy ga je uvijek otimala iz ruku svoje djece, i on se s vremenom tako sasušio da je postao tvrd kao kamen. Onda su se gađali njime, i na kraju je Hook jedne mračne noći ljosnuo preko tog kamena.

Mogli bismo, recimo, pričati i o pticama, Petrovim prijateljicama, pogotovo o maštoptici koja je sagradila gnijezdo na drvetu iznad lagune, i gnijezdo joj palo u vodu; ona je ostala sjediti na jajima, a Petar je naredio da je nitko ne smije dirati. To je zgodna pričica, njezin kraj pokazuje kako ptice znaju biti zahvalne; samo ako kanimo pričati o tome, moramo ispričati i cijelu pustolovinu o laguni, što bi dakako obuhvatilo barem dvije pustolovine, a ne samo jednu. Kraći je događaj, premda jednako uzbudljiv, bio Zvončičin pokušaj da, s nekoliko uličnih vila, prebaci usnulu Wendy na velikom listu na Zemlju. Srećom list se iskrenuo i Wendy se probudila, pomislila je da je vrijeme kupanja i otplivala natrag. Možda bismo mogli opisati kako je Petar izazivao lavove — nacrtao je strelicom po tlu oko sebe krug i pozivao ih da prijeđu crtu; premda je satima čekao, a drugi dječaci s Wendy bez daha gledali s drveća, ni jedan lav nije se usudio da prihvati njegov izazov.

Koji od tih događaja da izaberemo? Najbolje da bacamo pismo-glava. Upravo sam bacio i odluka je pala: priču o laguni. Gotovo da poželiš da to bude o klisuri, ili o kolaču, ili o Zvončičinu listu. Mogao bih, dakako, bacati ponovno i izabrati još bolju priču, ali je najpoštenije da ostanemo kod priče o laguni.

VIII

SIRENSKA LAGUNA

Ako sklopite oči, a spadate u sretnike, može vam se prikazati kako voda svijetloplave boje, s obalama koje se jedva naziru, treperi u sumraku; kad više stisnete oči, obale dobivaju određenije oblike,

a boje postaju sve življe; one će se i zažariti ako još jače zažmirite. Baš prije nego se zažare, ugledate lagunu. To je najviše što se može postići na Zemlji, taj božanstveni trenutak. Potraje li časak dulje, vidite površinu vode i čujete kako pjevaju sirene.

Djeca su često provodila duge ljetne dane na laguni, uglavnom plivajući ili leškareći na vodi, ili pak u igri sa sirenama. Ne smijete iz toga zaključiti da su sirene bile njihove prijateljice; baš obrnuto,

Wendy je do kraja života žalila što za sve vrijeme kad je bila na otoku nije ni s jednom prisno pročavrljala. Kad se tiho prikrala rubu lagune, vidjela bi ih na tucete, pogotovo na Kažnjeničkoj stijeni, gdje su se voljele sunčati i gdje su češljale svoju kosu tako lijeno da se rasrdila; katkad bi čak tiho, tiho, doplivala na metar udaljenosti od njih, a kad bi je ugledale, poskakale bi u vodu i poprskale je svojim repovima, ne slučajno, nego namjerno.

Prema svima dječacima odnosile su se jednako, osim dakako prema Petru, koji bi s njima satima pričao na Kažnjeničkoj stijeni i sjedao im na repove ako bi ga zadirkivale. Donio je Wendy jedan njihov češalj.

Najčešće se mogu vidjeti kad izlazi mjesec, tada plaču tužnim jaucima; samo laguna je tada opasna za smrtnike. Do večeri o kojoj smo nakanili sad pripovijedati, Wendy nikad nije vidjela lagunu pod mjesečinom, ne zbog straha, jer je, dakako, Petra mogla uzeti za pratioca, već zato što se držala strogog pravila da svi moraju u sedam sati u krevet. No često je odlazila u lagunu po sunčanom danu, poslije kiše, kad su brojne sirene izranjale da se igraju vodenom pjenom. Raznobojni mjehurići u vodi ispod dúge postajali su im loptice koje veselo dobacuju jedna drugoj svojim repovima i pokušavaju ih zadržati pod dúgom sve dok se ne raspuknu. Golovi su im na svakom kraju dúge, a golmanice smiju hvatati lopte samo rukama. Stotine sirena koji put se igraju u laguni i to je prekrasan prizor.

No čim bi im se djeca pokušala pridružiti, morala su se dalje igrati sama, jer bi sirene odmah ponestajale. Ipak imamo dokaza da su potajno promatrale male uljeze i čak ih oponašale; jer John je uveo novi način odbijanja mjehura, glavom umjesto rukom, a sirenske su golmanice to prihvatile. To je jedan od tragova što ih je John ostavio u Maštokraju.

Isto tako mora da je lijepo vidjeti djecu kako provode na stijeni polsatni odmor poslije ručka. Wendy je strogo zahtijevala da tako bude, i odmor je morao biti pravi, čak i onda kad je jelo bilo samo igra. Ležali su tamo na suncu, tijela su im blistala, a ona je sjedila pokraj njih kao jako važna osoba.

Jednog dana svi su otišli na Kažnjeničku stijenu. Stijena nije bila mnogo veća od njihove zajedničke postelje, ali naučili su se stisnuti na malo prostora i drijemali su, ili barem ležali zatvorenih očiju, i tu i tamo nekog štipnuli, kad su mislili da Wendy ne vidi. Wendy ih nije gledala. Bila je previše zaokupljena šivenjem.

Dok je šila, sva se laguna promijenila. Zadrhtali su povjetarci, zašlo sunce, a voda se sledenila od sjena koje su se raširile po njoj. Tako se smračilo da Wendy više nije vidjela udjenuti iglu. Kad je podigla glavu, laguna, inače mjesto puno radosti, postala je opasna i neugodna.

Znala je da to nije došla noć nego nešto crno poput noći. Još gore, nije došlo nego je najavilo svoj dolazak drhtavicom koju je poslalo preko mora. Što se zbivalo?

Na pamet su joj došle sve priče što ih je čula o Kažnjeničkoj stijeni. Dobila je ime po tome što su okrutni kapetani izbacivali na nju mornare i ostavljali ih da se utope. Utopili bi se za plime, jer tada je stijenu prekrila voda.

Mogla je, dakako, djecu odmah probuditi, ne samo zbog opasnosti koja im se približavala, nego i zato što im je moglo naškoditi ležanje na kamenu kad se ohladio. Ali ona je bila mlada mama i to nije znala; mislila je da se strogo mora držati pravila o polsatnom odmoru poslije ručka. I zato, premda ju je uhvatio strah, tako da je željela čuti muške glasove, nije ih htjela probuditi. Čak kad je čula prigušeno lupanje vesala, premda joj je srce zastalo od straha, nije ih probudila. Stala je nad njih da ih štiti dok ne odspavaju svoje. Zar nije bila hrabra naša Wendy?

Dobro je bilo za dječake da je jedan od njih mogao čak i u snu osjetiti opasnost. Petar se naglo uspravio, odmah posve budan kao pas, i uzvikom najavio opasnost, od čega su se probudili svi ostali.

Stajao je nepokretno, s rukom na uhu.

— Gusari! — povikao je. Drugi su se zbili oko njega. Čudan mu je osmijeh zaigrao na licu, Wendy se stresla kad ga je vidjela. Kad mu je taj smiješak bio na licu, nitko mu se nije smio obratiti, tada nije bilo druge nego spremno stajati i čekati zapovijedi. Zapovijed je bila oštra i odrezana:

— Pod vodu!

Bljesnulo je mnoštvo nogu i u trenu je laguna opustjela. Kažnjenička stijena ostala je napuštena u opasnim vodama, kao da je i sama kažnjena.

Približavao se čamac, gusarski čun, sa tri osobe: Smee, Starkey i treća — zarobljenica, nitko drugi do Lily Tigrica. Ruke i noge bile su joj svezane i znala je da joj je došao kraj. Ostavit će je na stijeni da se utopi, a takva je smrt njezinoj rasi gora od smrti u vatri ili na mukama; zar ne stoji u zapisima njezina plemena da ni je dan put preko vode ne vodi na sretna lovišta? Lice joj je, međutim, ostalo nepomično; ona je poglavičina kći i umrijet će kao poglavičina kći, nema druge. Uhvatili su je dok se pokušavala ukrcati na gusarski brod s nožem u ustima. Na tom brodu nije bilo straže jer se Hook hvalio da vjetar sije strah od njegova imena milju naokolo. Sad će i njezina sudbina poduprijeti ovo hvalisanje. Još će jedan jauk vjetar raznositi te noći.

U mraku koji su širili oko sebe dvojica gusara nisu vidjeli stijenu dok se nisu zaletjeli u nju.

— Okreni na vjetar, glupane, tu je stijena — čuo se Smeejev irski glas. — Samo da još izbacimo ovu crvenokožicu da se potopi.

Jedan okrutni trenutak i taj je posao bio gotov, a lijepa djevojka iskrcana na stijeni; bila je preponosna da bi se opirala kad je znala da bi bilo uzalud.

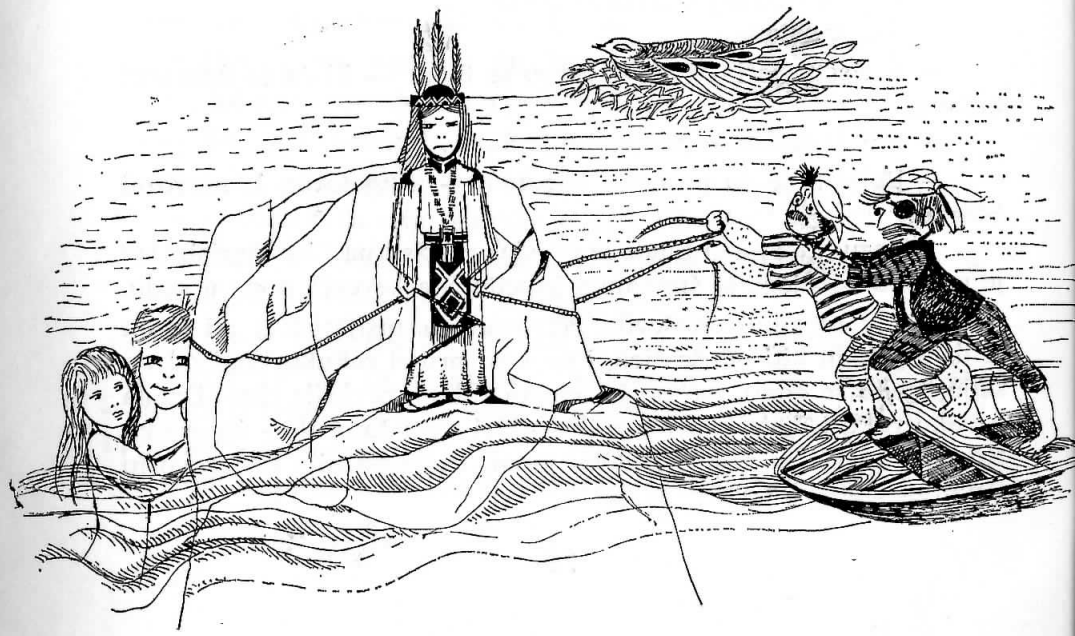

Sasvim blizu stijene, ali na mjestu gdje ih nitko nije mogao vidjeti, pojavile bi se na površini i opet iščezavale dvije glave, Petrova i Wendina. Wendy je plakala jer je to bila prva tragedija koju je vidjela svojim očima. Petar je vidio mnoge, ali je sve zaboravio. Žalio je Lily Tigricu manje nego Wendy, ali ga je razgnjevilo što su njih dvojica bili protiv nje same i odlučio je da je spasi. Najlakše bi bilo da je čekao da gusari odu, ali on nikad nije izabirao lagan način.

Gotovo da nije postojalo nešto što on nije mogao učiniti. Sad je oponašao Hookov glas.

— Hej, vi glupani! — viknuo je. Oponašao je izvrsno.

— Kapetan — prošaptali su gusari zgledavši se iznenađeno.

— Sigurno pliva prema nama — doda Starkey, kad su se uzaludno ogledavali naokolo.

— Izbacujemo Indijanku na stijenu — povikao je Smee.

— Oslobodite je! — Sve su očekivali prije nego taj odgovor.

— Da je oslobodimo?

— Da, presjecite joj vezove i pustite je.

— Ali, kapetane . . .

— Smjesta, je l' čuješ — derao se Petar — ili ću te dohvatiti kukom.

— Baš je čudan — prošaptao je Smee.

— Bolje ti je da poslušaš kapetana — savjetovao je nervozni Starkey.

— Razumijem — i Smee je presjekao užad na Lily Tigrici. Ona je u trenu kao jegulja šmugnula između Starkeyevih nogu u vodu.

Wendy se silno oduševila Petrovom domišljatošću; ali znala je da će i sam biti oduševljen, i po svoj prilici zakukurikati od veselja i tako se odati, pa mu je odmah rukom prekrila usta. Držala je tako ruku i onda kad je uzvik — Hej, vi u čamcu! — izgovoren Hookovim glasom zaorio nad lagunom; tog puta nije to izgovorio Petar.

Petar bi možda baš u tom času zaviknuo da mu se lice nije stislo u zvižduk iznenađenja.

— Hej, vi u čamcu! — začulo se opet.

Sad je Wendy sinulo. I pravi Hook bio je u vodi. Plivao je prema čamcu, a kako su mu njegovi ljudi pokazivali put svjetiljkom, brzo je stigao do njih. U svjetlu fenjera Wendy je ugledala njegovu kuku kako dohvaća čamac; vidjela je njegovo opako mračno lice dok se sav cijedio izlazeći iz vode; sva je drhtala i željela je da otplivaju odatle, ali Petar nizašto ne bi napustio to mjesto. U njemu je kipio život, a osim toga pucao je od umišljenosti. — Što nisam sjajan, baš sam sjajan! — šaptao joj je, a njoj je, premda se slagala s njime, bilo drago da ga ne čuje nitko osim nje.

Dao joj je znak da sluša.

Dvojica gusara bila bi rado znala što je kapetana donijelo k njima, ali on je sjedio, naslonjen glavom na kuku, posve pokošen tugom.

— Kapetane, je li sve u redu? — oprezno su upitali, a odgovorio im je dubokim uzdahom.

— Samo uzdiše — šapnuo je Smee.

— Opet — nadovezao je Starkey.

— Još uzdiše — dodavao je Smee.

— Što je, kapetane?

Napokon je uzrujano prozborio.

— Gotovo je sa svim, dječaci su dobili majku.

Premda je umirala od straha, Wendy se nadimala od ponosa.

— Crni dane — jauknuo je Starkey.

— Što je to majka? — Velika je neznalica bio Smee.

Wendy se tako zaprepastila da je kliknula: — Pa on to ne zna! — a nakon toga uvijek je mislila da bi Smeeja rado pomazila kad bi gusare mogla imati među svojim miljenicima.

Petar je gurne pod vodu kad se Hook proderao: — Što je to?

— Ništa nisam čuo — odvratio je Starkey mičući svjetiljku nad vodom, i tada su gusari ugledali neobičan prizor. Gnijezdo koje sam već spominjao plivalo je lagunom, a u njemu je sjedila maštoptica.

— Eto — pokazao je Hook odgovarajući na Smeejevo pitanje — to je majka. Divan primjer! Gnijezdo je palo u vodu, a je li majka ostavila svoja jaja? Nije.

Glas mu se slomio, kao da se na tren prisjetio nevinih dana kad je . . . ali otjerao je kukom svoju slabost.

Smee se zamišljeno zapiljio u pticu dok je gnijezdo plovilo mimo njih, ali Starkey, koji je po prirodi bio sumnjičav, doda: — Ako je ona majka, možda se ovuda mota da pomogne Petru.

Hook se trgnuo i složio: — Da, i ja se toga bojim.

— Kapetane — predložio je Smee — kako bi bilo da otmemo dječacima tu majku, neka bude naša majka.

— Sjajna zamisao — kliknuo je Hook i odmah počeo planirati njezino ostvarenje. — Zarobit ćemo djecu i odvesti ih na brod; dječake ćemo poubijati, a Wendy će biti naša majka.

Wendy se opet zaboravila. — Nikad! — vrisnula je i zamahala šakom.

— Što je to opet?

Ništa nisu vidjeli. Pomislili su da lišće šumi na vjetru. — Slažete li se, razbojnici?

Podigli su ruke da se zakunu.

— Evo i moje kuke. Zakunimo se!

Svi su se zakleli. Dotle su već doplovili do stijene i Hook se odjednom sjetio Lily Tigrice.

— Gdje je Indijanka? — zarežao je.

On bi se ponekad našalio, zato su pomislili da je to jedna od takvih prilika.

— Sve je u redu, kapetane, pustili smo je — izjavio je Smee sav sretan.

— Pustili! — zaderao se Hook.

— Pa vi ste nam naredili! — promucao je vođa palube.

— Viknuli ste nam preko vode da je pustimo — potvrdio je Starkey.

— Grom i pakao — zagrmio je Hook — kakve su to laži? — Pocrnio je u licu od bijesa, ali je vidio po njima da ne lažu i to ga je zaprepastilo. — Momci — rekao je stresavši se — ja to nisam naredio.

— Čudno, čudno — govorio je Smee, a sve je obuzela nelagoda. Hook je podigao glas, ali se u njemu osjećao drhtaj:

— Duše, koji noćas lutaš ovom mračnom lagunom, čuješ li me?

Naravno, Petar je trebao šutjeti, ali, naravno, odgovorio je. Odmah je odvratio Hookovim glasom:

— Sto mu gromova, sto mu gromova, čujem te.

U tom odsudnom trenutku Hook nije ni trepnuo, ali se Smee i Starkey prestravljeni stisnuše jedan uz drugog.

— Tko si, stranče, odgovori! — zahtijevao je Hook.

— Ja sam James Hook, kapetan *Veselog Rogera* — odgovorio je glas.

— Nisi, nisi — promuklo je viknuo Hook.

— Grom i pakao, reci to još jednom i bacit ću na tebe sidro!

Hook je nastavio pomirljivije. — Ako si ti Hook — upitao je gotovo ponizno — reci mi što sam onda ja?

— Bakalar — odgovorio je glas — pravi bakalar.

— Bakalar! — ponovio je bezizražajno: i tek tada, a ne prije, slomio se njegov ponosni duh. Vidio je kako se njegovi ljudi odmiču od njega.

— I sve ovo vrijeme nama je zapovijedao neki bakalar? — gunđali su. — To nam je ispod časti.

Njegovi su psi režali na njega, ali on, premda sav nesretan, uopće se nije na njih obazirao. Suočen s ovom strahovitom tvrdnjom nije mu trebala njihova nego vlastita vjera u sebe. Osjetio je kako mu samopouzdanje okreće leđa. — Gade, ne ostavljaj me! — muklo mu je prošaptao.

U njegovoj mračnoj prirodi bila je i jedna ženska crta, sposobnost predosjećaja, kao kod svih velikih gusara. Iznenada se sjetio igre pogađanja.

— Hej, imaš li ti još koji glas? — zapitao je.

Petar nikad nije mogao odoljeti igri pa potvrdi oštro svojim glasom. — Imam.

— A koje drugo ime?

— Imam, imam.

— Jesi li biljka? — upitao je Hook.

— Ne.

— A mineral?

— Nisam.

— A živo biće?

— Da.

— Čovjek?

— Ne! — Odgovor je bio pun prezira.

— Jesi li dječak?

— Da.

— Običan dječak?

— Ne.

— Osobit dječak?

Wendy se lecnula kad je čula da potvrđuje: — Da.

— Jesi li u Engleskoj?

— Nisam.

— Jesi li ovdje?

— Jesam.

Hook je bio posve zbunjen. — Pitajte ga vi nešto — rekao je drugima brišući vlažno čelo.

Smee se zamislio. — Ničeg se ne mogu sjetiti — potužio se.

— Niste pogodili, niste pogodili — vikao je Petar. — Odustajete li?

U svom ponosu otišao je s igrom predaleko, a oni zlotvori su odmah osjetili svoju šansu.

— Da, odustajemo — izjavili su spremno.

— U redu; dakle, ja sam Petar Pan.

— Pan!

Hook se u trenutku sabrao, a Smee i Starkey ponovno postali njegove vjerne sluge.

— Sad je naš — zaurlao je Hook. — U vodu Smee. Starkey, čuvaj čamac. Uhvatite ga mrtva ili živa.

Poskakivao je dok je govorio, a istodobno se začuo veseo Petrov glas.

— Jeste li spremni, dečki?

— Jesmo, jesmo — začulo se sa svih strana lagune.

— Onda juriš na gusare.

Borba je bila kratka i oštra. Prvi je napao John, odvažno se popeo na čamac i zgrabio Starkeya. Tukli su se žestoko, gusar je ostao bez sablje, bacio se preko ruba čamca, a John za njim. Čamac je odnijela voda.

Tu i tamo glava bi izronila iz vode i sijevnuo bi čelik, praćen jaukom ili klicanjem. Neki su zabunom udarali po svojima. Smeejev vadičep pogodio je Trubačevo četvrto rebro, ali njega je zato dočekao Kuštravkov bodež. Malo dalje od stijene Mališ i Blizanci su muku mučili sa Starkeyem.

Gdje je za sve to vrijeme bio Petar? Vrebao je krupniju zvijer.

Sve su to bili hrabri dječaci i ne smije se o njima ružno misliti zato što su izbjegavali gusarskog kapetana. Njegova željezna šapa stvorila je oko njega krug mirne vode iz kojeg su bježali kao prestrašene ribice.

Ali jedan ga se nije bojao, jedan od njih bio je spreman da uđe u taj krug.

Začudo, nisu se sastali u vodi. Hook se uspeo na stijenu da predahne, a Petar se istodobno uspinjao po suprotnoj strani. Stijena je bila skliska kao gruda pa su više puzali nego se uspinjali. Ni jedan nije znao za drugog. Tražeći hvatište oba su šćepala

protivnikovu ruku; iznenađeno su podigli glave; lica su im se dodirnula; tako su se sastali.

I među najvećim junacima ima takvih koji priznaju da prije okršaja osjete slabost. Da je u tom času i Petar to osjetio, otvoreno bih vam priznao. Napokon, njegov protivnik bio je jedini čovjek kojeg se bojao i stari Ražanj. Ali Petar nije osjetio slabost, osjećao je samo jedno, radost; od veselja je zaškrgutao svojim lijepim zubićima. Brz kao misao izvukao je nož iz Hookova pojasa i baš ga htio upotrijebiti kad je spazio da na stijeni stoji više od svog protivnika. To ne bi bila poštena borba. Pružio je gusaru ruku da se uspne.

U tom času Hook ga udari. Nije ga okamenila bol već Hookovo nepoštenje. Bio je posve bespomoćan. Samo je zaprepašteno gledao. Svako je dijete tako pogođeno kad se prvi put prema njemu nepošteno postupi. Od vas uvijek očekuje poštenje. Kad nepošteno postupite prema njemu, ono će vas i dalje voljeti, ali to više nikad neće biti ono isto dijete. Nitko nikad ne prijeđe preko prvog nepoštenja; nitko osim Petra. On se s njim često susretao i uvijek ga zaboravljao. Mislim da je u tome bila prava razlika između njega i svih ostalih.

Zato je ovo doživio kao prvo nepoštenje, samo je zurio, sav zaprepašten. Željezna kuka dvaput je zaparala po njemu.

Nekoliko trenutaka kasnije drugi su dječaci ugledali Hooka u vodi, divlje je žurio prema brodu; nikakve radosti više nije bilo na njegovu opakom licu, bio je samo blijed od straha, jer za njim je nezaustavljivo plivao krokodil. Dječaci bi inače plivali duž obale i zadirkivali se; ali sad su bili zabrinuti jer su izgubili i Petra i Wendy; pretraživali su lagunu, dozivali. Pronašli su čamac i odvezli se njime kući uzvikujući svako malo — Petre, Wendy! — ali odgovora nije bilo, osim što su im se sirene podrugljivo smijale. Sigurno će se vratiti plivajući, ili doletjeti, zaključili su dječaci. Na kraju su se smirili jer su čvrsto vjerovali da će se Petar snaći. Kao i svi dječaci počeli su se smijuljiti jer će moći kasno ići u krevet, a kriva će biti mama Wendy!

Kad su njihovi glasovi zamrli, ledena je šutnja zavladala lagunom, a zatim se čuo slab jauk:

— U pomoć, u pomoć!

Dvije sitne prilike s mukom su se probijale prema grebenu; djevojčica se onesvijestila i ležala u dječakovu naručju. Posljednjom snagom Petar ju je izvukao na stijenu i položio kraj sebe. Premda je i sam bio na rubu nesvijesti, uočio je da se voda diže. Znao je da će zamalo potonuti, a ništa više nije mogao poduzeti.

Dok su tako ležali, jedna sirena uhvati Wendy za noge i počne je lagano povlačiti u vodu. Petar je osjetio kako mu izmiče iz ruke, trgnuo se u snu i u posljednjem je času povuče natrag. Sad joj je morao reći istinu.

— Mi smo na stijeni, Wendy, a ona postaje sve manja. Uskoro će biti pod vodom.

Još uvijek nije shvaćala.

— Moramo otići — rekla je gotovo radosno.

— Da — odvratio je slabim glasom.

— Petre, hoćemo li plivati ili letjeti?

Morao joj je reći.

— Wendy, bi li mogla otplivati ili odletjeti do otoka bez moje pomoći?

Priznala je da je preumorna.

Jauknuo je.

— Što ti je? — upitala je jako zabrinuta za njega.

— Ja ti ne mogu pomoći, Wendy. Hook me ranio. Ne mogu ni letjeti ni plivati.

— Znači da ćemo se oboje utopiti?

— Pogledaj kako raste voda.

Prekrili su rukama oči da ne vide. Mislili su da im je došao kraj. Dok su tako sjedili, nešto lako kao poljubac dotaklo je Petra i ostalo kraj njega kao da stidljivo pita: — Mogu li ikako pomoći?

Bio je to rep Michaelova zmaja; napravio ga je prije nekoliko dana, ali mu je zmaj kliznuo iz ruku i odletio.

— Michaelov zmaj — rekao je Petar bezvoljno, ali već slijedeće sekunde zgrabio je taj rep i počeo ga privlačiti.

— Michael je ovim letio — uzbuđeno reče — zašto ne bi i ti?

— Oboje!

— Dvoje ne bi mogao ponijeti. Michael i Kuštravko su pokušali.

— Vući ćemo slamke — hrabro je predložila Wendy.

— Pa ti si žensko, nikad ne bih na to pristao. — Već ju je opasivao repom. Zagrlila ga je, odbijala je da ide bez njega. Ali on ju je gurnuo sa stijene s uzvikom. — Zdravo, Wendy — i za nekoliko časaka nestala mu je iz vida. Petar je u laguni ostao sam.

Stijena se već jako smanjila; začas će biti pod vodom. Blijede zrake svjetla šuljale su se preko vode i zamalo će se začuti najzamamniji i najtužniji pjev na svijetu, sirene što zovu Mjesec.

Petar nije bio kao drugi dječaci; ali sad ga je napokon uhvatio strah. Drhtaj mu je prolazio tijelom, kao povjetarac kad uzbiba površinu mora; samo na moru jedan valić nadođe za drugim, dok ih nema na stotine, a Petar je zadrhtao samo jednom. Čas nakon toga opet je uspravno stajao na stijeni, s onim svojim smiješkom na licu, a cijelim mu je tijelom odzvanjalo kao da netko u njemu bubnja: Umrijeti, to je prava pustolovina.

IX

MAŠTOPTICA

Posljednje što je Petar čuo prije negoli je ostao posve sam bio je odlazak sirena u njihove spavaonice pod morem. Predaleko je bio da čuje zatvaranje vrata; ali na svakim vratima u koraljnim pećinama gdje one žive, kad se otvore ili zatvore, zazvoni malo zvonce (kao u najljepše uređenim kućama na Zemlji) i on je čuo te zvončiće.

Voda je stalno navirala i već mu je hladila noge; da skrati vrijeme do časa kad će ga napokon progutati, promatrao je jedinu stvar koja se kretala po laguni. Mislio je da to plovi komad papira, možda dio zmaja, i nezainteresirano se pitao koliko će mu vremena trebati da dođe do obale.

Malo kasnije je uočio nešto neobično, da papir nesumnjivo plovi k nekom cilju, jer se borio sa strujom i ponekad joj se uspješno suprotstavljao; a kad je svladao struju, Petar, koji je uvijek davao podršku slabijoj strani, nije mogao da ne zaplješće toj baš upornoj grudi papira.

U stvari to nije bio papir; bila je to maštoptica koja se očajnički trudila da ležeći na gnijezdu, dođe do Petra. Mašući krilima na način koji je naučila otkad joj je gnijezdo palo u vodu, mogla je donekle kormilariti svojim brodom, no u času kad ju je Petar prepoznao, bila je na kraju snaga. Došla je da ga spasi, da mu ponudi svoje gnijezdo, premda su u njemu bila jaja. Malo se i čudim toj ptici, bio je on dobar prema njoj, ali ju je katkad i zlurado zadirkivao. To mogu protumačiti jedino tako da se, poput mame Darling i drugih, raznježila jer je imao još samo mliječne zube.

Ona mu je dovikivala radi čega je došla, a on ju je pitao što tu radi; samo, naravno, nijedno od njih nije razumjelo jezik onog drugog. U izmišljenim pričama ljudi mogu bez teškoća razgovarati sa pticama, meni bi u ovom času bilo drago da je takva i ova priča, da mogu reći da je Petar smisleno odgovarao maštoptici; ali istina je najbolja i želim vam ispričati samo ono što se doista dogodilo. Dakle, oni ne samo da se međusobno nisu razumijevali, nego su i zaboravili pravila pristojnosti.

— Popni-se-u-gnijezdo — gakala je ptica, izgovarajući što je polaganije i razgovjetnije mogla — tako-ćeš-doći-do-obale-ja-sam-previše-umorna-ne mogu-doći-bliže-moraš-doplivati-do njega.

— Ma što to gačeš? — pitao ju je Petar. — Zašto ne pustiš da gnijezdo nosi voda kao obično?

— Popni-se-u-gnijezdo — rekla je ptica i ponovila sve iz početka.

Onda je Petar pokušao polagano i razgovijetno:

— Što-to-gačeš? — i tako dalje.

Maštoptica se uzrujala, razdražljive su to ptice.

— Ne budi glup i dosadan — kričala je — zašto me ne poslušaš?

Petar je osjetio da ga ona grdi pa je nasumice žestoko vikao:

— I ti isto!

Onda su začudo oboje u istom času zarežali:

— Zaveži! Zaveži!

Maštoptica je, međutim, ipak odlučila da ga spasi, ako ikako može, i sa zadnjim naporom snage usmjerila je gnijezdo prema stijeni. Onda je uzletjela; ostavila je svoja jaja samo da mu jasno pokaže što misli.

Tada je napokon shvatio i uhvatio se za gnijezdo, a ptici zahvalno mahao dok mu je lebdjela nad glavom. No ona nije stajala nad njim zato da primi njegove hvale, čak ni zato da vidi kako će se on popeti u gnijezdo, nego zato da vidi što će uraditi s njezinim jajima.

Bila su tamo dva velika bijela jajeta, Petar ih je podigao i zamislio se. Ptica je pokrila lice krilima, kako ne bi vidjela kraj svojih jaja; ali nije mogla da ne proviri kroz perje.

Ne sjećam se jesam li vam već rekao da je na stijeni stajala jedna dužica od bačve, nju su tamo prije mnogo vremena zabili gusari da označe ležište skrivenog blaga. Djeca su otkrila to skriveno bogatstvo i u svojim vragolanskim zabavama prosipala kišu moidora, dijamanata, bisera i španjolskih dukata pred galebove, koji su pak mislili da im dobacuju hranu, a onda su naglo odlijetali, bijesni zbog drske prevare. Dužica je još uvijek bila tamo, a Starkey je na nju bio objesio svoj tamni, nepromočivi mornarski šešir široka oboda. U njega je Petar stavio jaja i pustio ih niz lagunu. Šešir je krasno otplovio.

Maštoptica je odmah vidjela što on kani učiniti i zagakala je od divljenja; a i Petar je, hvališa mali, kliknuo u znak slaganja s

njom. Zatim se popeo u gnijezdo, zabo dužicu u njega kao jarbol i rastegnuo svoju košulju mjesto jedra. U istom času ptica je dolepršala na šešir i ponovno se udobno smjestila na svojim jajima. Nju je struja nosila u jednom smjeru, njega u drugom, pozdravljali su se mašući.

Naravno, kad se Petar iskrcao, ostavo je svoju barku na mjestu gdje će je ptica lako pronaći; ali onaj joj se šešir toliko svidio da

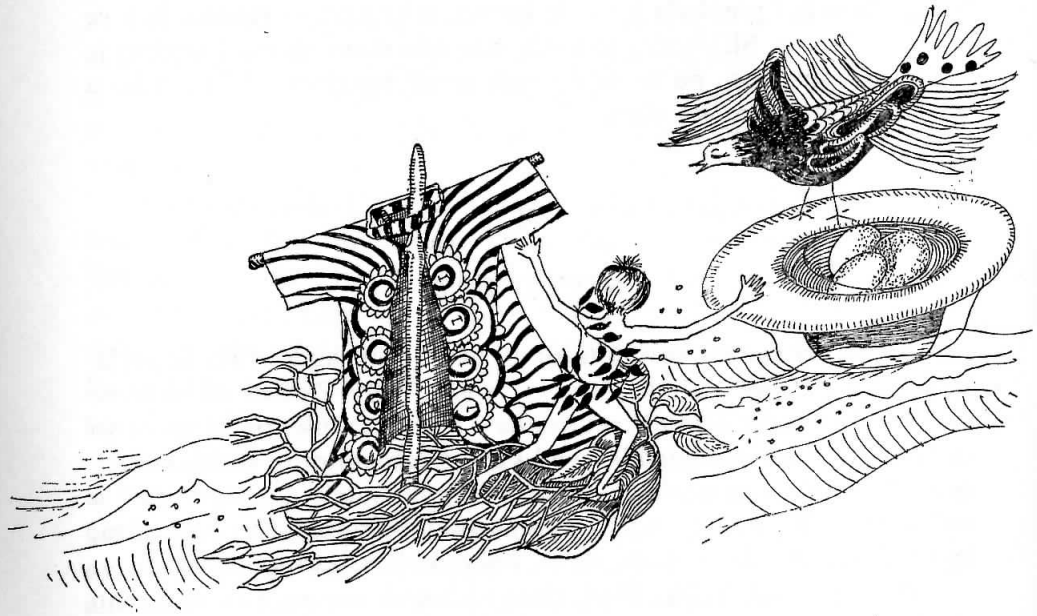

gnijezdo nije ni tražila. Ono je plovilo naokolo dok se nije raspalo. A Starkey je često dolazio na obalu lagune i pun gorčine promatrao pticu kako sjedi u njegovu šeširu. Budući da svoju maštopticu više nećemo vidjeti, valja sada spomenuti još i to da odonda sve maštoptice grade svoja gnijezda u obliku šešira, sa širokim obodom, na koji im se mladunčad penje da se razgiba na svježem zraku.

Velika je radost zavladala kad je Petar ušao u dom pod zemljom, malo nakon Wendy, jer je nju zmaj nosio okolo-naokolo. Svaki je dječak doživio pustolovine o kojima je htio pripovijedati, a možda im je najveća od svih pustolovina bila to da su nekoliko sati kasnije išli u krevet. To ih je toliko razmahalo da su izvodili svakakve lukavštine, samo da još dulje ostanu budni, na primjer tražili su da im se zamotaju rane; ali Wendy se, premda je bila presretna što su joj svi opet kod kuće, živi i čitavi, zgrozila kad je vidjela koliko je sati, i povikala je: — U krevet, u krevet! — glasom koji se mora poslušati. Slijedećeg je dana zato bila silno nježna i svakog je obmatala zavojima, po su se do noći igrali šepajući i držeći ruke u rupcima svezanim oko vrata.

X

SRETNI DOM

Jedan od važnih rezultata onog okršaja u laguni bilo je prijateljstvo s crvenokošcima. Petar je spasio Lily Tigricu od strašne sudbine i sad nije bilo ničeg što ona i njezini ratnici ne bi za njega učinili. Cijele su noći sjedili iznad kuće pod zemljom i držali stražu, očekujući veliki gusarski napad, do kojeg je, očito, moralo doći u najskorije vrijeme. Čak su i danju bazali u blizini, pušeći lulu mira; izgledali su kao da očekuju slasni kolač koji će zamalo smazati.

Petra su zvali Veliki Bijeli Otac i klanjali mu se, a to se njemu strahovito dopadalo, više nego što je bilo dobro za njega.

— Veliki Bijeli Otac — govorio bi im dostojanstveno kad su se skupljali oko njega — sretan je kad vidi da Piccaninny ratnici štite njegov wigwam od gusara.

— Ja Lily Tigrica — odgovorilo bi ono ljupko stvorenjce — Petar Pan spasiti ja, ja njegova velika prijateljica. Ja ne pustiti gusari njemu činiti zlo.

Bila je prelijepa da bi mu laskala, ali Petar je mislio da tako treba da bude. Odgovarao bi blagonaklono: — To je dobro. Petar Pan je rekao svoje.

Uvijek kad bi izustio: — Petar Pan je rekao svoje — to je značilo da sad moraju ušutjeti, a oni su se toga držali; no drugim dječacima nisu iskazivali takvo poštovanje, u njima su gledali samo obične ratnike. Pozdravljali su ih: — Kako ti? i slično, a dječake je srdilo što Petar misli da tako treba da bude.

Wendy je potajno s njima donekle i suosjećala, ali je bila suviše valjana majka da bi slušala bilo kakve pritužbe na oca. — Otac zna najbolje — uvijek je govorila, bez obzira na svoje osobno mišljenje. Osobno je mislila da je crvenokošci ne bi trebali zvati »squaw«.*

Sad smo došli do večeri koju su oni, zbog događaja što su se u njoj zbili i zbog njezina završetka, zvali noć nad noćima. Taj je dan, kao da i sam tiho prikuplja snage, bio posve spokojan, a sada su crvenokošci, umotani u gunjeve bili iznad kuće, dok su djeca dolje večerala; svi osim Petra, on je izašao da vidi koliko je sati. Da bi se na otoku doznalo koliko je sati, trebalo je pronaći krokodila i čekati u njegovoj blizini dok sat ne otkuca vrijeme.

Slučajno se dogodilo da su za večeru imali izmišljeni čaj, sjedili su oko stola i lakomo se bacali na jelo; njihova je galama, od brbljanja i uzajamnog okrivljavanja zbilja bila, kako je rekla Wendy, da ti puknu bubnjići. Njoj, posve sigurno, nije smetala buka, ali im jednostavno nije htjela dopustiti da grabe komade, a onda da kažu kako ih to Trubač gura laktom. Vladalo je strogo pravilo da za vrijeme jela ne smiju uzvraćati udarce, već moraju spor iznijeti pred Wendy pristojnim podizanjem desne ruke pri čemu trebaju reći: — Žalim se na toga i toga. — Ali obično bi ili zaboravili da to učine, ili bi to radili prečesto.

---

* skvo, žena

— Tišina! — zavikala je Wendy kad im je već po dvadeseti put rekla da ne smiju svi govoriti odjednom. — Je li tvoja školjka prazna, Mališu, dušo?

— Ne sasvim, mama — rekao je Mališ zavirivši u izmišljenu posudicu.

— Još nije ni počeo piti svoje mlijeko — upao je Zrnce.

To je bilo tužakanje i Mališ nije propuštao svoju priliku:

— Žalim se na Zrnce — odmah je uzviknuo.

John je, međutim, podigao ruku još prije njega.

— Da, Johne?

— Mogu li sjediti u Petrovu stolcu kad njega nema?

— Da sjediš na očevu mjestu, Johne? — zgrozila se Wendy. — Naravno, ne.

— On nam zapravo nije otac — odgovorio je John. — On čak nije ni znao kako otac sjedi dok mu nisam pokazao.

To je bilo drsko prigovaranje. — Mi se žalimo na Johna — povikali su Blizanci.

Trubač je podigao ruku. On je bio toliko poslušniji od svih, u stvari jedini koji je bio poslušan; zato je Wendy prema njemu bila posebno nježna.

— Pretpostavljam — počeo je bojažljivo — da ja ne mogu biti otac.

— Ne, Trubaču.

Jadni Trubač, kad je jednom počeo, što nije bilo jako često, nije se znao zaustaviti.

— Budući da ne mogu biti otac — nastavio je s naporom — hoćeš li me ti, Michaele, pustiti da budem malo dijete?

— Neću baš — odbrusio je Michael. U času se popeo u svoju košaru.

— Budući da ne mogu biti dijete — nastavljao je sve sumorniji Trubač — bih li mogao biti Blizanac?

— Ni slučajno — odgovorili su Blizanci. — Što misliš da je lagano biti Blizanac?

— Budući da ne mogu biti ništa posebno, bi li netko htio da mu izvedem jedan trik?

— Ne — odgovorili su jednoglasno.

Tada je napokon zašutio. — Nisam se ni nadao da ćete htjeti — rekao je.

Ružno tužakanje je opet zaredalo.

— Mališ kašlje bez ruke na ustima.

— Blizanci najprije jedu pitu od jabuka.

— Kuštravko trpa u usta palačinke i džem zajedno.

— Zrnce govori punih usta.

— Žalim se na Blizance.

— Žalim se na Kuštravka.

— Žalim se na Zrnce.

— Uh, uh — tužila se Wendy — stvarno mislim da su djeca katkad zločestija nego što su teška.

Naredila im je da očiste stol i sjela kraj svoje košarice za šivenje; u njoj je bila velika hrpa čarapa, a mjesto svakog koljena, kao i obično, rupa.

— Wendy — zacvilio je Michael — ja sam prevelik za košaru.

— Netko mora spavati u košari — strogo je odvratila — a ti si najmanji. Košara s malim djetetom daje kući pravi domaći ugođaj.

Dok je šila, igrali su se oko nje; hrpa sretnih lica i razigranih ruku i nogu, slikovito osvijetljena vatrom. Bio je to već uobičajeni prizor u ovom domu pod zemljom, ali mi ga promatramo posljednji put.

Gore se začuo korak a Wendy ga je, možete biti sigurni, prva prepoznala.

— Djeco, čujem da dolazi otac. On voli da ga dočekate na vratima.

Iznad kuće crvenokošci su se klanjali Petru.

— Budno stražarite, ratnici, ja sam rekao svoje.

A tada su ga, kao i mnogo puta ranije, vesela djeca izvlačila iz njegova drveta. Kao i mnogo puta ranije, ali nikad više poslije toga dana.

Dječacima je donio orahe, a za Wendy točno vrijeme.

— Petre, ti ih samo kvariš, znaš — smješkala se Wendy.

— Da, stara moja — rekao je Petar vješajući svoju pušku.

— Ja sam mu rekao da majkama kažu »stara« — šapnuo je Michael Kuštravku.

— Žalim se na Michaela — odmah je nadovezao Kuštravko.

Prvi Blizanac priđe Petru. — Oče, idemo plesati.

— Samo pleši, mali moj — reče mu Petar koji je bio izvrsno raspoložen.

— Ali mi hoćemo da ti plešeš.

Petar je u stvari bio među njima najbolji plesač, ali se pretvarao da se čudi.

— Ja! Pa popucale bi mi moje stare kosti!

— I da mama pleše!

— Što? — viknula je Wendy — majka s toliko djece pa da pleše!

— Ali sad je subota navečer — izmišljao je Mališ.

U stvari nije bila subotnja večer, odnosno mogla je i biti, jer su oni odavno prestali računati dane; ali kad god su htjeli raditi nešto posebno, rekli su da je subota navečer, pa su onda nastavili sa svojim planovima.

— Istini za volju, Petre, danas je subotnja večer — popustila je Wendy.

— Ali, Wendy, u našim godinama . . .

— Pa ovdje su samo naši.

— Istina je, istina.

Tako su ih uvjerili da mogu plesati, samo su tražili da se prije obuku za spavanje.

— Da, stara moja — govorio je Petar kraj vatre gdje se nasamo našao s Wendy, grijući se i gledajući odozgo na nju dok je sjedila i krpala nečije pete — nema nam ljepšeg nego kad sjednemo kraj peći da se odmorimo, naši mališani oko nas, a sav posao gotov.

— Da, to je krasno, Petre — rekla je Wendy sva sretna. — Petre, mislim da Kuštravko ima tvoj nos.

— A Michael je tvoja slika i prilika.

Prišla mu je i zagrlila ga.

— Petre dragi, uz ovako veliku obitelj ja više ne izgledam najbolje, ali ti me voliš ovakvu kakva sam, je li?

— Da, Wendy.

On sigurno nije želio nikakvu promjenu, ali bilo mu je neugodno, treptao je očima, znate, onako kao da nije siguran je li budan ili sanja.

— Petre, što ti je?

— Samo sam razmišljao — reče on malo prestrašen. — Ovo je samo pretvaranje, zar ne, da sam im ja otac?

— Dakako — procijedi Wendy malčice uvrijeđeno.

— Znaš — nastavio je s objašnjavanjem — ja bih bio strašno star da sam im stvarno otac.

— Ali to su naša djeca, Petre, tvoja i moja.

— Samo ne stvarno, Wendy? — upitao je zabrinuto.

— Ne ako ti to ne želiš — odvratila je i posve razgovijetno čula kako mu je odlanulo. — Petre — upitala je nastojeći da govori čvrstim glasom — što ti za mene zapravo osjećaš?

— Volim te kao odani sin, Wendy.

— To sam i mislila. — Otišla je sama u drugi kraj sobe i sjela.

— Ti si baš čudna — govorio je iskreno zbunjen — i Lily Tigrica je isto takva. Ona hoće da mi bude nešto, ali kaže da mi neće biti majka.

— Ne, to ona zbilja neće — uzrujano je odgovorila. Sad znamo otkud njezine predrasude protiv crvenokožaca.

— Pa što onda hoće?

— Fina žena to neće reći.

— No dobro, možda će mi reći Zvončica — rekao je malo srdito.

— Da, Zvončica će ti sigurno reći — prezirno je rekla Wendy. — Ona napuštena jadnica.

Nato je Zvončica, koja je prisluškivala u svojoj sobici, zajedljivo zacičala.

— Kaže da uživa u toj napuštenosti — objasni Petar.

Iznenada se dosjeti: — Možda Zvončica hoće da mi bude majka?

— Glupi majmune! — vrisnula je Zvončica.

To je govorila tako često da Wendy nije bio potreban prijevod.

— Gotovo se slažem s njom — zagrižljivo je odbrusila Wendy. Zamislite zagrižljivu Wendy! Ali bila je sva izvan sebe, a nije mogla znati što će se dogoditi prije nego istekne noć. Da je znala, ne bi bila zagrižljiva.

Nitko to od njih nije znao. Možda je tako i najbolje. Njihovo im je neznanje podarilo još jedan sat radosti; budući da je to bio njihov posljednji sat na otoku, radujmo se što je u njemu bilo šezdeset minuta. Pjevali su i plesali u svojim noćnim košuljicama. U dražesnoj pjesmi pretvarali su se da se boje svojih vlastitih sjena; nisu ni slutili da će se zamalo prave sjene nadviti nad njih, sjene pred kojima će se skrivati puni straha. U plesu su prštali od radosti, kako su se samo bubotali na krevetu i oko njega! To je više nalikovalo borbi jastucima nego plesu, a kad je završio, jastuci su tražili još jednu rundu, kao igrači koji znaju da se možda više nikad neće sastati. A tek priče što su ih pričali prije nego je došlo vrijeme za Wendinu priču kojom ih je uspavljivala! Čak je i Mališ pokušao nešto ispričati, ali početak je bio tako strahovito dosadan da je i sam odustao. Rekao je sumorno:

— E, ovo je stvarno dosadno počelo. Idemo se praviti da je to kraj.

Onda su napokon svi legli u krevet da slušaju Wendinu priču, onu koja im se najviše sviđala, a koju Petar nije mogao čuti. Obično bi, kad bi je počela pričati on otišao iz sobe, ili bi rukama pokrio

uši; možda bi, da je učinio nešto od toga i te noći, svi oni još uvijek bili na otoku. Ali noćas je ostao u svom stolcu i vidjet ćemo što će se dogoditi.

XI

WENDINA PRIČA

— Dakle, slušajte — počela bi Wendy, dok joj je Michael čučao kraj nogu, a sedam dječaka ležalo u krevetu. — Bio jednom jedan čovjek . . .

— Ja bih radije da je bila žena — upadne Kuštravko.

— A ja da je bio bijeli miš — reče Zrnce.

— Tišina — opomenula ih je majka. — Bila je u toj priči i jedna žena, a osim nje . . .

— Je li, mama — zabrinuo se prvi Blizanac — je li da je bila i jedna žena, je li? Ona nije umrla, je li?

— Naravno, nije.

— Meni je jako drago što nije umrla — doda Trubač. — Je li i tebi drago, Johne?

— Naravno da jest.

— Je li i tebi drago, Zrnce?

— Hm, pa jest.

— A vama, Blizanci?

— Baš nam je drago.

— Ah — umorno je uzdahnula Wendy.

— Dosta je tog vašeg upadanja — doviknuo je Petar; htio joj je osigurati mirno pričanje, bez obzira na to što je o priči mislio samo najgore.

— Taj je čovjek — nastavila je Wendy — bio tata Darling, a žena mu je bila mama Darling.

— A ja sam ih poznavao — rekao je John da se napravi važan pred drugima.

— Mislim da sam ih i ja poznavao — upao je Michael prilično nesigurno.

— Oni su bili muž i žena — objašnjavala je Wendy — i što mislite koga su imali?

— Bijele miševe — oduševljeno je odgonetao Zrnce.

— Ne.

— Baš me zanima koga su imali — napomene Trubač koji je cijelu priču znao napamet.

— Mir, Trubaču. Imali su tri potomka.

— Što je to potomak?

— Hm, ti si jedan potomak, Blizanče.

— Jesi li čuo, Johne? Ja sam potomak.

— Potomak, to je samo dijete — poklopi ga John.

— Ah, ah — uzdisala je Wendy. — Dakle to troje djece imalo je odanu čuvaricu koja se zvala Nana; ali tata Darling se na nju razljutio i u dvorištu je svezao na lanac; i zato su mu sva djeca odletjela od kuće.

— Strašno lijepa priča — ustvrdio je Zrnce.

— Oni su odletjeli u Maštokraj gdje su sva izgubljena djeca.

— Ja sam to i mislio — upao je uzbuđeno Kuštravko — ne znam odakle to znam, ali sam baš to mislio.

— Wendy — plačljivo je upitao Trubač — je li se jedno od izgubljene djece zvalo Trubač?

— Baš tako se zvalo.

— Ja sam u priči! Hura, ja sam u priči, Zrnce!

— Pssst. Sad hoću da razmislite kako su se osjećali oni nesretni roditelji kojima su odletjela sva djeca.

— Jao! — svi su jauknuli, premda im nisu ni na kraj pameti bili osjećaji nesretnih roditelja.

— Zamislite prazne krevetiće!

— Jao!

— Jako žalosno — rekao je prvi Blizanac posve vedro.

— Uopće ne vidim kako bi ova priča mogla sretno završiti — dodao je drugi Blizanac. — A ti, Zrnce?

— Bojim se što će se sad dogoditi.

— Kad biste znali kako je velika majčinska ljubav, ne biste se uopće bojali — pobjedonosno im je otkrila Wendy. Sad je došla do dijela koji Petar nije mogao čuti.

— Meni se sviđa majčinska ljubav — reče Trubač gađajući Zrnce jastukom. — Sviđa li se tebi majčinska ljubav, Zrnce?

— Sviđa i te kako — odgovorio je Zrnce i potvrdio to bacanjem svog jastuka.

— Vidite — rekla je Wendy zadovoljno — naša je junakinja znala da će njezina majka uvijek držati otvoren prozor kako bi joj se djeca mogla vratiti; zato su djeca dugo godina mogla biti sretna daleko od kuće.

— A jesu li se vratili kući?

— A sad ćemo — nastavljala je Wendy pripremajući se za najljepši dio — zaviriti u budućnost. — Svi su se nagnuli preda se da u budućnost lakše vire. — Godine su prošle . . . Tko je ova elegantna ljepotica neodređene dobi koja se iskrcava na londonskom kolodvoru?

— Wendy, reci tko je to? — zanimao se Zrnce uzbuđeno kao da ne zna.

— Bi li to mogla biti — ne — ali ipak, da, da, to je vaša draga Wendy!

— Ah!

— A tko su njezini otmjeni i dostojanstveni pratioci, sad već posve odrasli ljudi? Bi li to mogli biti John i Michael? Bome, oni su!

— Ah!

— »Vidite, draga braćo«, govori sad Wendy, pokazujući gore, »naš je prozor još uvijek otvoren. Zato smo sad nagrađeni za svoju čvrstu vjeru u majčinsku ljubav.« Tako su opet doletjeli mami i tati; pero ne može opisati taj sretni prizor, pa ćemo i mi spustiti zavjesu preko njega.

To je ta priča, koja im se dopadala kao i lijepa pripovjedačica. U njoj je, vidite, sve da ne može bolje biti. Dignemo sidro i odemo u svijet, kao najbešćutnija stvorenja, a to djeca i jesu, premda su tako draga; i provodimo vrijeme misleći samo na sebe; a kad se zaželimo osobite pažnje, velikodušno se vraćamo da je dobijemo, sigurni da će nas dočekati raširenih ruku umjesto da nas istuku.

Njihova vjera u majčinsku ljubav bila je tako jaka da su mislili kako mogu sebi dopustiti da još neko vrijeme budu bešćutni.

Ali jedan od njih znao je bolje kako stoje stvari. Kad je Wendy završila, muklo je zaječao.

— Što ti je, Petre? — viknula je i potrčala k njemu, misleći da je bolestan. Brižno ga je opipavala ispod prsa. — Gdje te boli, Petre?

— Nije to bolest — odgovorio je Petar smrknuto.

— Nego što je?

— Wendy, krivo misliš o majkama.

Svi su se u strahu okupili oko njega, toliko ih je zabrinulo njegovo neraspoloženje; a on im posve iskreno ispriča što je dotad skrivao.

— Nekoć sam i sâm mislio kako će moja majka uvijek držati za mene prozor otvoren; nije me bilo mnogo, mnogo mjeseci i onda sam se vratio. Na prozoru su bile rešetke, jer je majka posve zaboravila na mene, a drugi je dječak spavao u mom krevetu.

Nisam siguran da se sve baš tako dogodilo, ali Petar je mislio da jest; prestrašio ih je.

— Jesi li siguran da su majke takve?

— Jesam.

To je, dakle, istina o majkama. Stid ih bilo!

Ipak je najbolje biti oprezan; nitko ne zna brzo kao dijete kad treba popustiti. — Wendy, idemo kući — zaplakali su zajedno John i Michael.

— Da — umirivala ih je privijajući ih k sebi.

— Ne idemo već večeras? — pitali su prestrašeno. Znali su u svojim — kako su to oni zvali — srcima da se posve dobro snalaze bez majke, a da samo majke misle kako djeca ne mogu bez njih.

— Idemo odmah — odlučno će Wendy jer se sjetila nečeg strašnog: da je njihova majka možda već prestala nositi crninu.

Zbog tog straha zaboravila je Petrove osjećaje i prilično oštro ga zapitala: — Petre, hoćeš li poduzeti potrebne mjere?

— Ako želiš — odgovorio joj je hladno kao da ga je zamolila da joj doda orahe.

Niti da mu rekne da joj je žao što ga ostavlja!

Ako njoj nije stalo, pokazat će joj on, Petar, da nije ni njemu.

Ali, naravno, njemu je i te kako bilo žao; toliko se bio razgnjevio na odrasle koji su, kao obično, pokvarili sve, da je disao namjerno kratkim udisajima, čim je ušao u svoje drvo, otprilike pet udisaja u sekundi. I to zato jer u Maštokraju kažu da sa svakim udisajem jedna odrasla osoba umre; Petar ih je za osvetu ubijao što je brže mogao.

Zatim je dao nekoliko nužnih zapovijedi crvenokošcima i vratio se kući gdje se, dok ga nije bilo, dogodilo nešto ružno. U strahu da će ostati bez Wendy Izgubljeni dječaci su je napadali i prijetili joj.

— Bit će nam gore nego prije njezina dolaska — vikali su.

— Nećemo je pustiti.

— Zarobimo je.

— Da, okovat ćemo je lancima.

U ovoj grdnoj nevolji nagon joj je govorio kome da se obrati.

— Trubaču — povikala je — zaštiti me!

Zar to nije čudno? Obratila se Trubaču, koji je sigurno bio najmanje pametan.

Trubač je, međutim, postupio veličanstveno. U času je nestalo njegove prigluposti i svečano je izgovorio:

— Ja sam samo Trubač, a vi ništa ne držite do mene. Ali prvog koji prema Wendy ne bude pristojan priklat ću namrtvo.

Izvukao je nož; taj je trenutak bio zenit njegova sunca. Drugi su se nevoljko povukli. Tada se vratio Petar i odmah su uvidjeli da im on neće dati nikakvu podršku. On ne bi ni jednu djevojčicu u Maštokraju zadržavao silom.

— Wendy — rekao je koračajući amo-tamo krupnim koracima — naredio sam crvenokošcima da te vode kroz šumu jer te letenje jako zamara.

— Hvala ti, Petre.

— Zatim će te — nastavio je oštrim odsječnim glasom, glasom osobe koja je navikla da je slušaju — Zvončica prenijeti preko mora. Zrnce, ti probudi nju.

Zrnce je morao dvaput pokucati prije nego mu se odazvala, premda je Zvončica u stvari već neko vrijeme sjedila u krevetu i prisluškivala.

— Tko je to? Kako se usuđuješ? Van! — vikala je.

— Zvončice, ti moraš ustati i povesti Wendy na put — najavio joj je Zrnce.

Zvončica je, dakako, uživala što Wendy odlazi; ali je vraški čvrsto odlučila da je ona ne prati i izjasnila se o tome prilično uvredljivim rječnikom. Poslije toga se pretvarala da je ponovno zaspala.

— Kaže da neće — kliknuo je Zrnce zaprepašten ovom neposlušnošću; nato je Petar sav smrknut krenuo prema stančiću ove mlade dame.

— Zvončice — zaderao se — ako odmah ne ustaneš i ne obučeš se, rastvorit ću zavjese i onda ćemo te svi vidjeti u spavaćici.

U času se našla na podu. — Tko kaže da nisam ustala? — viknula je.

Dječaci su bespomoćno buljili u Wendy, koja je s Johnom i Michaelom već bila spremna za put.

Snuždili su se ne samo zato što će zamalo izgubiti nju, nego i zato što su osjećali da ona odlazi kamo oni nisu pozvani. Nepoznato ih je, kao obično, mamilo.

Pripisujući im plemenitije osjećaje, Wendy je bila duboko ganuta.

— Dragi moji, ako svi vi pođete sa mnom, gotovo sam sigurna da ću nagovoriti tatu i mamu da vas usvoje.

Ovaj je poziv bio namijenjen posebice Petru; ali svaki je dječak mislio samo o sebi i odjednom su počeli skakati od veselja.

— Neće se prestrašiti kad vide koliko nas ima? — pitao je Zrnce usred skakanja.

— Ne, neće — odgovorila je Wendy, razmišljajući na brzinu o tome — to bi zahtijevalo samo nekoliko kreveta u gostinjskoj sobi; njih bismo mogli, kad dođu gosti, svakog prvog četvrtka u mjesecu, sakriti zastorima.

— Petre, da odemo? — molili su. Bili su uvjereni da će i on ići s njima, ali zapravo jedva da im je bilo stalo. Djeca su uvijek spremna da ostave svoje najmilije kad im se pruža prilika da vide nešto novo.

— Idite — odgovorio je Petar s gorkim smiješkom; i odmah su se razbježali po svoje stvari.

— A sad, Petre — nastavi Wendy misleći da je sve dovela u red — dat ću ti lijek prije puta. — Rado im je davala lijek i nema sumnje da je to činila prečesto. Lijek je, naravno, bila samo voda, ali kapala ju je iz školjke i uvijek bi protresla školjku i brojila kapi, što je sve izgledalo jako ljekovito. Ovom prilikom, međutim, nije dala Petru njegovu dozu; čim je odbrojila kapi, pogledala mu je lice i srce joj se stegnulo.

— Uzmi svoje stvari, Petre — viknula je drščući.

— Neću — hinio je ravnodušnost — ja ne idem s tobom, Wendy.

— Ideš, Petre.

— Ne idem.

Da bi pokazao kako ga se ne tiče njezin odlazak, pocupkivao je po sobi i okrutno zasvirao radosnu pjesmicu na svojoj frulici. Morala ga je loviti, premda je to bilo prilično nedostojanstveno.

— Našao bi svoju majku — vabila ga je.

Ako je Petar nekad i imao majku, više mu nije nedostajala. Sasvim mu je dobro bilo bez nje. Razmišljao je o majkama i upamtio samo njihove loše strane.

— Ne idem, ne — odlučno je rekao — možda će mi reći da sam već velik, a ja baš želim da uvijek budem malen i da se igram.

— Ali, Petre . . .

— Ne idem.

Trebalo je to priopćiti ostalima.

— Petar ne ide odavle!

Petar ne ide s njima! Gledali su ga ne vjerujući, stojeći sa štapovima na ramenu, a na svakom štapu visio je zavežljaj. Prva im je misao bila da je Petar vjerojatno promijenio mišljenje o njihovu odlasku, kad je odlučio da ne ide.

Ali za to je on bio preponosan. — Ako nađete svoje majke, nadam se da će vam se sviđati — zaželio im je sav smrknut.

Strašna beznadnost ove izjave neugodno ih se dojmila i na većini njih se vidjelo da se dvoume. Na licima im se vidjelo da se pitaju: ne činimo li glupost time što idemo?

— No, dakle — uzvikne Petar — ne treba se uzbuđivati ni sliniti; zdravo, Wendy! — Veselo joj je pružio ruku, kao da sad stvarno moraju otići, jer on ima važna posla.

Morala je prihvatiti rukovanje jer nije bilo nikakvog znaka da bi se radije oprostio uz naprstak.

— Sjetit ćeš se da redovito mijenjaš rublje, Petre? Govorila je da ostane što dulje. Uvijek se jako brinula za njihovo rublje.

— Da.

— I pit ćeš lijek?

— Da.

Izgledalo je da je to sve; došlo je do neugodne pauze. Petar nije bio od one vrste koja bi pokazala svoje osjećaje pred drugima. — Zvončice, jesi li gotova? — zazvao je.

— Jesam, jesam.

— Onda pokaži put.

Zvončica je jurnula na najbliže drvo, no nitko nije krenuo za njom; u tom su času gusari svim snagama napali crvenokošce. Iznad kuće, gdje je dosad sve bilo posve smireno, zrakom su se uskovitlali krici i zveket oružja. Dolje je zavladala mrtva tišina. Zinuli su i ostali otvorenih usta. Wendy se bacila na koljena, a ruke je pružila prema Petru. Sve su se ruke pružile prema njemu, kao da ih je dopuhao vjetar; nijemo su ga preklinjali da ih ne ostavi. Petar je zgrabio svoj mač, onaj isti kojim je, kako je mislio, dotukao starog Ražnja i u oku mu je zasjala želja za borbom.

XII

DJECA SU ZAROBLJENA

Gusarski napad bio je potpuno iznenađenje, a to dokazuje da ga bezobzirni Hook nije vodio kako treba, pošteno je bilo postaviti stvar tako da bijeli čovjek ni u kojem slučaju ne može iznenaditi crvenokošce.

Naime, po svim nepisanim ratnim zakonima uvijek crvenokošci prvi napadaju, a lukavost njihove rase kazuje im da to mora biti malo prije svitanja, kada je hrabrost bijelaca na jako niskim granama. Bijelci prije toga sklepaju nekakvu brvnaru na vrhu brežuljka pod kojim brza potočić — propast bi bila biti jako daleko od vode. Tu čekaju silovit napad; žutokljunci pritom stežu revolvere i neoprezno gaze po suhom pruću, a prekaljeni ratnici spokojno spavaju do pred samo svitanje. Cijele duge crne noći indijanski izviđači migolje kao zmije kroz travu, ne remeteći ni jednu vlat. Razmaknuto šipražje za njima se vraća u svoj položaj tiho kao pijesak u kojem je iščeznuo krt. Ne čuje se ni disanje, osim kad sami izvanredno dobro izvode urlik osamljenog kojota. Na taj urlik odgovaraju drugi ratnici; neki to čine čak bolje od kojota, koji u tome baš i nisu osobiti. Tako prolaze ledeni sati i ta duga napetost teško

pada bljedolikom koji je proživljava prvi put; ali zato iskusnim majstorima ova stravična dozivanja, i još jezovitije tišine, samo su znaci da noć teče.

Da je to pravi redoslijed stvari, Hook je jako dobro znao i njegovo nepoštovanje tog redoslijeda ne može se opravdati neznanjem.

Piccaninny ratnici su, pak, pretpostavljali da će on časno voditi borbu, i zato su svi njihovi postupci te noći izrazito neprilagođeni njegovim. Oni nisu propustili ama baš ništa što je išlo uz čast njihova plemena. Onom izoštrenošću osjetila, koja u civiliziranih ljudi izaziva i divljenje i užas, saznali su za dolazak gusarâ na otok onog trenutka kad je prvi od njih nagazio na suhi prut; dok nisi ni trepnuo okom, otpočeli su urlici kojota. Svaku stopu zemlje između točke iskrcavanja Hookovih snaga i doma pod zemljom potajno su ispitali noseći mokasine, na način da su im prsti bili u petama. Našli su samo jedan brežuljčić ispod kojeg je tekao potok, tako da su bili uvjereni da Hook nema izbora: ovdje se morao ulogoriti i čekati do pred samo svitanje. Budući da se na taj način sve odvijalo s vraškom lukavošću, većina se crvenokožaca omotala svojim pokrivačima, a nato su mrtvi-hladni, jer je to za njih najbolja od svih muških odlika, počučali iznad dječje kuće, očekujući tren u kojem će bijelcima zadati smrtonosni udarac.

Tako ih je zatekao podmuklica Hook dok su sanjali, premda posve budni, o znalački smišljenim mukama na koje će ga staviti kad svane dan. Prema kasnijem kazivanju izviđača što su izbjegli pokolj, izgleda da se on čak nije ni zaustavio na onom brežuljku, premda je sigurno da ga je u sutonu morao vidjeti: izgleda da ni jednog trenutka na njegovu podlu pamet nije pala misao da čeka napadaj Indijanaca; čak nije htio čekati ni da prođe noć; ništa mu drugo nije bilo na umu nego da ih što prije slisti. Što su drugo mogli uraditi zbunjeni izviđači, majstori u svim ratnim vještinama osim ovoj jednoj, nego da bespomoćno migolje za njim, pogubno izloženi pogledu, i urliču s puno osjećaja kojotski zov.

Oko ratnice Lily Tigrice bio je tucet njezinih najhrabrijih ratnika koji su se odjednom suočili s napadom vjerolomnih gusara. Tada im je s očiju spala koprena kroz koju su gledali pobjedu. Neće oni paliti lomače smrti. Njihova će biti vječna lovišta. Znali su to, ali kao sinovi svojih otaca vjerno su izvršavali dužnost. Čak i u tim uvjetima postrojili su se u četu zbijenih redova koju bi jedva tko mogao probiti da se samo kretala brže, ali to su im zabranjivali običaji njihova plemena. Pravilo je da plemeniti pripadnik plemena nikad ne smije pokazati iznenađenje pred bijelcima. I zato, premda ih je nagla pojava gusara morala strahovito potresti, ostali su neko vrijeme nepomični, nijedan im se mišić nije micao, kao da je neprijatelj došao na njihov poziv. Dakako, nakon što su se plemenito držali svih pravila, pograbili su oružja, i zrak su zaparali njihovi ratni poklici; ali sad je bilo prekasno.

Nije na nama da opisujemo ono što je bilo prije krvoproliće nego bitka. Tada je otrgnut mnogi cvijet iz plemena Piccaninny. Nije svaki poginuo neosvećen jer je od ruke Mršavog Vuka pao Alf Mason, koji više neće uznemiravati obale Južne Amerike i Karipskog mora; među ostalima pali su mrtvi Geo Scourie (Đo Skori), Chas Turley (Čes Terli) i Elzašanin Foggerty. Turleya je oborio tomahawk strašnog Pantera koji se na kraju probio među gusare s Lily Tigricom i jadnim ostatkom svog plemena.

U kojoj mjeri treba Hooka osuđivati zbog njegove taktike treba da ocijene povjesničari. Da je čekao na brežuljku prikladan trenutak, njega i njegove ljude vjerojatno bi pobili; pošteno je da se to ima u vidu kod te ocjene. Možda je morao upozoriti svoje protivnike da kani primijeniti novu metodu. S druge strane, budući da bi uklanjanje elementa iznenađenja učinilo njegovu strategiju besmislenom, cijelo ovo pitanje vrvi teškoćama. U najmanju ruku nemoguće je ne izraziti suzdržano divljenje za duh koji je skovao tako neoborivi plan i za nepokolebljivu čvrstinu kojom je izveden.

Što li je on sam mislio o sebi u tom pobjedonosnom trenutku? I njegovi bi razbojnici to bili rado saznali dok su, zasopljeni od

borbe, brisali svoje sablje i skupljali se na sigurnoj udaljenosti od njegove kuke; svojim mačjim očima stalno su zirkali u tog izuzetnog čovjeka. Mora da mu je srce bilo puno zanosa, ali na njegovu licu to se nije odražavalo: mračan, osamljen i zagonetan kao uvijek odvajao se od svojih sljedbenika duhom i tijelom.

Zadatak predviđen za ovu noć još nije bio gotov jer oni nisu išli za tim da pobiju crvenokošce; ovi su bili samo pčele koje treba rastjerati dimom da bi se domogao meda. Pana je htio, Pana i Wendy i njihovu družbu, ali ponajprije Pana.

Petar je bio tako malen dječačić da se čovjek mora čuditi mržnji tog odraslog čovjeka prema njemu. Istina, on je Hookovu ruku bacio krokodilu; ali čak ni to, kao ni povećana životna nesigurnost što je iz toga proistekla, uslijed krokodilove upornosti, jedva da mogu objasniti tako bezdušnu i okrutnu osvetoljubivost. Istina leži u činjenici da je jedna Petrova crta gusarskog kapetana izluđivala. Nije to bila njegova hrabrost, niti njegova privlačna pojava, niti — nema smisla da se vrtimo kao mačci oko vruće kaše, jer mi posve točno znamo što je to bilo, i moramo to reći. Bila je to Petrova drskost.

Ona je Hooku napinjala živce, izazivala podrhtavanje njegove željezne kuke, a noću mu nije dala spavati kao gamad. Tom se ispaćenom čovjeku činilo da će se, dokle god Petar živi, osjećati kao lav u kavezu u koji je uletio vrabac.

Sad se postavilo pitanje kako se spustiti niz stabla, odnosno kako postići da njegovi razbojnici siđu u kuću. Mjerkao ih je svojim zažarenim očima tražeći najmršavije. Nelagodno su uzmicali jer su znali da ne bi oklijevao da ih utjera batinama.

A u međuvremenu, što se zbivalo s dječacima? Kad smo ih posljednji put vidjeli, bili su začuli zveket oružja, okamenili se otvorenih usta, a uzdignutim rukama molili Petra da ih zaštiti; kad ponovno bacamo pogled na njih, usta su im zatvorena, ruke su im uz tijela. Pakao iznad njih je prestao gotovo isto tako iznenada kao što je nastao, prohujao je kao nagli nalet vjetra; no oni znaju da je sa smirenjem odlučena njihova sudbina.

Koja je strana pobijedila?

Gusari su, napeto prisluškujući na otvorima u drveću, čuli kako svaki dječak to pita, a čuli su — na žalost — i Petrov odgovor.

— Ako su crvenokošci pobijedili, čut ćemo tamtam,* to je uvijek njihov znak pobjede.

Smee je časak prije bio našao jedan tamtam i baš je na njemu sjedio. — Nikad ti više nećeš čuti njihov tamtam — promrsio je, dakako nečujno, jer je pala zapovijed za strogu tišinu. Na njegovo čuđenje Hook mu je dao znak da počne bubnjati; Smmeeju je polako sinu a užasna prepredenost ove zapovijedi. Vjerojatno nikad tog priprostog čovjeka Hook nije tako silno zadivio.

Smee je dvaput udario po svome bubnju, a onda je zastao da sav uzbuđen osluhne.

— Tamtam! — začuli su zlotvori Petrov uzvik. — Indijanska pobjeda!

Djeca čija je sudbina bila već zapečaćena odgovoriše radosnim klicanjem koje je godilo kao pravi melem onim crnim srcima iznad njih i gotovo odmah zatim ona se ponovno oprostiše s Petrom. Ovo gusari nisu znali objasniti, ali sve njihove druge misli potisnulo je nisko uživanje što su neprijatelji spremni da sami izađu kroz drveće. Kesili su se jedan drugom i trljali ruke. Brzo u tišini Hook zapovjedi: po jedan čovjek na svako drvo, a ostali da se svrstaju u red s dva jarda udaljenosti od jednog do drugog.

XIII

VJERUJETE LI U VILE?

Bolje je da što prije zgotovimo pričanje o onom užasu. Prvi se iz drveta pojavio Kuštravko. Uletio je ravno u Ceccov naručaj, a ovaj ga je dobacio Smeeju, on Starkeyu, ovaj pak Billu Jukesu, pa

* tamtam, vrsta bubnja

Noodleru i tako su ga bacali iz ruku u ruke dok nije pao pod noge onom gusaru crncu. Svi su dječaci istrgnuti iz drveća na ovaj nemili način, po nekoliko ih je istodobno letjelo zrakom kao da su bale platna.

Drukčije su postupili s Wendy koja je izašla posljednja. Podrugljivo pristojan Hook je pozdravi skidanjem šešira; nato joj je ponudio da je primi pod ruku i tako je otpratio do mjesta gdje su drugima upravo začepljivali usta. Izvodio je to s takvim stilom, tako otmjeno, da je bila previše zapanjena da bi počela vikati. Ona je bila samo mala djevojčica.

Možda je nepravedno okrivljujemo ako kažemo da joj se na trenutak Hook svidio, a mi to kažemo samo zato što je njezino ponašanje imalo nesretne posljedice. Da je ponosno odbila njegovu ruku (a rado bismo da to možemo reći), poletjela bi kroz zrak kao svi drugi, ali onda Hook vjerojatno ne bi prisustvovao vezivanju djece; a da nije bio kod vezivanja, ne bi otkrio Mališevu tajnu, bez koje ne bi mogao malo kasnije nepošteno nasrnuti na Petrov život.

Bili su vezani da ne odlete, i to tako da su im koljena dodirivala uši; prije vezanja crni je gusar izmjerio na užetu devet jednakih dužina. Sve je teklo po planu dok nije došao red na Mališa. On je bio kao oni nezgodni paketi: kad ih obiđete špagom, više nemate čime napraviti uzao. Gusari su u bijesu udarili po njemu, kao što čovjek udara po paketu (premda bi bilo pošteno da lupa po špagi); začudo baš im je Hook naredio da prestanu tim zlostavljanjem. Usta su mu bila iskrivljena u zluradi smiješak. Dok su se njegovi razbojnici samo znojili od muke, jer svaki put kad su pokušali da čvrsto stisnu jadnog momčića s jedne strane, on bi curio van na drugoj, Hookov oštroumni duh prodro je do uzroka ovih natezanja s Mališem, a nije ostao na njihovim posljedicama; njegov je smiješak pokazivao da ih je otkrio. Mališ, blijed kao krpa, uvidio je da je Hook pročitao njegovu tajnu, a ona se sastojala u tome da prosječan odrastao čovjek sigurno ne bi zapeo u drvetu kroz koje može proći takav mali debeljko. Jadni Mališ, sad najtužniji od sve djece,

sav se prestrašio zbog Petra i gorko žalio zbog onog što je učinio. On je, naime, nezasitno pio velike količine vode kad mu je god bilo vruće i postepeno je nabujao do sadašnjeg obujma, a umjesto da smanjuje sebe, kako bi se prilagodio svom drvetu, potajno je dubao drvo da ga prilagodi sebi.

Hooku je to bilo dovoljno da se uvjeri kako je Petar, napokon izložen njegovoj milosti i nemilosti; no nije otkrio ni jednom riječcom mračnu zamisao, rođenu u najdubljim vijugama njegova uma; samo je odmahnuo da zarobljenike otpreme na brod i njega ostave sama.

A kako ih otpremiti? Onako sklupčane i svezane mogli su ih zakotrljati niz brežuljak kao burad, samo veći dio puta vodio je kroz močvaru. I ova je teškoća svladana zahvaljujući Hookovoj domišljatosti. Pokazao im je da se za prijenos posluže kućicom. Tako djecu zbacaše u nju, četiri je snažna gusara podigoše na ramena, a ostali krenuše iza njih; neobična se povorka probijala kroz šumu uz gusarske pjesme pune mržnje. Ne znam je li ikoje dijete plakalo; ako i jest, to se od gusarske dernjave nije čulo; ali dok je kućica odmicala šumom, jedan odvažni, premda tanani, oblačić dima grunuo je iz njezina dimnjaka kao u prkos Hooku.

Hook ga je vidio i to još više poveća njegov bijes prema Petru. Zbrisao je i onaj najmanji tračak samilosti koji je možda zaostao u njegovu razbješnjelom srcu.

Kad se našao sam u noći, a ona je brzo bivala sve mračnija, prvo se na vršcima prstiju odšulja do Mališeva drveta kako bi se uvjerio da kroza nj može proći. Zatim je dugo mozgao; svoj šešir, najavu opasnosti za sve živo, spustio je na tratinu, da se osvježi poigravanjem nježnog povjetarca po svojoj kosi. Premda su mu sve misli bile crne, njegove plave oči oblio je neki zanos. Napeto je osluškivao čuje li se štogod iz kuće pod zemljom, ali pod njim je sve bilo tiho, kao i oko njega; činilo se da je podzemna kuća samo još jedan napušteni dom. Spava li dječak ili čeka ispod Mališeva drveta naoružan nožem?

Nije bilo drugog načina da sazna, nego da siđe. Hook je tiho spustio na zemlju svoj ogrtač a zatim, grizući usne dok ih nije oblila njegova pokvarena krv, zakoračio u drvo. Bio je hrabar čovjek; ali na trenutak je morao stati da obriše čelo s kojeg je kapalo kao s upaljene svijeće. Zatim se nečujno počeo spuštati u nepoznato.

Nesmetano je stigao do dna prolaza i opet zastao hvatajući dah kojeg mu je gotovo ponestalo. Kad su mu se oči privikle na polumrak, počeo je razaznavati oblike pojedinih kućnih predmeta; no njegov krvoločni pogled zaustavio se samo na jednom od njih, na krevetu koji je dugo tražio i napokon ga se dočepao. Na njemu je Petar čvrsto spavao.

Ne sluteći tragediju koja se iznad njega zbivala Petar je, kad su djeca izašla, još neko vrijeme veselo svirao na frulici; bio je to, nema sumnje, očajnički pokušaj da sebe uvjeri kako ga odlazak nije pogodio. Lijek nije htio popiti, neka se Wendy žalosti. Još je legao na pokrivač, da je i time ojadi; ona je tražila da uvijek legnu pod njega, uvijek se može ozepsti u dugoj noći. Onda je gotovo zaplakao; ali sjetio se da bi nju kosnulo kad bi se smijao, pa je zato iscijedio iz sebe nešto bahata smijeha i usred njega zaspao.

Ponekad je sanjao, premda ne često, a ti su snovi bili tužniji nego u ostalih dječaka. Satima se nije mogao otresti tih snova, punih gorkih suza. Mislim da su bili povezani sa zagonetkom njegova života. Wendy je u ovakvim trenucima običavala da ga podigne iz kreveta i posjedne, kao majka, sebi na krilo, nježno mu tepajući slatkim riječima koje je sama izmislila; kad bi se smirio, vratila bi ga u krevet, a da se nije posve ni razbudio — tako da ne sazna za poniženje kojem ga je podvrgla. No ovom prilikom odmah je utonuo u san bez snova. Jedna mu je ruka pala preko ruba kreveta, jedna se noga podigla, a nedosmijani smijeh zadržao mu se na otvorenim usnama iza kojih su virili biserni zubići.

Tako bespomoćna našao ga je Hook. Stajao je šutke u podnožju drveta gledajući preko sobe svog neprijatelja. Zar nikakva samilost nije uzburkala njegovu mračnu dušu? Taj čovjek nije bio posve

zao; volio je cvijeće (tako sam čuo) i dobru glazbu (poprilično je svirao čembalo); i priznajmo otvoreno, ovaj idiličan prizor duboko ga je dirnuo. Da je njime vladala njegova bolja strana, bio bi, oklijevajući, otišao neobavljena posla, ali jedna jedina stvar ga je zadržala.

Zadržalo ga je što je Petar u snu izgledao izazivački. Otvorena usta, opuštena ruka, noga skupljena: bilo je to utjelovljenje drskosti koje se više nikad, nadajmo se, neće naći pred očima toliko osjetljivim na njihovu uvredljivost. Hookovo se srce okamenilo. Da mu se od bijesa raspuklo na stotinu komadića, svaki bi od njih, ipak, skočio na malog spavača.

Premda je svjetlo jedine svjetiljke mutno obasjavalo krevet, Hook je stajao u mraku i kod prvog krišom izvedenog koraka spotaknuo se o zapreku, vrata Mališeva drveta. Ona nisu potpuno zatvarala otvor i u stvari gledao je preko njih. Pipajući za kvakom, otkrio ju je posve nisko, ispod svoga dohvata i to ga upravo razjari. Njegovu se mahnitom duhu činilo da je sad vidljivo izrazitija izazivačka crta na Petrovu licu i pojavi, pa je zatresao vratima i svom se težinom bacio na njih. Hoće li mu neprijatelj ipak pobjeći?

Ali što on to vidi? Njegove sjajne oči spazile su na polici, nadohvat ruke, Petrov lijek. Odmah se domislio o čemu se radi i u isti tren shvatio da je spavač u njegovoj moći.

Za slučaj da ga neprijatelj uhvati živa Hook je uvijek imao kod sebe smrtonosni otrov. Sam ga je spravio od otrova u prstenima smrti kojih se često domagao. Smiješao je neku žutu tekućinu, posve nepoznatu znanstvenicima, koja je po svoj prilici bila najdjelotvorniji otrov na svijetu.

Pet kapi te tekućine ukapao je u Petrovu čašu. Ruka mu je pritom drhtala, ali to je prije bilo od radosti nego od stida. Trudio se da izbjegne pogled na usnulog dječaka, ne zato da mu samilost ne bi oduzela snagu, već samo zato da ništa ne prolije. Onda je svojoj žrtvi dobacio dug, zlurad pogled, okrenuo se i s mukom ispuzao uz drvo. Kad se na vrhu promolio van, izgledalo je kao da

pravi zao duh izlazi iz svoje rupe. Naherivši nehajno šešir prebacio je ogrtač preko ramena i, držeći jedan njegov kraj ispred sebe, kao da se želi zaštititi od noći koja je sad bila crna crncata, mrmljao je nešto sebi u bradu, odmičući tiho kroz drveće.

Petar je još spavao. Svjetiljka je sve slabije tinjala, a onda se ugasila ostavljajući stan u mraku; i dalje je spavao. Mora da je bilo najmanje deset sati po krokodilovu vremenu kad je naglo sjeo u krevetu; nije znao što ga je probudilo. Netko je tiho i oprezno kucao na vratima njegova drveta.

Tiho i oprezno, ali u tišini zvučalo je zlokobno. On potraži svoj nož i čvrsto ga uhvati. Zatim upita:

— Tko je?

Dugo nije bilo odgovora; onda opet kucanje.

— Tko je?

Šutnja.

Bio je uzbuđen, a volio je uzbuđenja. U dva skoka došao je do vrata. Za razliku od Mališevih vrata njegova su točno pristajala u otvor, tako on iznad njih nije mogao vidjeti, niti je njega mogao vidjeti onaj tko kuca.

— Neću otvoriti dok se ne javiš — viknuo je.

Napokon je začuo ljupki zvonki glasić:

— Otvori mi, Petre.

Zvončica! Brzo je izvukao zasun. Sva uzbuđena uleti k njemu, zajapurena lica i haljine pune blata.

— Što je to s tobom?

— Ah, nikad ne bi pogodio — kliknula je i ponudila mu da pogađa tri puta. — Ma daj, zini već jednom! — viknuo je na nju; bez daha i stanke, u jednoj rečenici, dugačkoj kao vrpce što ih magičari izvlače iz svojih usta, ispričala mu je o zarobljivanju Wendy i dječaka.

Petru se stezalo srce dok ju je slušao. Wendy zarobljena, i to na gusarskom brodu, ona koja je htjela da sve oko nje bude lijepo i kako treba!

— Oslobodit ću je! — vikao je skočivši da dohvati oružje. U tom se času sjetio što bi nju obradovalo. Popit će lijek. Ruka mu je dohvatila smrtonosnu dozu.

— Nemoj! — kriknula je Zvončica, čula je Hooka kako mrmlja o svom zlodjelu dok je žurio kroz šumu.

— Zašto?

— Tu je otrov.

— Otrov? Tko je mogao staviti otrov?

— Hook.

— Ne budi luda. Kako bi Hook dospio ovamo?

Jao! Zvončica mu to nije mogla objasniti, čak ni ona nije znala za žalosnu tajnu Mališeva drveta. Ali ni najmanje nije sumnjala u Hookove riječi. U čaši je bio otrov.

— Osim toga — nastavio je Petar, čvrsto siguran da govori istinu — ja ni na trenutak nisam zaspao.

Podigao je čašu. Više nije bilo vremena za uvjeravanje, valjalo je djelovati; Zvončica se munjevito baci pred njegove usne i iskapi čašu do dna.

— Zvončice, kako si se usudila da popiješ moj lijek?

Nije odgovorila. Već je teturala po zraku.

— Što ti je? — Petar se odjednom prestrašio.

— Bio je otrov, Petre — šapnula mu je nježno — umrijet ću.

— Zvončice, ti si ga popila da spasiš mene?

— Da.

— Ali zašto, Zvončice?

Sad su je krila jedva držala; umjesto odgovora spustila mu se na rame i lagašno ga gricnula u bradu. Šapnula mu je u uho: — Glupi majmunčiću — i onda oteturala u svoj stan da legne na kauč.

Njegova je glava gotovo nadomjestila četvrti zid u njezinu sobičku kad je sav nesretan kleknuo kraj nje. Svakog trenutka njezina je svjetlost bivala slabija, a znao je: ako se utrne, nje više neće biti. Toliko su je razdragale njegove suze da je ispružila svoj lijepi prstić i pustila da teku po njemu.

Glas joj je bio tako tih da najprije nije shvaćao što mu govori. Onda je shvatio. Govorila je kako misli da bi mogla ozdraviti ako djeca vjeruju u vile.

Petar je bespomoćno raširio ruke. Oko njega nije bilo djece, a bila je i noć; ali obratio se svima koji možda sanjaju o Maštokraju,

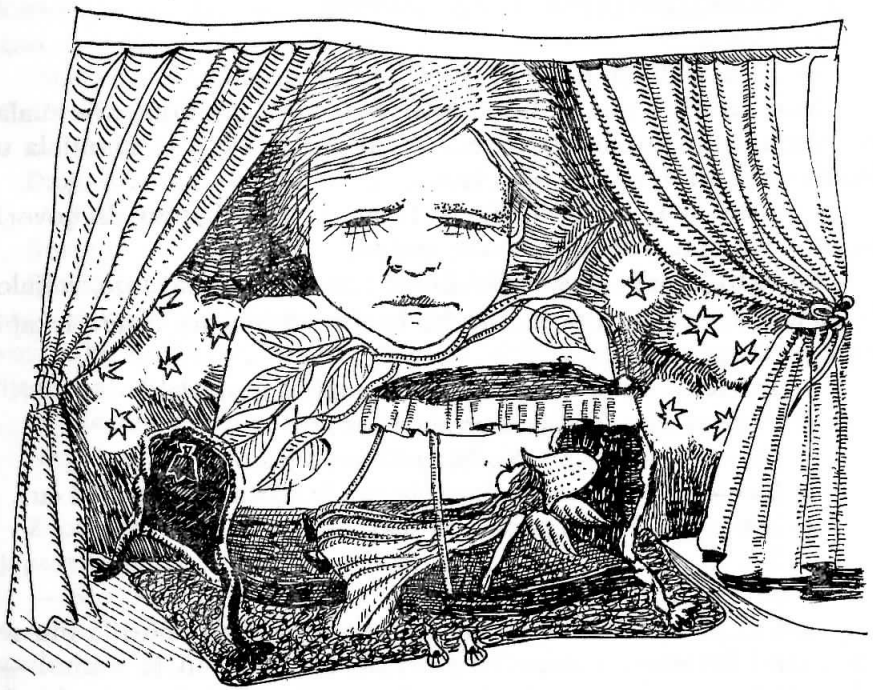

koji su mu zbog toga bliže nego bi se reklo, svim dječacima i djevojčicama u spavaćicama, i golim malim Indijancima koji su spavali u košarama obješenim o drveće.

— Vjerujete li? — viknuo je.

Zvončica se uspravila, ne bez žustrine, da čuje svoju sudbinu.

Činilo joj se da čuje potvrdne odgovore, ali sasvim sigurna nije bila.

— Što ti čuješ? — pitala je Petra.

— Ako vjerujete — doviknuo im je — pljesnite rukama; nemojte da Zvončica umre!

Mnogli su zapljeskali.

Neki nisu.

Nekoliko malih krvoloka je zazviždalo.

Pljesak je odjednom utihnuo, kao da je bezbroj majki doletjelo u dječje sobe da vidi što je to, kakvo se to čudo događa; ali Zvončica je već bila spašena. Najprije joj je očvrsnuo glas; onda je ustala s kauča; a zatim se munjevito razletjela po sobi, veselije i nestašnije nego ikad prije. Ni načas joj nije palo na pamet da zahvali onima koji vjeruju, ali je zaželjela da se dočepa onih koji su zviždali.

— A sad moramo osloboditi Wendy.

Mjesec je plovio oblačnim nebom kad je Petar krenuo iz svog drveta u opasni pothvat, naoružan do zuba; jedva da je nešto drugo imao na sebi. Nije to bila noć kakvu bi sam izabrao. Nadao se da će letjeti, ne udaljujući se previše od zemlje, da ništa neobično ne izmakne njegovu oku; ali od niska leta pod promjenjivim svjetlom sjena bi mu se vukla po drveću, a to bi uznemirilo ptice i upozorilo opasnog neprijatelja da se on približava.

Sad je zažalio što je pticama na otoku dao tako neobična imena, i što im je dao jako divlje i odbojne naravi.

Nije bilo druge već da požuri na indijanski način, u čemu je, srećom, bio vrlo spretan. Ali kamo da krene kad nije bio siguran da su djeca odvedena na brod? Tanki snježni pokrivač zbrisao je sve tragove, a smrtna je tišina zavladala otokom, kao da je načas i priroda stala, užasnuta nedavnim krvoprolićem. Djeci je bio rekao nekoliko stvari nužnih za život u šumi; on ih je bio naučio od Lily Tigrice i Zvončice, a znao je da to oni, u ovom strašnom času, sigurno neće zaboraviti. Mališ će, bude li imao prilike, zapaliti granje, na primjer; Kuštravko će ispuštati sjemenje, a Wendy na nekom

važnom mjestu ostaviti svoj rupčić. Ali potraga za ovakvim tragovima zahtijevala je jutarnju svjetlost. On čekati nije mogao. Gornji ga je svijet poticao, samo mu nije mogao pomoći.

Mimo njega je prošao krokodil i više nitko živ, nije čuo zvuk ili kretanje; ipak, dobro je znao da ga iznenadna smrt možda čeka iza slijedećeg drveta, ili da mu se prikrada s leđa.

Zakleo se strahovito odlučno: — Ovog puta Hook ili ja.

Čas je gmizao naprijed kao zmija, a onda bi, pak, uspravan, munjevito preletio preko prostora obasjanog mjesečinom: s prstom na usnama i spreman da potegne nož. Sav je treptao od sreće.

XIV

GUSARSKI BROD

Zeleno svjetlo koje je žmirkalo nad Kiddovom lučicom, kraj ušća gusarske rijeke, obilježavalo je *Veselog Rogera*, brig usidren u plićaku; taj jedrenjak s koso nagnutim jarbolima, bio je prljav posvuda; nad njegovom svakom daskom moglo se osjetiti gnušanje, nalikovao je na tlo po kome je razbacano očerupano perje. Bio je to morski ljudožder za kojeg je oprez bio suvišan, jer je plovio pod zaštitom svog strašnog imena.

Noć ga je obavila svojim pokrivačem kroz koji nikakav zvuk nije dopirao do obale.

Malo se što na njemu i čulo, a ugodno ništa osim okretanja brodskog šivaćeg stroja za kojim je sjedio glupavi Smee, uvijek zaposlen i uslužan, utjelovljenje otrcanosti. Zbilja ne znam zašto je izgledao tako beskrajno glupo, osim ako to nije bilo zato što je bio tako glup da toga nije bio svjestan; čak su i nepokolebljivo hladnokrvni ljudi, kad su ga gledali, morali brzo skrenuti pogled u stranu, a više nego jednom, u ljetnim večerima, dopro bi do izvora Hookovih suza i potjerao ih u bujici. Toga, kao gotovo i svega drugog, Smee uopće nije bio svjestan.

Nekoliko se gusara naslonilo na ogradu i pilo udišući neugodni vonj noći; drugi su se izvalili pored bačava uz kocku i karte, a iscrpljena četvorka koja je nosila kućicu s djecom, ležala je potrbuške na palubi; čak su se i u snu vješto namještali, kako ih ne bi slučajno u prolazu zahvatila Hookova kuka.

Hook je zamišljeno hodao palubom. Nedokučiva li čovjeka! Ovo je bio čas njegova pobjedničkog slavlja. Petra je zauvijek maknuo s puta, a svi su drugi dječaci dopremljeni na brig i čeka ih sigurna smrt. Izveo je svoje najokrutnije djelo od onog dana kad je udesio Ražnja; znajući kako je tašto stvorenje čovjek, bi li nas iznenadilo da on sad palubom poigrava od veselja, nošen krilima svog uspjeha?

Ali nije bilo zanosa u hodu koji je pratio tok njegovih sumornih misli. Hook je bio duboko potišten.

Takav je bivao često kad je u noćnoj tišini, na palubi broda, razgovarao sam sa sobom. Zato što je bio strahovito osamljen. Taj zagonetni čovjek nikad se nije osjećao osamljenije nego u društvu svojih razbojnika. U svakom su pogledu bili daleko ispod njega.

Hook mu nije bilo pravo ime. Otkriti tko je on zapravo bio značilo bi, čak i danas, uskomešati cijelu zemlju; ali, oni koji čitaju između redaka već su sigurno pogodili, bio je đak čuvene privatne škole; njezine su tradicije još uvijek prianjale uz njega poput odjeće, na koju se uglavnom i odnose. Njemu je, na primjer, još uvijek bilo nezamislivo da se ukrca na pobijeđeni brod u istom odijelu u kojem je vodio bitku; i još uvijek je zadržao u hodu mlitavo držanje koje se stječe u toj školi. A iznad svega je zadržao opsjednutost pravilima ponašanja.

Pravila ponašanja! Ma koliko da se odrodio, još je uvijek držao da je to jedino zaista važno.

Duboko u sebi čuo je škripanje zarđalih vrata, a iza njih je dopiralo odrješito nabijanje dum-dum-dum. Kao kad netko lupa čekićem dok vi patite od nesanice. — Jesi li se danas držao pravila ponašanja? — vječito ga je pitalo.

— Slava, ah slava, ta ugodna trica mi godi! — klicalo je u njemu.

— Isticanje — treba li ono pravom otmjenom duhu? — pitao je dum-dum njegove škole.

— Jedino se mene bojao i Ražanj — nadovezivao bi — i sam se Flint bojao Ražnja.

— Ražanj, Flint . . . a iz kakve su oni obitelji? — sasjekao ga je odgovor.

Najviše ga je mučilo što nije znao je li razmišljanje o pravilima ponašanja znak da ih nije do kraja savladao.

Sav se iscrpljivao razmišljanjem o tom problemu. Ta pandža u njemu bila je oštrija od željezne; dok ga je razdirala, znoj je kapao s njegova blijedog lica i vlažio mu prsluk. Katkad bi rukavom obrisao lice, ali kapi su nezaustavljivo ponovno navirale.

Ne, ne, nemojte zaviđati Hooku.

U njemu se rodi slutnja skore smrti. Kao da je Petrova strahovita zakletva već stigla do broda. Hook turobno zaželi da sebi održi oproštajni govor, za slučaj da kasnije ne bude imao vremena.

— Hook bi bio bolje prošao — zaječao je — da je bio manje slavoljubiv. — Samo kad bi ga spopala najveća tuga, govorio je o sebi u trećem licu.

— Ni jedno ga dijete ne voli.

Čudno da mu je baš to palo na pamet, jer ga nikad prije nije boljelo; možda je šivaći stroj potakao u njemu te misli. Dugo je nešto tiho mrmljao zureći u Smeeja koji se smireno posvetio porubljivanju, siguran da ga se sva djeca boje.

Da se boje! Njega, Smeeja! Na palubi briga nije te noći bilo više ni jednog djeteta koje ga nije zavoljelo. Izgovorio im je najružnije pogrde, i davao im ćuške, jer nije mogao udarati šakom; ali to kao da ih je još više vuklo k njemu. Michael je već isprobavao njegove naočale.

Reći jednom Smeeju da ga djeca vole! Hooka je upravo svrbio jezik od želje da mu to kaže, ali izgledalo je previše okrutno. Umjesto toga pamet su mu zaokupile misli o toj zagonetki: zašto im se Smee sviđa? Išao je tragom te misli kao lovački pas, što je u stvari i bio. Ako im se Smee sviđa, zašto je tako? Naglo mu sine užasan odgovor: zna pravila ponašanja! Drži li se vođa palube pravila ponašanja, a da toga uopće nije svjestan, što je znak najboljeg ponašanja?

Sjetio se: za primanje u njegov klub trebalo je dokazati nesvjesno pridržavanje pravila ponašanja.

Bijesno je urliknuo i podigao željeznu kuku nad Smeejevom glavom; ali nije udario. Zaustavila ga je misao: udariti čovjeka koji zna pravila ponašanja, što bi značilo? Da onaj tko udara sigurno ta pravila ne zna.

Nesretni Hook, bio je bespomoćan koliko je bio vlažan, klonuo je kao otrgnuti cvijet.

Čim su njegovi razbojnici osjetili da ih neko vrijeme neće vidjeti, disciplina je odmah popustila, zavrtjeli su se u pomamnu plesu, od kojeg je on odmah skočio na noge, bez ijednog traga ljudskih slabosti, kao da je netko izlio po njemu kantu vode.

— Tišina, bando — urliknuo je — ili ću vas probiti sidrom. — Galama je u tren oka prestala. — Jesu li sva djeca okovana lancima da ne mogu odletjeti?

— Jesu, jesu.

— Dovedite ih.

Jadne zarobljenike istjerali su na palubu, sve osim Wendy, i svrstali pred njim u red. Neko vrijeme pravio se da nije svjestan njihove prisutnosti. Lijeno se zavalio na stolcu, pjevušio, prilično melodiozno, nekoliko kitica jedne prostačke pjesme i igrao se snopom karata. Upaljena cigara mu je s vremena na vrijeme obasjala lice.

— Onda, klipani — rekao je oštro — šestorica od vas večeras će prošetati po dasci, a dvojicu mogu zadržati da rade kao »mali«. Tko se javlja za tu dvojicu?

— Nemojte ga bespotrebno izazivati — opominjala ih je Wendy u zatvoru; zato Trubač istupi uljudno. Bila mu je mrska pomisao da služi takvom gospodaru, samo mu je neki nagon govorio da je bolje biti oprezan, i prebaciti odgovornost na osobu koja nije prisutna; premda nije bio baš osobito bistar, znao je da majke uvijek pristaju da posluže kao izgovor. Sva djeca znaju da su majke takve, i rugaju se tome, ali to stalno iskorištavaju.

Zato je Trubač mudro objasnio: — Mislim, gospodine, da moja majka ne bi pristala da budem gusar. Bi li tvoja majka pristala da budeš gusar, Mališu? — Namignuo je Mališu.

— Mislim da ne bi pristala — rekao je Mališ kao da tuguje zbog toga, jer bi sam želio drukčije. — Bi li tvoja majka, Blizanče, pristala da budeš gusar?

— Uopće ne bi — ispalio je prvi Blizanac, snalažljiv kao i ostali — Zrnce, bi li . . .?

— Jezik za zube — zaurlao je Hook i svi govornici ustuknuše. — Ti, mali — oslovi on Johna — od tebe bi mogao postati junačina. Što nisi nikad poželio da budeš gusar?

Johna su bome spopadale takve želje, pogotovo kad je morao vježbati matematiku, a dojmilo ga se i to što je Hook njega izabrao.

— Nekad sam mislio da ću se zvati »Krvoločni John« — odgovorio je ponešto bojažljivo.

— Izvrsno ime. Ovdje ćemo te tako zvati, dragoviću moj, ako nam se pridružiš.

— Što ti misliš, Michael? — upitao je John.

— Kako biste mene zvali ako vam se pridružim? — upitao je Michael.

— Crnobradi Joe (Džo).

Michaela se ovo, dakako, dojmilo. — Što misliš, Johne? — On je htio da odluku donese John, a John da odluči Michael.

— A hoćemo li i dalje ostati vjerni podanici svog kralja? — želio je znati John.

Hook je procijedio kroza zube: — Morat ćete se zakleti: »Dolje kralj!«

Možda se John do ovog časa nije držao najbolje, ali sad je zablistao.

— Onda odbijam — uzviknuo je i lupio nogom bačvu koja je stajala pred Hookom.

— I ja odbijam — viknuo je Michael.

— Živjela Britanija! — kliknuo je Kuštravko.

Razbješnjeli gusari udarili su ih po ustima, a Hook je zaurlao: — Zapečatili ste svoju sudbinu! Dovedite njihovu majku! Pripremite dasku!

Oni su, tà bili su samo djeca, problijedili kao krpe kad su vidjeli da Jukes i Cecco postavljaju dasku s koje će morati, svezanih ruku, zakoračiti u more. Ali trudili su se da izgledaju hrabri kad su doveli Wendy.

Nemam riječi da vam opišem kako je Wendy prezirala te gusare. Dječaci su osjećali bar neku privlačnost gusarskog života, ali ona je vidjela samo to da brod već godinama nije izriban. Nije na njemu bilo okna na čijem se prljavom staklu nije moglo prstom ispisati: *Operi me.* Na nekima je to već i ispisala. Ali kad su se dječaci zbili oko nje, ni na što drugo nije mislila nego, dakako, kako da ih spasi.

— Onda, ljepotice moja — reče joj Hook medeno — vidjet ćete svoju djecu kako s daske padaju u more.

Premda je bio dobro odgojen gospodin, u žestoku uzbuđenju zgužvao je svoj nabrani ovratnik i odmah osjetio da ona netremice pilji baš u to. Brzim pokretom ruke pokušao ga je prekriti, ali prekasno.

— Oni će umrijeti? — upitala je Wendy s tako beskrajnim prezirom da se gotovo onesvijestio.

— Hoće — zarežao je. — Umirite se svi, da čujemo posljednje riječi majke svojoj djeci — zlurado je dodao.

Wendy je u ovom času bila veličanstvena. — Ovo su moje posljednje riječi, dragi dječaci — rekla je čvrstim glasom. — Osjećam

da vam prenosim poruku vaših pravih majki; evo što vam poručuju: »Nadamo se da će naši sinovi umrijeti kao pravi građani Engleske.«

Čak su i gusare prošli srsi; a Trubač je mahnito zavikao: — Ja ću učiniti što moja majka očekuje. Što ćeš ti učiniti, Zrnce?

— Što moja majka očekuje. Ti, Blizanče?

— Što moja majka očekuje. Johne, što ćeš ti . . .?

Hooku se vratio glas.

— Vežite je! — zaderao se.

Smee ju je svezao za jarbol. — Srce, čuj — šaptao je — spasit ću te ako obećaš da ćeš meni biti majka.

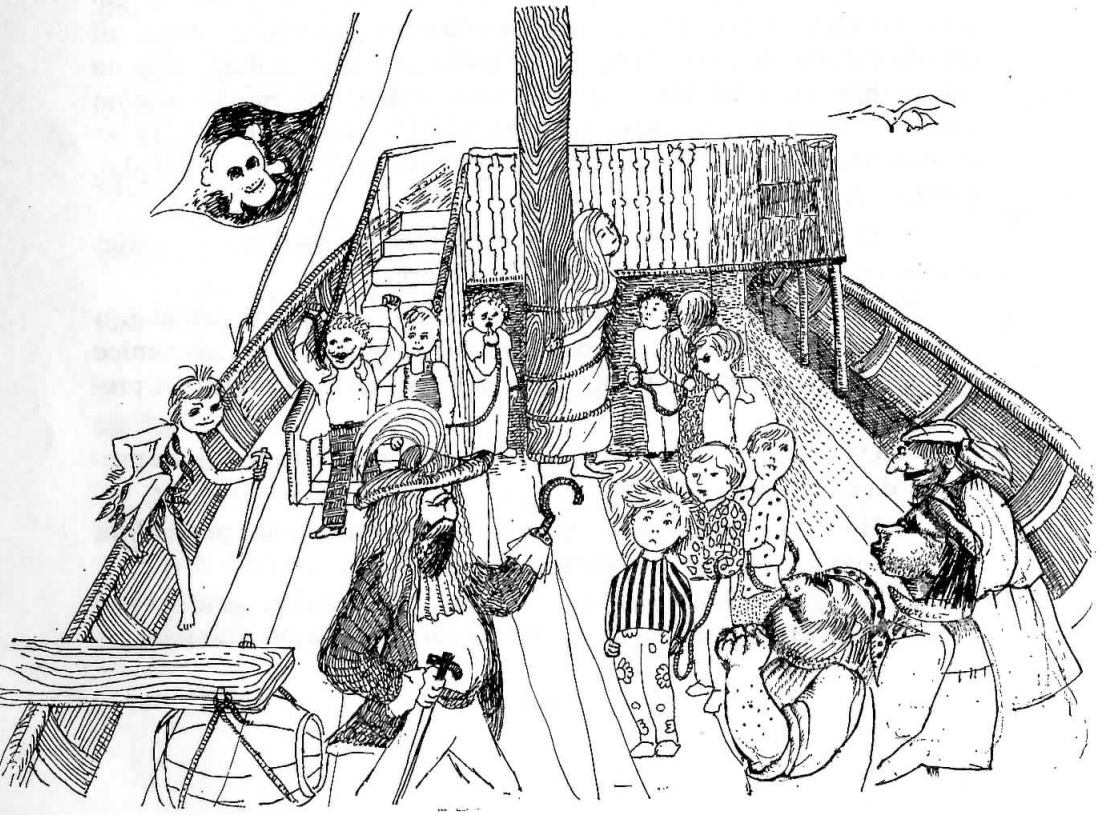

Takvo obećanje nije htjela dati čak ni Smeeju.

— Radije neću uopće imati djece — prezirno je odbila.

Žalosno je saznanje da nijedan dječak nije gledao kako je Smee veže za jarbol; sve su se oči usredotočile na dasku, na posljednju kratku šetnju koja je pred njima. Više se nisu mogli nadati da će koračati muževno, više nisu mogli ni misliti; zurili su pred sebe i drhtali.

Hook se smješkao stisnutih zubi i krenuo prema Wendy. Htio joj je okrenuti lice, da vidi dječake kako jedan po jedan prelaze dasku. Ali uopće nije stigao do nje i uopće nije nikad čuo onaj krik boli koji se nadao izazvati. Čuo je mjesto toga nešto drugo.

Strašno krokodilovo tik-takanje.

Svi su ga čuli: gusari, dječaci, Wendy. Odmah su se sve glave okrenule u jednom smjeru, ne prema vodi otkud je zvuk dolazio, već prema Hooku. Svi su znali: ono što će se dogoditi tiče se samo njega; u času su se iz sudionika drame pretvorili u gledaoce.

On se izmijenio na način koji je izazivao pravu jezu. Izgledalo je kao da mu je netko slomio sve zglobove. Postao je manji od makova zrna.

Zvuk se postojano približavao; a pratila ga je nerazdruživa pomisao: krokodil će se svakog časa popeti na brod.

Čak je i željezna kuka nemoćno klonula, kao da zna da nije prirođeni dio onoga što želi napadačka snaga. Ostavši ovako strašno sam, svatko bi se drugi skljokao zatvorenih očiju; ali Hookov genijalni mozak još je uvijek radio i po njegovoj uputi on je na koljenima otpuzao niz palubu, što je mogao dalje od zvuka. Gusari su se s poštovanjem razmicali da mu naprave prolaz i tek kad je došao do ograde, vratio mu se glas.

— Sakrijte me — promuklo je zapovjedio.

Okružili su ga; nitko nije potražio pogledom da li se životinja penje na brod. Nije im padalo na pamet da joj se suprotstave. Ona je bila Sudbina.

Tek kad su Hooka sakrili, te ih nije mogao vidjeti, radoznalost potjera dječačke nožice na bok broda da vide uspinjanje krokodila. Tada su doživjeli najveće iznenađenje te noći nad noćima. Nije krokodil donosio spas za njih. Bio je to Petar.

Dao im je znak da ga ne odaju uzvicima radosti koji bi odmah izazvali sumnju. Zatim je nastavio tik-takati.

XV

OVOG PUTA HOOK ILI JA

Svakom se od nas na životnom putu dogodi da doživi nešto čudno, a da toga isprva uopće nije svjestan. Netko, na primjer, otkrije da je na jedno uho gluh već ne znam koliko, recimo pola sata. Takvo je iskustvo one noći doživio i Petar. Kad smo ga ostavljali, potajno je prelazio otok s prstom na usnama, spreman da potegne nož. Usput je sreo krokodila i tada nije zapazio kod njega ništa neobično, no malo-pomalo dosjeti se da nije čuo krokodilovo tik-takanje. Najprije mu je to bilo zagonetno, ali brzo zaključi da se sat pokvario.

Ne razbijajući ni jednog trena glavu oko toga kako se osjeća njegov drug, iznenada lišen svog najbližeg pratioca, Petar je odmah smislio da ovu katastrofu pretvori u svoju korist: on će tik-takati, divlje će zvijeri povjerovati da ide krokodil i pustiti ga da nesmetano prolazi. Tik-takao je sjajno, samo to je imalo i jednu nepredviđenu posljedicu. Krokodil je bio među onima što su ga čuli i krenuo je za njim; da li zato da ponovno zadobije izgubljeno, ili samo iz prijateljstva, a u uvjerenju da je sam ponovno prokucao, to nikad nećemo zasigurno znati, jer on je, kao i svi robovi fiksnih ideja, bio glup.

Petar je sretno stigao do obale i nastavio ravno dalje; nogama je zagazio vodu; nije ni bio svjestan da je u novom elementu. Tako

mnoge životinje prelaze sa zemlje u vodu, ali kod drugih ljudskih bića to još nisam vidio. Kad je plivao, vodila ga je samo jedna misao: ovog puta Hook ili ja. Tik-takao je već tako dugo da više i nije bio svjestan da to i dalje čini. Da je bio svjestan, bio bi prestao; prodrijeti na brod uz pomoć tik-takanja, ta oštroumna misao nije mu pala na pamet.

Baš naprotiv, mislio je da se uspeo uz bok broda tiho kao miš; zapanjio se kad je vidio kako gusari uzmiču pred njim, s Hookom u sredini, izbezumljenim kao da čuje krokodila.

Krokodil! Čim ga se Petar sjetio, čulo se tik-takanje. Najprije je pomislio da zvuk dolazi od krokodila i brzo se ogledao. Onda shvati da tik-tače on sam i u tren oka shvati situaciju. »Baš sam to mudro izveo«, odmah je zaključio i dao dječacima znak da mu ne plješću.

U tom trenutku Ed Teynte (Tejnt), kormilar, izađe iz svoje kabine i krene palubom. A sad, čitaoče, gledaj na sat da pratiš koliko traje nastavak. Petar dobrano i ljudski zamahne. John začepi rukom usta nesretnog mornara da uguši smrtni hropac. Mornar se ruši. Četvorica dječaka ga hvataju da se ne čuje pad. Petar odmahne rukom, leš leti u more. Pljus! Zatim muk. No, koliko je trajalo?

— Jedan manje! — (Mališ je počeo brojiti.)

Zatim se Petar, u pravom času, ni prerano ni prekasno, na vršcima prstiju, odšuljao u kabinu, jer se već nekoliko gusara pribralo i počelo se ogledavati. Čulo se kako uzbuđeno dišu, što je bio znak da se ono glasno tik-takanje više ne čuje.

— Otišao je, kapetane — odahne Smee brišući naočale. — Sve je tiho.

Hook polako promoli glavu iz nabranog ovratnika i naćuli uši tako pažljivo da bi bio čuo i jeku tik-takanja. Nije se čulo ama baš ništa i on se čvrsto osovi punom visinom.

— Dajte da napokon svršimo s našom daskom — viknuo je zajedljivo, mrzeći dječake više nego ikad jer su ga vidjeli prestrašena. Zapjevao im je krvoločno:

Daščica je kratka,
Šetnja po njoj slatka,
Znaš li što se sprema,
Povratka ti nema!

Da bi zarobljenike još više prestrašio, premda je morao žrtvovati nešto dostojanstva, zaplesao je na dasci i bečio se na njih; a kad je završio s pjesmom, dosjeti se: — A da vas malo pomilujem mačkom prije nego odete na dasku? — Tako je zvao svoj devetorepi bič.

Nato su se srušili na koljena. — Ne, ne — zajaukali su tako tužno da se svaki gusar nasmijao.

— Jukes, dodaj mi mačku — naredi Hook — u kabini je.

U kabini! A u kabini je Petar! Djeca su se zgledala.

— Razumijem, gospodine — razveseli se Jukes i zagrabi prema kabini. Slijedili su ga očima; nisu ni primijetili da je Hook ponovno poveo pjesmu, a njegovi su ga razbojnici pratili:

Joj, joj, joj,
Te se mačke boj!
Leđa će ti prebiti . . .

Kako je glasio posljednji redak nikad se neće saznati jer je pjesma naglo presječena užasnim vriskom iz kabine. Odjeknuo je brodom i zamro. Nato se začuo poklič koji su dječaci dobro poznavali, a gusarima je bio gotovo jeziviji od onog vriska.

— Što je to? — viknuo je Hook.

— Dva manje — zaključi Mališ svečano.

Talijan Cecco tren je oklijevao, a onda požuri u kabinu. Vratio se teturajući, izbezumljen.

— Što se dogodilo Billu Jukesu, ti pseto? — zasiktao je Hook nad njim.

— Dogodilo se . . . mrtav je, proboden — muklo je izgovorio Cecco.

— Bill Jukes mrtav! — zaprepastili su se gusari.

— U kabini je mračno kao u grobu — reče Cecco jedva mičući jezikom — tamo je netko, netko tko viče.

Hooku nije promaklo da je dječake zahvatila radost, a da su se gusari snuždili.

— Cecco — naredio je svojim najtvrđim glasom — dovedi mi toga što viče!

Cecco, najhrabriji među hrabrima, klekne pred svog kapetana i zaplače: — Ne, samo to ne. — Ali Hook zanjiše kuku.

— Rekao si da ideš, je li, Cecco? — procijedio je zamišljeno.

Cecco krene; prije toga je beznadno podigao ruke. Pjesme više nije bilo, svi su osluškivali; opet se prolomio samrtni vrisak i za njim onaj poklič.

Nitko ništa ne izusti osim Mališa: — Treći.

Hook zamahne prijeteći svojim razbojnicima: — Lupeži, kukavice — grmio je — tko će mi dovesti tog kukurikavca?

— Čekajmo dok ne izađe Cecco — promrmlja Starkey, a ostali potvrdiše.

— Da li se to Starkey javlja kao dobrovoljac? — zapita Hook i ponovno zanjiše kuku.

— Ne, ne — prestrašeno je molio Starkey.

— Moja kuka misli da si se ti javio — i Hook krene prema njemu. — Kako bi bilo da poslušaš kuku, Starkey?

— Radije bih se objesio nego da uđem onamo — uporno je odbijao Starkey, a ostala posada opet potvrđivala.

— Je li to pobuna? — upitao je Hook slađe nego ikada. — Sa Starkeyem na čelu?

— Kapetane, milost — propentao je Starkey sav drščući.

— Da se rukujemo, Starkey — ponudi mu Hook svoju kuku.

Starkey je pogledom tražio pomoć, ali nitko mu je ne pruži. Natraške se povlačio dok mu se Hook približavao zakrvavljenih očiju. Gusar očajnički krikne, prebaci se preko Dugog Toma i skoči u more.

— Četiri — ustvrdi Mališ.

— A sad — upita Hook ljubazno — tko se još od gospode buni?

Zgrabio je svjetiljku i opasno podigao kuku. — Sam ću dovesti tog drekavca. — Zagrabio je prema kabini.

Pet. Mališ je umirao od želje da to odbroji. Ovlažio je usne da bude spreman, ali Hook izađe nesigurnim korakom, bez fenjera.

— Netko je ugasio svjetlo — rekao je prilično drhtavo.

— Netko! — ponovi Mullins.

— Što je s Ceccom? — upita Noodler.

— Mrtav je kao i Jukes — kratko odsiječe Hook.

Nije baš žurio da se vrati u kabinu, a to u posadi nije budilo poštovanje, opet su se začuli uzvici negodovanja. Svi su gusari praznovjerni. Cookson je zaječao:

— Brod je sto posto proklet, to je siguran znak, vrag je na brodu.

— Čuo sam — zamrmljao je Mullins — da on dokrajčuje gusarsku posadu. Ima li rep, kapetane?

— Kažu — nadovezao je drugi gledajući pakosno Hooka — da dolazi u spodobi najpokvarenijeg čovjeka na brodu.

— Je li imao kuku, kapetane? — drsko je upitao Cookson, a jedan za drugim su ponavljali: — Brodu je došao kraj. — Djeca kad su to čula, nisu mogla da ne kliču od radosti. Hook je već bio gotovo zaboravio svoje zarobljenike, ali kad se okretao prema njima lice mu se ponovno ozari.

— Momci — viknuo je posadi — imam ludo dobru ideju. Otvorite vrata kabine i ugurajte njih unutra. Nek se bore s kukurikavcem. Ako ga ubiju, mi dobivamo; ako on ubije njih, nismo ništa izgubili.

Posljednji put zadivio je svoje razbojnike i poslušno su izvršili njegovu zapovijed. Dječaci su se pretvarali da se opiru, u tome su ih ugurali u kabinu i za njima zalupili vrata.

— Sad slušajmo — viknuo je Hook: svi su slušali. Nitko se nije usudio pogledati vrata. Da, nitko, osim Wendy, koja je sve ovo vrijeme bila vezana uz jarbol. Ona nije čekala ni vrisak niti poklič; čekala je da ponovno izađe Petar.

Nije trebalo dugo čekati. On je u kabini otkrio što je tražio — ključ koji će osloboditi djecu njihovih okova; sad su se svi kradom išuljali van, naoružani svime što im je palo pod ruke. Kad im je pokazao gdje će se sakriti, Petar je presjekao uže oko Wendy. U tom času ništa im nije bilo lakše nego da svi zajedno odlete; ali da, bila je jedna zapreka, ona zakletva: ovog puta Hook ili ja. Zato je, oslobodivši Wendy, šapnuo da se sakrije, a on je stao na njezino mjesto uz jarbol i ogrnuo njezin ogrtač. Tada je duboko udahnuo i uzviknuo svoj zov.

Za gusare je ovaj glas značio da su svi dječaci u kabini mrtvi; spopadne ih paničan strah. Hook ih je pokušao osokoliti, ali kao psi zarežaše, a znao je da će i skočiti na njega ako samo načas skrene s njih pogled.

— Momci — pokušao je opet, spreman da laska ili udari, već prema potrebi, ali ne klonuvši duhom ni na tren — sjetio sam se. Znam što donosi nesreću ovom brodu.

— I mi znamo. Čovjek s kukom — mrmljali su.

— Ne, momci, ne, ona djevojka. Nikad nije bilo sreće na gusarskom brodu na kojem je bila žena. Sve će se srediti kad nje ne bude.

Neki su se prisjetili da je tako govorio i Flint. — Možemo pokušati — rekli su neodlučno.

— U more s njom — zapovjedio je Hook, a oni pojure na priliku u ogrtaču.

— Nitko te sad neće spasiti, mala — narugao se Mullius. — Hoće, hoće — začuo se odgovor.

— Tko je to?

— Petar Pan, osvetnik! — čuo se strašni odgovor; dok je govorio, Petar zbaci ogrtač. Sad je svima sinulo tko ih je nasamario

u kabini. Hook je dvaput pokušao nešto reći i oba puta ostade bez glasa. Mislim da mu se u tom strašnom trenutku slomilo srce.

Napokon je istisnuo: — Nožem ga u srce! — ali nimalo uvjerljivo.

— Dečki, van, juriš — odjeknuo je Petrov glas; tren nakon toga brodom se pronio zveket oružja. Da su se gusari držali zajedno, sigurno bi bili pobijedili. Ali napad su dočekali rastrojeni, pa su se motali amo-tamo, udarajući mahnito; svaki je mislio da je posljednji živi član posade. Da su napadali, bili bi jači; ali oni su se samo branili, a to je omogućilo dječacima da traže i biraju žrtvu u parovima. Neki od zlotvora skočiše u more; drugi su se posakrivali po mračnim zakucima gdje ih je pronalazio Mališ; on se nije borio nego je jurio naokolo s fenjerom, koji im je unosio u lice, tako da su napola zaslijepljeni postali lak plijen vrućim mačevima dječaka. Jedva da se išta čulo osim zveketa oružja, povremenog jauka ili pada u vodu, i Mališevog stalnog odbrojavanja: pet — šest — sedam — osam — devet — deset — jedanaest.

Mislim da su već svi bili posmicani kad je skupina nezaustavljivih dječaka opkolila Hooka, a on ih je, kao da je neranjiv, uspijevao sve držati podalje od sebe u tom vatrenom krugu. Njegove su razbojnike nadvladali, ali taj čovjek kao da je sam bio dovoljan protivnik za sve. U času bi, pa opet, i opet, zatvorili krug oko njega, a on bi ponovno i ponovno raskrčio put. Jednog je dječaka pograbio kukom i služio se njime kao štitom, kad je drugi, koji je upravo mačem sasjekao Mullinsa, upao u tu gužvu.

— Spremite mačeve, momci — uzvikne pridošlica — ovaj čovjek je moj!

Tada se odjednom Hook našao licem u lice s Petrom. Ostali su se povukli i stali uokrug.

Dvojica su se neprijatelja dugo netremice gledala; Hook se lagano stresao, a Petar imao onaj neobični smiješak na licu.

— Dakle, Pane — napokon progovori Hook — sve si ovo ti skuhao.

— Da, ja sam to skuhao — čuo se odrješiti odgovor.

— Umišljeni i drski mangupe, satrt ću te.

— Samo izvoli, crni razbojniče — odvratio je Petar.

Ne izustivši više ni riječ, oboriše se jedan na drugog; neko vrijeme nijedan mač nije bio u prednosti. Petar je bio sjajan mačevalac i odgovarao je na udarce munjevito; tu i tamo je iskoračivao i prividno napadao udarcima koji su promakli neprijateljevoj obrani, ali njegova kratka ruka nije uspijevala da mačem probode cilj. Hook, ništa manje sjajan od njega, premda mu ruke nisu bile jednako spretne, prisiljavao ga je na povlačenje snagom svog napada, nadajući se da će pobijediti svojom najdražom navalom, koju je prije mnogo vremena naučio od Ražnja u Riju. Ali se zbuni kad je uvidio da Petar svaki put uspješno odbija tu navalu. Onda je pokušao završiti borbu svojom željeznom kukom koja je cijelo vrijeme poigravala po zraku; ali Petar se naglo sagne, žestoko iskorači i zarije mu mač u rebra. Kad je spazio vlastitu krv čija ga je neobična boja, sjećate se, strašila, Hooku ispadne mač i bio je pred Petrom potpuno bespomoćan.

— Sad! — viknuli su svi dječaci, ali Petar je veličanstvenom kretnjom pozvao protivnika da podigne mač. Hook to odmah učini, no duboko ga potrese Petrovo dobro poznavanje pravila ponašanja.

Do tog časa mislio je da se bori s nekim nikogovićem, a sad su ga spopale još mračnije sumnje.

— Pane, tko si ti i što si? — promuklo zapita.

— Ja sam mladost, i radost — nasumice odgovori Petar — ptić koji se izlegao iz jajeta.

Bila je to, dakako, besmislica; ali jadnom Hooku to je bio dokaz da Petar nema pojma ni tko je ni što je, a to je vrhunac dobra ponašanja.

— Napadam! — očajnički je uzviknuo.

Sad je zamahivao kao stroj, a svaki udarac njegova strašnog mača bio bi sasjekao nadvoje svakog muškarca ili dječaka koji bi

mu se suprotstavio; ali Petar je poskakivao oko njega, kao da ga vihor izazvan udarcima nosi iz opasna kruga. A onda se ponovno i ponovno vraćao i udarao.

Hook se sad borio bez nade. Strastveno srce više nije žudjelo za životom. Imalo je još jednu jedinu želju — da zatekne Petra u nedoličnu ponašanju, prije nego zauvijek prestane kucati.

Prekinuo je borbu, potrčao u barutanu i potpalio je.

— Za dvije minute brod će eksplodirati — zadere se.

Sad, sad će se pokazati njegovo pravo ponašanje, mislio je.

Ali Petar izleti iz spremišta s fitiljem u ruci i mirno ga baci preko ograde.

A kako se ponašao Hook? Premda je bio krivo odgojen i ne slažemo se s njime, drago nam je što možemo reći da je do kraja ostao vjeran tradicijama svog roda. Ostali su dječaci sad skakali oko njega, podrugujući se i smijući; dok je posrtao po palubi, nemoćan da ih otjera, njegov duh bio je daleko; mlitavo se vukao nekadašnjim igralištem, ponovno proživljavao odlazak od kuće i promatrao utakmicu s jednog čuvenog zida. A cipele su mu bile prvorazredne, i prsluk mu je bio kao saliven, i kravata je bila izvrsna, i čarape su bile prave.

Vrijeme je da se oprostimo od Jamesa Hooka, čovjeka koji nije bio posve bez vrlina.

Jer upravo je kucnuo njegov posljednji čas.

Videći kako mu se Petar polako približava zrakom, s uperenim nožem, skočio je na ogradu da se baci u more. Nije znao da ga čeka krokodil; namjerno smo pokvarili sat da ga poštedimo ovog saznanja — mali znak pažnje s naše strane pri oproštaju.

Doživio je još jednu posljednju radost na kojoj mu, držim, ne smijemo zamjeriti. Dok je stajao na ogradi i gledao Petra u zraku, pokazao mu je da bi radije udarac nogom. Zbog toga ga je Petar gurnuo s ograde, a nije upotrijebio nož.

Tako se Hooku konačno ispunila žarka želja.

— Loše ponašanje — viknuo je podrugljivo i zadovoljno skočio pred krokodila.

Tako je umro James Hook.

— Sedamnaest — zapjevao je Mališ, ali to nije posve točna brojka. Samo je petnaest razbojnika kažnjeno te noći za svoja zlodjela, a dvojica su se domogla obale: Starkey, njega su zarobili crvenokošci, natjerali ga da čuva malu djecu, što je jako žalostan kraj za jednog gusara; i Smee, koji se od tada potucao po svijetu, s naočalama na nosu, i tražio milostinju pričajući za sebe da je jedini čovjek kojeg se bojao James Hook.

Wendy se, dakako, držala po strani od tučnjave, samo je promatrala Petra zažarenim očima; a kad je sve bilo gotovo, opet je postala važna ličnost. Svakog je podjednako pohvalila i dražesno se zgrozila kad joj je Michael pokazao gdje je ubio gusara. Onda ih je odvela u Hookovu kabinu i pokazala sat obješen o čavao. Bilo je pola dva!

Ti su kasni sati postali važniji od svega. Možete biti sigurni da ih je brzo sprašila u gusarske ležajeve; sve njih, osim Petra, koji je gizdavo šetao palubom, dok napokon i on ne zaspa kraj Dugog Toma. Te je noći sanjao jedan od svojih ružnih snova i dugo je plakao u snu, a Wendy ga je čvrsto držala u naručju.

XVI

POVRATAK KUĆI

Ujutro su, kad se dvaput oglasilo zvono, svi ustali; bili su pred dugačkom plovidbom. Trubač, sad vođa palube, stajao je kraj njih s bičem u rukama, spreman za kažnjavanje, i žvakao duhan. Svi su, u gusarskim odijelima skraćenim do koljena i glatko obrijani, žustro hodali palubom; gegali su se kao pravi mornari i nogavice potezali uvis.

Zna se tko je bio kapetan. Zrnce i John bili su prvi i drugi oficir. Na brodu je bila i jedna žena. Ostali su bili obični mornari, smješteni na prednjoj palubi. Petar je već naveliko vrtio kormilo, ali je prije toga okupio sve mornare i održao im kratak govor: očekuje da će izvršavati svoje dužnosti kao vrsna i odvažna posada, ali zna da su oni ništarije iz Rija i sa Zlatne obale i, ako se usude bilo čemu prigovarati, on će ih raskomadati. Glasne i grube prijetnje zvučale su mornarima poznato, burno su mu klicali. Zatim pade nekoliko oštrih zapovijedi i brod uhvati pravac prema kopnu.

Kad je proučio brodsku kartu, kapetan Pan je izračunao, da će, potraje li dobro vrijeme, spustiti sidro na Azorskim otocima otprilike 21. lipnja, a poslije će, da dobiju na vremenu, letjeti.

Neki su bili za to da brod više ne bude gusarski, a drugi protiv mijenjanja sadašnjeg stanja; ali kapetan je s njima postupao kao sa psima, pred njim se nisu usuđivali ni zucnuti o svojim željama. Jedino sigurno ponašanje bilo je: izvršiti zapovijed bez trenutka oklijevanja. Mališ je dobio dvanaest šiba samo zato što se smeo kad je trebalo izmjeriti dubinu. Općenito je vladalo uvjerenje: Petar se privremeno suzdržava da zavara Wendine sumnje, ali bit će sve drukčije kad bude gotovo njegovo novo odijelo. Šila ga je Wendy, protiv svoje volje, od Hookove najstravičnije odjeće. Kasnije se među njima pronosio šapat da je prve noći u tom odijelu dugo sjedio u kabini, s Hookovim cigarlukom u ustima; na jednoj su mu ruci prsti bili stisnuti, osim kažiprsta, njega je savio u kuku i podigao kao da prijeti.

Ali skrenimo pogled s tog broda, vratimo se onoj pustoj kući iz koje je poodavno troje djece bezobzirno odletjelo. Možda izgleda ružno što smo sve ovo vrijeme zanemarivali kuću broj četrnaest; ali sigurni smo, to nam mama Darling nimalo ne zamjerava. Da smo i svratili prije, puni bolne sućuti, po svoj bi prilici podviknula: — Ah, kao da sam ja važna! Hajte, hajte, vratite se i gledajte mi djecu. — Dok god majke budu takve, djeca će ih iskorištavati, mogu se kladiti.

Čak se i sada usuđujemo zaviriti u poznatu dječju sobu samo zato što su njezini pravi stanovnici već na putu kući; žurimo ispred njih da vidimo jesu li im krevetići dobro prozračeni i nisu li tata i mama Darling te večeri odlučili izaći. Mi smo, dakle, samo izvidnica. Ali zašto bi, tako vam svega, njihove krevete trebalo stalno zračiti, kad se uzme u obzir da su ih onako nezahvalno, bez imalo razmišljanja, napustili? Ne bi li oni fino zaslužili da se vrate i vide da su im roditelji otišli na izlet? Zar to ne bi bila dobra pouka koju zaslužuju otkad ih poznajemo? Da, samo da smo stvari tako zamislili, mama Darling nam nikad ne bi oprostila.

Ja umirem od želje da joj priopćim, kako to već pisci znaju, da se djeca vraćaju, zapravo da će stići kući slijedećeg četvrtka. A to bi potpuno pokvarilo iznenađenje koje Wendy, John i Michael željno očekuju. Na brodu su sve zamislili: majka će biti izvan sebe od sreće, otac će vikati od radosti, Nana će skočiti kroz zrak da ih prva zagrli — a zapravo je trebalo misliti o dobrim batinama. Baš bi bilo slatko pokvariti im plan i unaprijed javiti da dolaze. Na primjer, oni ulaze, puni sebe a mama Darling čak i ne poljubi Wendy, tata Darling zlovoljno ustvrdi: — Vidi, vidi, pa dečki su se vratili. — Ni za ovo nam nitko ne bi bio zahvalan. Već smo poprilično dobro upoznali mamu Darling i sigurni smo da bi nas prekorila što smo djeci pokvarili njihove sitne radosti.

— Draga gospođo, do slijedećeg četvrtka ima još deset dana; ako vam unaprijed kažem što će biti, poštedjet ću vas od deset dana nesreće.

— Ali uz koju cijenu! Lišit ćete djecu deset minuta uživanja.

— Uh, u redu, ako vi tako gledate na stvar.

— Kako bih drukčije uopće mogla gledati?

Jasno, ta je žena bila u krivu. Htio sam vam o njoj napričati svakakvih krasnih stvari; ali ljutim se na nju, baš vam neću ispričati ni jednu. Osim toga, njoj zapravo i ne treba reći da se spremi za doček, jer sve jest spremno. Sve je krevete prozračila i nikad ne izlazi iz kuće, i, pogledajte gore, prozor drži otvoren. Što se tiče

nas, možemo se odmah okrenuti i vratiti na brod. No kad smo već ovdje, bolje da ostanemo i promatramo. Ništa više i nismo nego gledaoci. Zapravo nikom nismo potrebni. Zato ćemo gledati i dobacivati zajedljive primjedbe, nadajući se da ćemo ponekom bocnuti u srce.

Jedina je novost u dječjoj sobi da između devet i šest u njoj više nije pasja kućica. Kad su djeca odletjela, tata Darling je slutio da je sve to skrivio jer je Nanu svezao na lanac, i da je ona, od početka do kraja, bila pametnija od njega. Mi smo, dakako, već uočili njegovu prostodušnost; da nije bio ćelav, mogao je proći za dječaka. Ali imao je on i plemenit osjećaj pravednosti i lavovsku hrabrost da postupi kako je mislio da valja. Zato kad je, duboko zabrinut, poslije odlaska djece temeljito o svemu razmislio, spustio se na sve četiri i otpuzao u pasju kućicu. Na sva nježna dozivanja mame Darling odgovarao je tužno ali odlučno:

— Ne, najdraža, ovo je mjesto za mene.

U gorkom kajanju zakleo se da neće izaći iz pasje kućice dok mu se djeca ne vrate. Tužno je to bilo, svakako, ali tata Darling je u svemu morao ići do kraja, ili bi pak odmah dizao ruke i odustajao. I tako nije bilo skrušenijeg čovjeka od nekad odrješitog Georgea Darlinga, kad bi navečer, iz pasje kućice, razgovarao sa svojom ženom o djeci i svim njihovim dražima.

Vrlo je dirljivo bio popustljiv prema Nani. Nije joj htio ispraznitи kućicu, ali svaku joj je drugu želju bezuvjetno ispunjavao.

Svako jutro unosili su kućicu s tatom Darlingom u fijaker kojim se vozio u ured, a vraćao se kući, na isti način, u šest sati. Približnu predodžbu o čvrstini njegova karaktera dobit ćemo ako se sjetimo kako je bio osjetljiv na mišljenje susjedâ, a sad je svaka njegova kretnja izazivala iznenađenje i pažnju. Mora da je u sebi strahovito patio, no sačuvao je vanjsku mirnoću čak i onda kad se mlađarija rugala njegovoj kućici. A svakoj gospođi koja bi zavirila unutra uljudno je skidao šešir.

Možda je besmisleno njegovo ponašanje, no bilo je veličanstveno. Ubrzo se pročula dubina njegovih osjećaja i ganula veliko srce javnosti. Gomile su počele ići za kočijom i razdragano je pozdravljale; lijepe su se djevojke penjale do kućice do dobiju njegov autogram; intervjui s njim izlazili su u boljim novinama. Otmjeno ga društvo pozivalo na večeru, na pozivnici se napominjalo: izvolite doći u pasjoj kućici.

Onog važnog četvrtka mama Darling bila je u dječjoj sobi čekajući da George dođe kući; žena pretužnih očiju. Kad je sad gledamo izbliza, i sjetimo se njezine nekadašnje veselosti, nestale bez traga kad je ostala bez djece, vidim da ipak ne mogu o njoj reći ništa ružno. Nije ona kriva što previše voli svoju nevaljalu djecu. Evo je, sjela je na stolac i zadrijemala. Kut njezinih usana, kamo čovjek najprije pogleda, gotovo se posve ukočio. Ruka joj stalno pritišće prsa, kao da tu osjeća bol. Netko može najviše voljeti Petra, netko Wendy, a ja najviše volim nju. Hajde, hajde da je usrećimo, šapnimo joj, dok spava, da se njezina deriščad vraća.

Sad su u stvari dvije milje od prozora, a brzo lete; ali dosta je i to da joj prišapnemo da su na putu. Hajd'mo!

Šteta, šteta da smo to napravili, odmah je poskočila i počela ih zazivati, a u sobi nema nikog osim Nane.

— Nano, sanjala sam da su mi se vratili moji najdraži.

Nanine su oči vlažne, ali ne može napraviti drugo nego da nježno stavi šapu gospodarici u krilo; tako su zajedno sjedile kad su unijeli kućicu. Dok tata Darling tura iz nje glavu da poljubi svoju ženu, primjećujemo da mu je na licu više bora nego nekad, no izraz mu je mekši.

Dodao je Lizi svoj šešir; prihvatila ga je prezirno, jer ona nije bila maštovita i uopće nije mogla shvatiti ponašanje tog čovjeka. Pred kućom je gomila koja je dopratila kočiju još uvijek uzvikivala a to ga, naravno, nije ostavilo ravnodušnim.

— Počuj ih — rekao je — od ovog je čovjeku lakše.

— Gomila balavaca — podrugljivo je dobacila Liza.

— Danas je bilo i nekoliko odraslih — uvjeravao ju je i neznatno porumenio; a kad je zabacila glavu i otišla, nije ju ni jednom riječi prekorio. Njega društveni uspjeh nije pokvario, učinio ga je ugodnijim. Neko se vrijeme napola izvukao iz kućice i tako sjedio i razgovarao s mamom Darling o tom uspjehu; tapšao ju je po ruci i uvjeravao da može biti mirna kad mu je rekla kako se nada da mu sve to neće udariti u glavu.

— Kao da sam ja slabić — govorio je — nebesa, pa ja nisam slabić!

— Ali, George — plašljivo je upitala — ti se kaješ kao i prije, je li?

— Navlas isto kao i prije, najdraža! Vidiš moju kaznu — živim kao pas.

— To je kazna, zar ne, George? Siguran si da u tome ne uživaš?

— Ali, ljubavi!

Sad mu se, možete biti sigurni, ispričala. Osjetio je pospanost pa se sklupčao u kućici.

— Bi li mi malo svirala na dječjem klaviru da zaspim? — zamolio je, a dok je išla prema klaviru, nepromišljeno je dodao: — I zatvori taj prozor, propuh mi je.

— George, nikad to nemoj tražiti od mene. Taj prozor mora uvijek ostati otvoren za njih, uvijek, uvijek.

Sad je na njemu bio red da se ispriča, a ona je zasvirala. Zamalo je usnuo. Dok je spavao, Wendy, John i Michael uletjeli su u sobu.

Ne, ne. Tako smo napisali jer su takav lijepi plan smislili još dok smo bili na brodu; ali, mora da se nešto u međuvremenu dogodilo, jer nisu uletjela djeca već Petar i Zvončica.

Nekoliko Petrovih riječi sve je objasnilo.

— Brzo, Zvončice — prošaptao je — zatvori prozor, povuci zasun. Dobro je. Sad ti i ja moramo pobjeći kroz vrata; kad dođe Wendy, mislit će da je majka ne pušta u kuću, pa će se morati vratiti sa mnom.

Sad mi je jasno ono čime sam sve dosad razbijao glavu: zašto se Petar, kad je posmicao gusare, nije vratio na otok i prepustio Zvončici da prati djecu do kuće? Ova mu je smicalica cijelo vrijeme bila u pameti.

Mjesto da se kaje zbog svog ružnog ponašanja plesao je od radosti; onda je zavirio u dječju sobu da vidi tko svira. Šaptao je Zvončici: — To je Wendina mama. Lijepa je, samo moja je mama bila još ljepša. Na njezinim usnama ima puno naprstaka, ali moja mama imala ih je još više.

Naravno, nije on o svojoj mami imao pojma; ipak svejedno se njome katkad hvalio.

Nije znao pjesmicu koju je slušao — svirala je *Dome, dragi dome* — ali je znao da ona poziva: Vrati se, Wendy, vrati; pobjedonosno je izgovorio: — Nikad vi, gospođo, nećete više vidjeti Wendy, jer je prozor zatvoren.

Ponovno je zavirio unutra da vidi zašto je glazba utihnula; sad je vidio da je mama Darling naslonila glavu na klavir i da joj je u svakom oku suza.

— Ona bi htjela da otvorim prozor, ali ja neću, neću — mislio je Petar.

Ponovno je zavirio i opet ugledao one suze; ili su to možda već bile druge.

— Ona strašno voli Wendy — šapnuo je sam sebi. Sad se razljutio: Kako ona ne vidi da Wendy ne može ostati s njom?

A stvar je bila jasna i prejasna: i ja je volim. Ne možemo je oboje imati, draga moja.

Do nje to nije dopiralo i to ga ojadi. Prestao ju je gledati, samo čak ni tada nije prestao o njoj misliti. Skakutao je naokolo i kreveljio se, ali čim bi prestao, bilo mu je kao da mu se uvukla u srce pa ga štipa.

— Ah, dobro, no dobro — napokon je popustio. Onda je otvorio prozor. — Zvončice, dođi — pozvao je prepun prezira za zakone prirode — ne trebaju nam ove majčinske gluposti. — I odletio.

Tako je Wendy, Johna i Michaela ipak dočekao raskriljen prozor, što je, naravno, bilo više nego su zaslužili. Spustili su se na pod bez imalo stida, a najmlađi je već i zaboravio svoj dom.

— Johne — rekao je ogledajući se neodlučno — mislim da sam ovdje već bio.

— Naravno, glupane, na ovom si krevetu nekad spavao.

— Da, da — potvrđivao je Michael, ne osobito uvjerljivo.

— Hej, kućica! — viknuo je John i pojurio k njoj.

— Možda je Nana u njoj — dometne Wendy.

Ali John zazviždi. — Vidi, vidi, pa tu je neki čovjek.

— Tata! — kliknula je Wendy.

— Da ja vidim tatu — živo je poželio Michael i dobro ga proučio. — Nije velik kao gusar kojeg sam ubio — zaključio je s neskrivenim razočaranjem; drago mi je što je tata Darling spavao, baš bi bilo žalosno da su to prve riječi koje mu upućuje njegov dragi mali Michael.

Wendy i John se osupnuše kad su našli oca u pasjoj kućici.

— Čuj — započne John nesigurno, kao da je izgubio povjerenje u svoje sjećanje — on prije valjda nije spavao u pasjoj kućici?

— Možda se slabije sjećamo nekadašnjeg života negoli smo mislili, Johne — propentala je Wendy.

Pokunjili su se. Pravo im budi.

— Baš je ružno od mame da nije tu kad smo se mi vratili — primetne ona mala hulja John.

U tom je času mama Darling ponovno zasvirala.

— To je mama! — kliknula je Wendy kad ju je ugledala.

— Točno! — doda John.

— Znači ti nisi naša prava mama, Wendy? — zapitao je Michael kojem su se oči sklapale od pospanosti.

— Joj! — uzviknula je Wendy, jer je prvi put osjetila pravo kajanje — bilo je krajnje vrijeme da se vratimo kući.

— Da se došuljamo do nje i prekrijemo joj rukama oči? — predloži John.

No Wendy je, jer je uvidjela da radosnu novost treba priopćiti obzirnije, smislila bolji plan: — Svi ćemo se uvući u krevete, pa će izgledati kao da nikad nismo ni otišli.

I tako su svi kreveti bili zauzeti kad je mama Darling ušla u dječju sobu da vidi je li joj muž zaspao. Djeca su očekivala njezin radosni krik. Nisu ga dočekala. Gledala ih je, a nije vjerovala da su tu. Znate, ona ih je u svojim snovima često, često gledala u njihovim krevetima, činilo joj se da opet sanja.

Sjela je na stolac kraj vatre, gdje ih je nekad davno hranila. Nisu ništa shvaćali i sve ih prođe hladna jeza.

— Mama! — zaplakala je Wendy.

— To je Wendy — rekla je, ali još uvijek ne vjerujući da ne sanja.

— Mama!

— To je John.

— Mama! — zaplakao je Michael. Sad ju je prepoznao.

— I Michael — raširila je ruke, još uvijek ne vjerujući da će ponovno grliti ta tri mala sebična stvora. Ali da, grlila ih je, obavila je i Wendy i Johna i Michaela koji su poskakali iz kreveta i dotrčali k njoj.

— George, George — zazvala je kad je mogla progovoriti; a tata Darling se probudio i uživao kao i ona; onda je dojurila i Nana. Prizor da ne može biti ljepši. No nije ga nitko vidio osim jednog neobičnog dječaka koji je netremice gledao kroz prozor; on je doživio bezbroj užitaka što ih druga djeca nikad neće doživjeti, ali sad je kroz staklo gledao onu najveću radost koju sam nikad neće doživjeti.

XVII

WENDY JE ODRASLA

Nadam se da biste rado saznali što se dogodilo s ostalim dječacima. Najprije su stajali pred kućom da Wendy dobije vremena za objašnjenje o njihovu dolasku; kad su izbrojili do petsto, počeše se penjati. Mislili su: ljepše će izgledati ako dođu stepenicama. Poredali su se pred mamom Darling i poskidali šešire žaleći što nose gusarska odijela. Ništa nisu govorili, ali očima su je molili da ih primi. Trebali su zamoliti i tatu Darlinga, a nisu.

Naravno, mama Darling je odmah rekla da mogu ostati. No tata je bio čudno zlovoljan, vidjelo se kako misli da je još šestero djece jednostavno previše.

— Ti bome — obrati se on Wendy — ništa ne činiš polovično.
— Neugodna primjedba, Blizanci su mislili da pogađa njih osobno.

Prvi Blizanac, ponosan momak, zapita porumenivši: — Mislite li, gospodine, da nas je previše? Jer ako je tako, mi možemo otići.

— Oče! — viknula je Wendy ogorčeno. Ali on je i dalje bio namrgođen. Znao je da se ružno ponaša, ali se nije mogao svladati.

— Mogli bismo spavati po dvojica — predloži Zrnce.

— Što se šišanja tiče, ja to uvijek radim sama — dometne Wendy.

— George! — uzviknula je mama Darling ponižena što joj se muž pokazuje u ovako nepovoljnom svjetlu.

Tada on brizne u plač i istina izađe na vidjelo. Njemu je, ništa manje nego njoj, drago što su oni došli, ali misli da su trebali tražiti i njegov pristanak, a ne postupati s njim, u njegovoj vlastitoj kući, kao s ništicom.

— Ja ne mislim da je on ništica — odmah je povikao Trubač.
— Misliš li ti, Kuštravko, da je on ništica?

— Ma kakvi. Da li ti misliš da je on ništica, Mališu?

— Ni slučajno. Blizanci, što vi mislite?

Ispalo je da nitko ne misli da je on ništica; a on se sav rastopio od miline i izjavio da će se za sve naći mjesta u gostinjskoj sobi ako to njima odgovara.

— Odgovarat će nam sigurno — uvjeravali su ga.

— Onda idite svi za mnom — veselo je pozvao. — Upozoravam vas, možda mi i nemamo gostinsku sobu, samo se pretvaramo da je imamo, ali to vam dođe na isto. Hop-sa-sa!

Pošao je pocupkujući kroz kuću, a svi ostali su zapjevali. — Hop-sa-sa! — i zaplesali za njim, u potrazi za gostinskom sobom; već sam zaboravio jesu li je našli; u svakom slučaju svaki je našao kutak za sebe i bio zadovoljan smještajem.

Što se tiče Petra, još se jednom vidio s Wendy prije nego je odletio. Nije baš stao pred prozor nego je u prolazu postrugao po njemu, tako da ga ona može otvoriti ako zaželi s njime razgovarati. To je i učinila.

— Wendy, da se pozdravimo.

— Joj, zar ti odlaziš?

— Da.

— Zar ti ne bi, Petre — počela je stidljivo — nešto rado rekao mojim roditeljima?

— Ne.

— U vezi sa mnom, Petre?

— Ne.

Mama Darling priđe k prozoru, sad je budno pazila na Wendy. Reče Petru da je usvojila sve druge dječake, pa bi rado usvojila i njega.

— I poslali biste me u školu? — odmah je zapitao taj prefriganac.

— Da.

— A onda u ured?

— Vjerojatno.

— I brzo bih odrastao?

— Vrlo brzo.

— Uopće ne želim ići u školu i učiti ozbiljne stvari — žestoko se usprotivio. — Ne želim biti zreli muškarac. Što bih ja da se probudim i vidim da imam bradu?

— Petre! — pokušala ga je utješiti Wendy — baš bih voljela da imaš bradu. — A mama Darling pruži ruke da ga zagrli, no on se izmakne.

— Ruke k sebi, gospođo, nitko mene neće uhvatiti i napraviti od mene odrasla čovjeka.

— A gdje ćeš živjeti?

— U kući koju smo sagradili sa Wendy, sa Zvončicom. Vile će je podići na vrhove drveća u kojem one spavaju.

— Divno — kliknula je Wendy tako čeznutljivo da ju je mama Darling stisnula malo čvršće.

— Mislila sam da su sve vile umrle — začudi se mama Darling.

— Stalno nadolazi mnogo novih — objasnila je Wendy koja je postala pravi stručnjak — jer kad se malo dijete prvi put nasmije, rodi se nova vila, a kako stalno ima nove djece, stalno nastaju nove vile. One žive u gnijezdima, na vršcima drveća; vilenjaci su ljubičasti, a vile su bijele; oni plavi su mali bedačići koji još ne znaju što su.

— I divno ću se zabavljati — nastavio je Petar zirkajući jednim okom u Wendy.

— Bit će ti prilično pusto navečer, kad budeš sjedio kraj vatre — rekla mu je.

— Imat ću Zvončicu.

— Zvončica nije ni izdaleka ono što tebi treba — usprotivila se malko zajedljivo.

— Bezobrazna lajavice! — cijuknula je Zvončica odnekud sa strane.

— Nije važno — odmahne Petar.

— Petre, znaš da to jest važno.

— U redu, onda dođi sa mnom.

— Smijem li, mama?

— Ni govora. Jedva sam dočekala da se vratiš kući i sad te hoću ovdje.

— Ali njemu jako treba majka.

— I tebi, draga moja.

— Hja, dobro — složi se Petar, kao da ju je pozvao samo iz pristojnosti; ali mama Darling je opazila kako mu podrhtavaju usnice i velikodušno obeća: pustit će Wendy k njemu svake godine na tjedan dana da mu obavi proljetno čišćenje kuće. Wendy bi bilo draže da su dogovorili češće sastanke; proljeće joj se činilo beskrajno daleko; no Petar je otišao sasvim zadovoljan ovim obećanjem. Nije imao osjećaj za vrijeme, a bio je tako pun planova da je sve ono što sam vam dosad o njemu ispričao kap u moru prema njima. Mislim da mu je zato što je to znala, Wendy pri oproštaju prilično plačljivo rekla:

— Nećeš me zaboraviti, Petre, je li da nećeš, kad dođe vrijeme za proljetno spremanje?

Petar je, dakako, obećao i onda odletio. Dobio je poljubac mame Darling. Prilično je ravnodušno primio taj poljubac koji nitko prije njega nije mogao dobiti. Čudno. Ali izgleda da ga je ona shvatila.

Svi su dječaci, naravno, pošli u školu; većina je primljena u treći razred, samo su Mališa poslali najprije u drugi, a onda u prvi. Nisu išli u školu još ni tjedan dana, a već su mislili da su bili ludi što nisu ostali na otoku; no sad je bilo prekasno. Doskora su se pomirili sa sudbinom i postajali obični stvorovi, kao vi, ja ili vaš drug iz klupe. Šteta što moramo reći da su postepeno gubili sposobnost letenja. Na početku im je Nana vezivala noge za krevete da ne bi odletjeli noću, a danju bi se zabavljali tobožnjim padovima iz autobusa. No, malo-pomalo, prestali su trzati zavojima koji su ih vezali uz krevete i počeli se ranjavati kad su skakali s autobusa. Nakon nekog vremena nisu više mogli čak ni uhvatiti kape kad bi ih odnio vjetar. Pomanjkanje prakse, govorili su; zapravo je to značilo da više ne vjeruju u svoje letenje.

Michael je vjerovao duže od drugih, makar su mu se rugali; zato je išao s Wendy kad je Petar došao po nju poslije prve godine. Odletjela je s Petrom u haljini satkanoj još u Maštokraju, od lišća i bobica, i stalno se bojala da će on opaziti kako joj je haljina postala kratka; ali nije opazio, toliko je mnogo govorio o sebi.

Dugo se veselila da će voditi dugačke razgovore o starim vremenima; njemu su nove pustolovine potisnule nekadašnje iz misli.

— Tko? Kapetan Hook? — upitao je radoznalo kad mu je govorila o njegovu najljućem neprijatelju.

— Zar se ne sjećaš — zapanjila se — ti si ga ubio i spasio naše živote.

— Sve ih zaboravim kad ih ubijem — odgovorio je nehajno.

Kad je, ne previše uvjereno, rekla kako se nada da će Zvončici biti drago što je vidi, upitao je:

— O kakvoj to Zvončici pričaš?

— Petre! — užasnula se; ali čak kad mu je objasnila, nije se mogao sjetiti.

— Njih ima tako mnogo — objasnio je. — A ona sigurno više i nije živa.

Vjerojatno je imao pravo, jer vile ne žive dugo, samo su tako sitne da im i kratko vrijeme izgleda kao poprilična starost.

Wendy se razočarala kad je vidjela da je protekla godina njemu prohujala kao jučerašnji dan, a njoj se čekanje oteglo beskrajno. No bio je neodoljiv kao uvijek i uživali su u proljetnom spremanju kućice na vršcima drveća.

Druge godine nije došao. Čekala je u novoj haljini, jer je stara postala jednostavno pretijesna; on se ne pojavi.

— Možda je bolestan — govorio je Michael.

— Znaš da nikad nije bolestan.

Michael je stao tik uz nju i prošaptao drhtavo:

— Wendy, možda ga uopće i nema!

I tada bi Wendy bila zaplakala da Michael već nije plakao.

Petar je došao slijedećeg proljeća. Da stvar bude ljepša, nije ni znao da je jednu godinu preskočio.

Tad ga je posljednji put Wendy vidjela kao djevojčica. Još je neko vrijeme pokušavala, zbog njega, da ne naraste; bojala se da ga je iznevjerila i kad je dobila nagradu za opću naobrazbu. No godine su dolazile i prolazile, a nemarnog dječaka nije bilo; a kad su se ponovno susreli, Wendy je bila udana žena kojoj je Petar značio isto koliko i ono malo prašine u kutiji gdje su se čuvale njezine nekadašnje igračke. Wendy je odrasla. Nju ne treba žaliti. Bila je od onih koji žele odrasti. I odrasla je, jer je sama tako željela, prije svojih vršnjakinja.

Sad su već i svi dječaci odrasli i imaju kruh u rukama; jedva da o njima treba još nešto reći. Blizance, Zrnce i Kuštravka možete vidjeti bilo kojeg dana, idu u ured, svaki nosi torbu i kišobran. Michael je strojovođa. Mališ se oženio damom s plemićkom titulom,

pa je postao lord. A vidite li suca s perikom koji upravo silazi s kola pred onim željeznim vratima? Naš nekadašnji Trubač. A onaj bradonja, koji svojoj djeci ne zna ispričati nikakvu priču, naš je John.

Wendy je za svadbu imala bijelu haljinu sa širokim ružičastim pojasom. Tko bi rekao da Petar neće doletjeti u crkvu i usprotiviti se sklapanju braka!

Godine su i dalje prolazile i Wendy je rodila kćer. Zlatnim bi slovima trebalo pisati o tome, ne tintom.

Mala se zvala Jane (Džejn) i uvijek je gledala ispitivački, kao da je od samog dolaska na svijet sve zanima. Kad je bila dovoljno stara da pita, najviše se zanimala za Petra Pana. Voljela je slušati o Petru, a Wendy joj je ispričala sve čega se mogla sjetiti, u onoj istoj dječjoj sobi iz koje su djeca otišla na svoj fantastični let. Sad je to bila dječja soba za Jane; njezin je otac kupio cijelu kuću platívši samo tri posto od vrijednosti tati Darlingu koji se više nije htio penjati po stepenicama. Mama Darling je već mrtva i zaboravljena.

U dječjoj sobi su sad samo dva kreveta, za Jane i za njezinu dadilju, i više nema pasje kućice, jer više nema ni Nane. Uginula je od starosti, a posljednjih godina s njom su prilično teško izlazili na kraj; svojeglavo je vjerovala da nitko osim nje ne zna postupati s djecom.

Jednom tjedno dadilja je bila slobodna; tada je Wendy sama spremala Jane na spavanje, što je bila prava prilika za pričanje priča. Jane je smislila da za sebe i majku napravi šator: preko glave su navukle plahtu, a onda je, u stravičnoj tami, prošaputala:

— Što sad vidimo?

— Ja noćas ne vidim baš ništa — odgovorila je Wendy, sigurna da bi se Nana, kad bi bila s njima, usprotivila daljnjem razgovoru.

— Vidiš, vidiš; vidiš kako je bilo kad si bila malena.

— Pile moje, kad je to bilo! Ah, kako vrijeme leti!

— Da li leti — pita mala lukavica — kao što si ti letjela kad si bila malena?

— Kao što sam ja letjela! Znaš, Jane, stvarno se katkad pitam jesam li uopće letjela.

— Jesi, letjela si.

— Ah, divni dani kad sam mogla letjeti!

— A zašto ne možeš sada, mama?

— Jer sam odrasla, srce. Kad ljudi odrastu, to zaborave.

— Zašto zaborave?

— Jer više nisu bezbrižni, naivni i bezdušni. Samo bezbrižni, naivni i bezdušni mogu odletjeti.

— Što je bezbrižan, naivan i bezdušan? Ja bih htjela biti bezbrižna, naivna i bezdušna.

Ili Wendy ipak priznaje da nešto vidi. — Mislim da vidim dječju sobu.

— I ja mislim isto — reče Jane. — Pričaj dalje.

Sad su se upustile u velike doživljaje one noći kad je Petar doletio po svoju sjenu.

— Taj je bedačić — priča Wendy — htio prilijepiti sjenu sapunom, a kad nije uspio, počeo je plakati i to me je probudilo. Onda sam mu ja prišila sjenu.

— Nešto si preskočila — upada Jane koja tu priču zna već bolje nego njezina mama. — Kad si ga vidjela kako sjedi na podu i plače, što si rekla?

— Sjela sam u krevetu i rekla: »Zašto plačeš, dječače?«

— Točno, tako je bilo — potvrdi Jane i duboko uzdahne.

— A onda smo odletjeli s njime sve do Maštokraja, gdje smo bili s vilama, i gusarima, i crvenokošcima, igrali smo se u sirenskoj laguni, u kući pod zemljom i u maloj kućici.

— Da. A gdje ti je bilo najljepše?

— Mislim da mi je najljepše bilo u kući pod zemljom.

— I meni se ona sviđa najviše. A što ti je Petar posljednje rekao?

— Rekao mi je: »Uvijek me čekaj, pa ćeš jedne noći čuti moj zov.«

— Da.

— Samo me je, na žalost, sasvim zaboravio. — Wendy je to izrekla sa smiješkom. Toliko je bila odrasla.

— A kako je on to zvao? — upita Jane jedne večeri.

— Ovako nekako. — Wendy je pokušala oponašati Petrov uzvik.

— Nije tako — reče Jane ozbiljno — nego ovako. — I ona se javi mnogo bolje od svoje majke.

Wendy se malo zapanji. — Ma otkud ti to, drago moje, znaš?

— Često ga slušam kad spavam — odgovori Jane.

— Da, mnoge djevojčice ga čuju kad spavaju, ja sam ga jedina čula budna.

— Blago tebi — reče Jane.

Onda se jedne noći ponovi nesreća. Bila je to proljetna noć, priča za spavanje već je bila ispričana, Jane je spavala u svom krevetu. Wendy je sjedila na podu, sasvim blizu vatre, da bi vidjela krpati, jer u dječjoj sobi nije gorjelo svjetlo. I dok je krpala, začula je njegov poklič. Zatim se prozor navlas kao nekad, rastvorio, i Petar se spustio na pod.

Izgledao je posve jednako kao prije, Wendy je odmah spazila da su mu još uvijek svi zubi mliječni.

Malen dječak, a ona odrasla. Sklupčala se kraj vatre, nije se usuđivala ni pomaknuti, bespomoćna i puna osjećaja krivnje što je tako velika.

— Hej, Wendy, zdravo — rekao je ne opazivši nakakvu promjenu, jer on je uglavnom mislio samo o sebi; a u mutnom svjetlu njezina bijela haljina podsjećala je na spavaćicu u kojoj ju je vidio prvi put.

— Zdravo, Petre — odgovorila je tiho i šćućurila se koliko je god mogla da bude manja. Nešto u njoj je zaplakalo. — Neću, neću da budem zrela žena.

— Čuj, a gdje je John? — Iznenadio se što nema trećeg kreveta.

— Sad nije ovdje — odvratila je hvatajući dah.

— A Michael spava? — zapitao je pogledavši letimice Jane.

— Da. — Osjetila je da je iznevjerila i Jane i Petra.

— To nije Michael — brzo je dodala, bojeći se da je ne uhvati u laži.

Petar se zagleda. — Oho, novo dijete?

— Da.

— Dječak ili djevojčica?

— Djevojčica.

Sad će mu valjda biti jasno; ali nije bilo, ni najmanje.

— Petre — nastavila je bojažljivo — bi li ti htio da odletim s tobom?

— Naravno, zato sam i došao. — Dodao je ponešto strogo: — Zaboravila si da je vrijeme proljetnog spremanja?

Znala je da bi bilo besmisleno odgovoriti kako je propustio mnoga proljetna spremanja.

— Ne mogu doći — ispričavala se — zaboravila sam letjeti.

— Brzo ću te ponovno naučiti.

— Petre, ne troši uzalud vilinski prah na mene.

Ustala je; sad ga je napokon uhvatio strah.

— Što se dogodilo? — povikao je i malo uzmaknuo.

— Upalit ću svjetlo pa ćeš sam vidjeti.

Gotovo jedan jedini put u životu, koliko ja znam, Petar se prestrašio. — Nemoj paliti svjetlo — viknuo je.

Rukama je milovala kosu nesretnog dječaka. Sad nije bila djevojčica koja tuguje za njim, nego odrasla žena koja na sve to gleda sa smiješkom, sa smiješkom ali i suznim očima.

Onda je upalila svjetlo i Petar je pogleda. Bolno je jauknuo; a kad se ta visoka lijepa žena sagnula da ga uzme u naručaj, brzo se izmaknuo.

— Što je s tobom? — ponovno je zaplakao.

— Odrasla sam, Petre. Odavno sam prešla dvadesetu. Odrasla sam prije dugo vremena.

— A obećala si da nećeš!

— Nisam mogla drukčije. I udala sam se, Petre.

— Nisi, nisi.

— Jesam, a ova djevojčica u krevetu je moje dijete.

— Nije, nije istina.

Ali i sam je povjerovao da jest istina. Krenuo je prema usnulom djetetu s nožem u rukama. Naravno, nije udario, na nju. Mjesto toga sjeo je na pod i zajecao. A Wendy nije znala kako da ga utješi, premda joj je to nekad s lakoćom išlo od ruke. Sad je bila samo žena, istrčala je iz sobe da porazmisli o tome.

Petar je i dalje plakao i ubrzo su njegovi jecaji probudili Jane. Sjela je u krevetu i odmah postala radoznala.

— Dječače, zašto plačeš?

Petar je ustao i poklonio joj se, a ona mu je na krevetu uzvratila naklonom glave.

— Zdravo — pozdravi on.

— Zdravo — odvrati Jane.

— Ja se zovem Petar Pan.

— Da, znam.

— Vratio sam se po svoju majku da je odvedem u Maštokraj — objasni joj.

— Znam — reče Jane — čekala sam te.

Kad se Wendy bojažljivo vratila, našla je Petra kako sjedi na krevetu i sav blažen pjeva svoj zov, a Jane je u spavaćici letjela po sobi sva uzdrhtala od ushićenja.

— Ona je moja majka — izjavi Petar, a Jane sleti i stane kraj njega, s izrazom koji je volio vidjeti na licima žena kad gledaju u njega.

— Njemu jako treba majka — reče Jane.

— Znam — prizna Wendy prilično bespomoćno.

— Zbogom — pozdravi Petar Wendy, i poleti zrakom, a Jane bez imalo žaljenja poleti za njim; već joj je letenje postalo najlakši način kretanja.

Wendy poleti k prozoru.

— Nemoj, nemoj ići — zaplakala je.

— Samo dok traje proljetno spremanje — dovikne Jane. — On hoće da uvijek budem s njim za vrijeme proljetnog spremanja.

— Da bar ja mogu s vama — uzdahnula je Wendy.

— Pa ti ne možeš letjeti — odgovori Jane.

Naravno, Wendy ih je na kraju pustila da zajedno odlete. Kad smo je posljednji put vidjeli, stajala je na prozoru i gledala kako lete prema nebu, dok nisu postali maleni kao zvijezde.

* * *

Kad danas pogledate Wendy, vidjet ćete da joj je kosa posijedila, da se opet smanjila, jer sve se ovo dogodilo prije mnogo vremena. Jane je sad nemaštovita odrasla žena, majka djevojčice koja se zove Margaret. Svakog proljeća, osim kad zaboravi, Petar dolazi po Margaret i vodi je u Maštokraj, gdje mu ona priča priče o njemu, a on uživa slušajući. Kad Margaret odraste, imat će kćer, koja će isto postati Petrova majka. I tako će uvijek biti dok djeca budu bezbrižna, naivna i bezdušna.

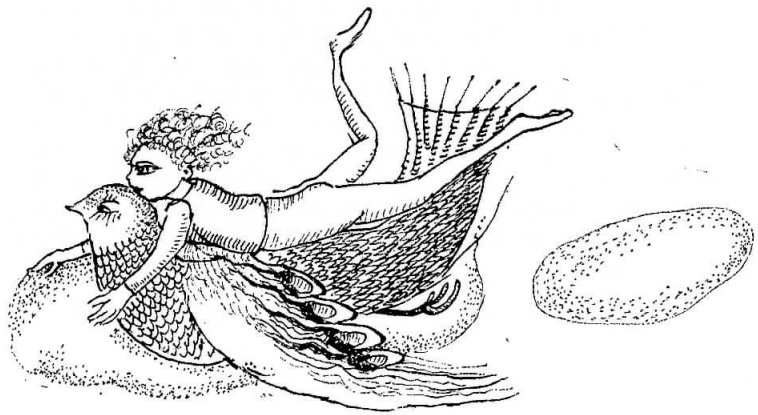

BILJEŠKA O PISCU

James Matthew Barrie (Džeimz Metju Beri), škotski pisac, rodio se 9. svibnja 1860. godine u Kirrimuiru u obitelji siromašna tkalca s mnogo djece. Odmalena je neumorno čitao i pokušavao pisati fantastične i pustolovne priče. Kad je završio studij na sveučilištu u Edinburghu, radio je kao novinar i počeo objavljivati pripovijesti o životu škotskih seljaka. U knjizi *Margaret Ogilvy* opisao je život svoje majke. Kasnije se proslavio uspjelim dramama: *Quality Street* (Ulica Quality), *The Admirable Crichton* (Divni Crichton), *Dear Brutus* (Dragi Brut) i *Mary Rose*. Današnji književni kritičari smatraju te komade suviše sentimentalnim, misle da je Barrie pretjerano idealizirao likove žena i djece.

Najpoznatije Barriejevo djelo, koje i danas izvode na pozornicama i čitaju širom svijeta, jest dječja bajka *Petar Pan*. Kao igrokaz *Petar Pan* prvi put je izveden 1904. godine. Pripovijesna verzija napisana je 1911 godine. Ideju o Petru Panu, dječaku koji ne želi odrasti, Barrie je prvi put obradio u romanu za odrasle *The Little White Bird* (Bijela ptičica): dječak David s odraslim prijateljem šeće Kensingtonskim perivojem u Londonu. Prijatelj mu pripovijeda o zagonetnom dječaku Petru Panu koji živi u Perivoju i druguje sa pticama i vilenjacima. Kasnije su ta poglavlja objavljena u posebnoj knjizi *Peter Pan in Kensington Gardens* (Petar Pan u Kensingtonskom perivoju).

Barrie je umro u Londonu 19. lipnja 1937. godine.

(M. S.)

SADRŽAJ

Petrov dolazak 5
Sjena 13
Hajdemo, hajdemo! 22
Let 35
Otok postaje stvarnost 45
Kućica 55
Kuća pod zemljom 65
Sirenska laguna 71
Maštoptica 84
Sretni dom 88
Wendina priča 95
Djeca su zarobljena 103
Vjerujete li u vile? 107
Gusarski brod 116
Ovog puta Hook ili ja 124
Povratak kući 133
Wendy je odrasla 142
Bilješka o piscu 155

DO SADA IZAŠLO U BIBLIOTECI VJEVERICA

Anton Ingolič
Dječak sa dva imena

Anđelka Martić
Pirgo

Herminia zur Mühlen
Šta pričaju Petrovi prijatelji

Fran Levstik
Najdihojca

N. Veretennikov
Volođa Uljanov

Johanna Spyri
Heidi

Angel Karalijčev
U svijetu priča

Erich Kästner
Don Quichotte

Nathaniel Hawthorne
Čudesna knjiga

Kornej Čukovski
Doktor Jojboli

Vladimir Colin
Bajke

Kornej Čukovski
Bajke

Marija Majerova
Robinzonka

Makedonski pisci djeci

Josip Vandot
Kekec nad samotnim ponorom

Charles Perrault
Bajke

Mato Lovrak
Devetorica hrabrih

Krišan Čandar
Preokrenuto drvo

Mihail Zoščenko
Priče za djecu

William Saroyan
Tata, ti si lud

William Saroyan
Mama, volim te

Perzijske bajke

Braća Grimm
Bajke

Milan Šega
Čarobni ključić

Vesna Parun
Tuga i radost šume

Knjiga radosti I

Danko Oblak
Modri prozori

Josip Vandot
Kekec na vučjem tragu

Erich Kästner
Emil i detektivi

Lewis Carroll
Alica u Zemlji čudesa

Gabro Vidović
Kurir sa Psunja

Miroslav Hirtz
Priče iz prirode

Vojin Jelić
Psiću, a kako je tebi ime

Grigor Vitez
Kad bi drveće hodalo

Erich Kästner
Tonček i Točkica

Ivana Brlić-Mažuranić
Priče iz davnine

Gianni Rodari
Čipolino

Anđelka Martić
Dječak i šuma

Knjiga radosti II

Ivana Brlić-Mažuranić
Čudnovate zgode šegrta Hlapića

Astrid Lindgren
Razmo u skitnji

Milivoj Matošec
Tiki traži Neznanca

Gianni Rodari
Putovanje Plave strijele

Mato Lovrak
Zeleni otok

Vjekoslav Majer
Žuna na telefonu

Nusret Idrizović
Mrav i aždaja

France Bevk
Mali buntovnik

Braća Grimm
Priče

Felix Salten
Bambi

H. C. Andersen
Priče

H. C. Andersen
Bajke

Lewis Carroll
Alica s onu stranu ogledala

Jens Sigsgaard
Robin Hud

Vladimir Nazor
Kurir Loda

Ferenc Molnár
Junaci Pavlove ulice

Stevan Bulajić
Nebeski mornar

Aleksa Mikić
Priče o malim borcima

Oton Župančić
Ciciban

Aleksandar Popović
Tvrdoglave priče

Mato Lovrak
Vlak u snijegu
Ezopove basne

Karel Čapek
Bajke

Branka Jurca
Kućica kraj mora

Gabro Vidović
Trojica iz Male ulice

Marcel Aymé
Priče mačke na grani

Pavel Bažov
Kameni cvijet

Arkadij Gajdar
Timur i njegova četa

Milivoj Matošec
Admiralov otok

C. Collodi
Pinokio

Gianni Rodari
Đelsomino u Zemlji lažljivaca

A. Volkov
Čarobnjak iz Oza

Slavko Kolar
Na leđima delfina

W. M. Thackeray
Ruža i prsten

Desanka Maksimović
Ptice na česmi

France Bevk
Crna braća

J. Broszkiewicz
Velika, veća i najveća

Palma Kalinić
Djetinjstvo Vjetra kapetana

A. R. van der Loeff-Basenau
Lavine bjesne

Aleksej Tolstoj
Zlatni ključić

Gabro Vidović
Zatočenici Pernatog otoka

Erich Kästner
35. maj

Tone Seliškar
Družina Sinjega galeba

Fran Levstik
Pjesme za djecu

Ernest Thompson Seton
Vinipeški vuk

Ivan Cankar
Moj život

Grigor Vitez
Gdje priče rastu

Branko Ćopić
Sin Brkate čete

Vojin Jelić
Hrabriji nego igračka

Ivan Kušan
Domaća zadaća

Marcel Aymé
Druge priče mačke na grani

Ivan Kušan
Uzbuna na Zelenom vrhu

Gustav Krklec
Majmun i naočale

Ela Peroci
Djeco, laku noć

Gianni Rodari
Telefonske priče

Grigor Vitez
Igra se nastavlja

Ratko Zvrko
Grga Čvarak

Erich Kästner
Čovječuljak

G. Parca—M. Argilli
Čavlićevi doživljaji

Felix Salten
Bambijeva djeca

Mato Lovrak
Družba Pere Kvržice

Stanislav Femenić
Puž na ljetovanju

Milivoj Matošec
Strah u Ulici lipa

Eva Maria Aab
Vjetropirka Eva

Nada Iveljić
Konjić sa zlatnim sedlom

Višnja Stahuljak
Začarani putovi

Pjesme četiri vjetra
(Izbor i prijevod Grigor Vitez)

Hans Peterson
Matija i vjeverica

Henry Winterfeld
Djevojčica iz svemira

Palma Kalinić
Pričanje Cvrčka moreplovca

Zdenka Jušić-Seunik
Vode su pjevale

Stjepan Jakševac
Vesela godina

Erich Kästner
Emil i tri blizanca

Erich Kästner
Čovječuljak i Malena

Erich Kästner
Blizanke

Jagoda Truhelka
Zlatni danci

Zvonimir Balog
Nevidljiva Iva

Dragan Lukić
Neboder C-17

M. Bjažić—Z. Furtinger
Ništa bez Božene

Sunčana Škrinjarić
Kaktus bajke

Ivan Kušan
Koko i duhovi

Blanka Dovjak-Matković
Neobična ulica

Gianni Rodari
Planeta ispunjenih želja

Mladen Kušec
Dobar dan!

Viola Wahlstedt
Aslak dječak sa Sjevera

Anđelka Martić
Vuk na Voćinskoj cesti

Mato Lovrak
Neprijatelj br. 1

H. C. Andersen
Bajke i priče

Dubravka Ugrešić
Mali plamen

Zlata Kolarić-Kišur
Moja Zlatna dolina

Ivan Kušan
Koko u Parizu

Milivoj Matošec
Veliki skitač

Zdenka Jušić-Seunik
Kupi mi vilovita konja

Antoine de Saint-Exupéry
Mali princ

Vlatko Šarić
Miško

Sunčana Škrinjarić
Dva smijeha

Gabro Vidović
Bjelkan

Astrid Lindgren
Pipi Duga Čarapa

Zvonimir Balog
Ja magarac

Gernet-Jagdfeljd
Katja i krokodil

Stanislav Femenić
Krijesnice

Mladen Kušec
Volim te

Božena Loborec
Četiri dječaka i jedan pas

Blanka Dovjak-Matković
Priče iz Dubrave

Luko Paljetak
Miševi i mačke naglavačke

Drago Ivanišević
Mali, ne maline

Ivan Kušan
Lažeš, Melita

Sunčana Škrinjarić
Zmaj od stakla

Mladen Kušec
Plavi kaputić

Josip Barković
Zeleni dječak

Danko Oblak
Zelena patrola

Višnja Stahuljak
Kućica sa crvenim šeširom

Nada Iveljić
Dobro lice

Gianni Rodari
Torta na nebu

Milivoj Matošec
Dječak sa Sutle

Zvonimir Milčec
Zvižduk s Bukovca

Iris Supek
Trepavice Skitalice

Nikola Pulić
Dolina zečeva

Dubravka Ugrešić
Filip i Srećica

Branko Hribar
Adam Vučjak

Ivan Kušan
Tajanstveni dječak

Pajo Kanižaj
Šarabara

Edmondo de Amicis
Srce

Danko Oblak
Na tragu

Kazimir Klarić
Mrnjau, grizu me

Sunčana Škrinjarić
Svaštara

Anđelka Martić
Djedica pričalo i čarobni vrutak

Zvonimir Golob
Čemu služe roditelji

Frank L. Baum
Čarobnjak iz Oza

Miroslav Antić
Prva ljubav

Leopold Suhodolčan
Sakriveni dnevnik

Gligor Popovski
Mornar Nep

Dragan Lukić
Tri gusketara

Marino Zurl
Mama, kome on to priča

Boro Pavlović
Lipa

Milivoj Matošec
Pustolovina u dimnjaku

Pero Zlatar
Otključani globus

Anton Ingolič
Potopljena galija

Nada Iveljić
Zvijezda na krovu

Toma Podrug
Od Solina do Solina

James Thurber
Trinaest satova i čudesno A

Dobrica Erić
Slavuj i sunce

Miroslav Antić
Garavi sokak

Dragan Božić
Kad se pojavi crveni konj

Anđelka Martić
Šašavi dan

Danko Oblak
Ježek

Miloš Macourek
6 000 budilica

Slavko Pregl
Velika pustolovina

Zvonimir Balog
Zlatna nit

Stanislav Femenić
Tikva s nosom

Dušan Radović
Igre i igračke

Branko Ćopić
Orlovi rano lete

Hrvoje Hitrec
Eko Eko

Zlatko Krilić
Prvi sudar

Likovni urednik
Irislav Meštrović

Tehnički urednik
Zlatko Klinger

Korektori
Sefija Ibrahimpašić, Zdenka Prpić

Izdavačko knjižarsko poduzeće
Mladost
Zagreb, Ilica 30

Za izdavača
Branko Juričević

mladost